

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ SAMSUN VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

SAMSUN İLİ 2023 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

ANKARA - 2024

İÇİNDEKİLER

[Sayfa](#)

GİRİŞ	9
SAMSUN İL NÜFUSU:	9
NÜFUS YOĞUNLUĞU:	9
YILLARA GÖRE SAMSUN NÜFUSU:.....	9
A.1. HAVA	10
A.1. HAVA KALİTESİ	10
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	14
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	16
A.3.1 Temiz Hava Eylem Planları	17
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	18
A.4.1. Atakum Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu.....	18
A.4.2 Bafra Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu.....	18
A.4.3 Canik Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu.....	18
A.4.4. İlkadım-Hastane Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu	19
A.4.5. Tekkeköy Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu.....	19
A.4.6. Yüzüncüyıl Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu.....	19
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	28
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	30
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK.....	30
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	31
B. SU VE SU KAYNAKLARI	32
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	32
B.1.1. Yüzeysel Sular	32
B.1.1.1. Akarsular	32
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar.....	36
B.1.2. Yeraltı Suları.....	37
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	37
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	38
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	38
B.3.1. Noktasal kaynaklar	38
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	38
B.3.1.2. Eysel Kaynaklar.....	38
B.3.2. Yayılı Kaynaklar.....	39
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	39
B.3.2.2. Diğer	39
B.4. Denizler.....	39
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu	39
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	40
B.4.3. Acil Müdahale Planları	40
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	41
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	41
B.4.6. Deniz Çöpleri.....	42
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	42
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	42
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	42
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti.....	46
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	46
B.5.2. Sulama.....	49
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	49
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	49
B.5.3. Endüstriyel Su Temini.....	49

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı.....	49
B.5.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	50
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI.....	50
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri.....	50
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	61
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetim	61
B.6.4. Artırılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı.....	62
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	62
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	62
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi	63
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	63
B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği	63
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	64
C. ATIK	66
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	66
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	72
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	73
C.3.1. Eğitimler	73
C.3.2. Atık Getirme Merkezleri	73
C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı	79
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	81
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	83
C.6. ATIK YAĞLAR.....	84
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	85
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	85
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	86
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	87
C.10. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	88
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	89
C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları	89
C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül.....	90
C.12.3. Atıksu Arıtma Çamurları.....	90
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	90
C.14. MADEN ATIKLARI	92
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	93
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI.....	95
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	95
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	95
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	96
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD).....	96
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	96
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	97
D.1. FLORA	97
D.2. FAUNA	99
D.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	101
D.3.1. Ormanlar	101
D.3.2. Millî Parklar	110
D.3.3. Tabiat Parkları	110
D.4. ÇAYIR VE MERA.....	113
D.5. SULAK ALANLAR	114
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	117
D.6.1. Tabiat Anıtları	117

D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları	118
D.6.3. Anıt Ağaçlar	119
D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri	131
D.6.5. Doğal Sit Alanları	131
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	135
F. ARAZİ KULLANIMI	136
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	136
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	132
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	132
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	137
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	138
F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	138
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	139
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	140
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	141
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	141
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	142
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	142
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	143
G.4. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	144
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	145

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

ÇİZELGE 1– HAVA KALİTESİ DEĞERLENDİRME VE YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ LİMİT DEĞERLERİ VE UYARIEŞİKLERİ.....	12
ÇİZELGE 2- ULUSAL HAVA KALİTE İNDEKSİ KESME NOKTALARI	13
ÇİZELGE 3- ULUSAL HAVA KALİTESİ İNDEKSİ.....	13
ÇİZELGE 4–2023 YILI İTİBARIYLA SÜREKLİ EMİSYON ÖLÇÜM SİSTEMLERİ	14
ÇİZELGE 5– 2023 YILINDA KULLANILAN YAKIT TÜRLERİ VE MİKTARLARI	16
ÇİZELGE 6- 2023 YILI HAVA KALİTESİ PARAMETRELERİ AYLIK ORTALAMA DEĞERLERİ VE SINIR DEĞERİNASHİLDİĞİ GÜN SAYILARI ($\mu\text{G}/\text{M}^3$; $\text{CO}: \text{MG}/\text{M}^3$)	26
ÇİZELGE 7– TAMAMLANAN GÜRÜLTÜ BARIYERLERİ	29
ÇİZELGE 8- 2023 YILINDAKİ ARAÇ SAYISI VE EGZOZ ÖLÇÜMÜ YAPTIRAN ARAÇ SAYISI	30
ÇİZELGE 9– TAMAMLANAN BİSİKLET YOLLARI	30
ÇİZELGE 10– TAMAMLANAN YEŞİL YÜRÜYÜŞ YOLLARI	31
ÇİZELGE 11– TAMAMLANAN ÇEVRE DOSTU SOKAK	31
ÇİZELGE 12–İLİN AKARSULARI.....	35
ÇİZELGE 13- MEVCUT GÖL, GÖLET VE REZERVUARLAR	36
ÇİZELGE 14– YERALTI SUYU POTANSİYELİ.....	37
ÇİZELGE 15- 2023 YILI YÜZEY VE YERALTI SULARINDA TARIMSAL FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NİTRAT KİRLİLİĞİ İLE İLGİLİ ANALİZ SONUÇLARI	38
ÇİZELGE 16– KIYI SU KÜTLELERİNİN EKOLOJİK KALİTE DEĞERLENDİRMESİ	39
ÇİZELGE 17– 2023 YILI İTİBARIYLA ACİL MÜDAHALE PLANI HAZIRLAMASI GEREKEN VE ONAYLI PLANA SAHİP KIYTESİSİ SAYISI.	41
ÇİZELGE 18-SAMSUN İLİNİN YERÜSTÜ SU KAYNAKLARINDAN TEMİN EDİLEN SU MİKTARLARI VEİÇMESUYU ARITMA TESİSİ MEVCUDİYETİ.....	45
ÇİZELGE 19-SAMSUN İLİNDE YERALTI SUYUNDAN TEMİN EDİLEN İÇMESULARI VE ARITMA TESİSİMEVCUDİYETİ	46
ÇİZELGE 20-SAMSUN İLİ İÇME SUYU POTANSİYELİ.....	47
ÇİZELGE 21– 2023 YILI İTİBARIYLA KENTSEL ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN DURUMU	53
ÇİZELGE 22– 2023 YILI OSB, SERBEST BÖLGELER VE SANAYİ SİTELERİNDE ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN(AAT) DURUMU.....	61
ÇİZELGE 23– 2023 YILI İTİBARIYLA MÜNFERİT SANAYİYE AİT ATIKSU ARITMA TESİSİ (AAT) SAYISI	61
ÇİZELGE 24– 2023 YILI İTİBARIYLA YENİDEN KULLANILAN VEYA BERTARAF EDİLEN ARITILMIŞ ATIKSU DURUMU.....	62
ÇİZELGE 25- 2022 YILI İÇİN TESPİT EDİLEN NOKTASAL KAYNAKLI TOPRAK KİRLİLİĞİNE İLİŞKİN VERİLER	62
ÇİZELGE 26– 2023 YILINDA KULLANILAN TİCARİ GÜBRE TÜKETİMİNİN BİTKİ BESİN MADDESİ BAZINDA VE YILLIK TÜKETİM MİKTARLARI	63
ÇİZELGE 27- 2023 YILINDA TARIMDA KULLANILAN GİRDİLERDEN GÜBRELER HARİCİNDEKİ DİĞER KİMYASAL MADDELER	64
ÇİZELGE 28- 2023 YILINDA TOPRAKTAKİ PESTİSİT VB TARIM İLACI BİRİKİMİNİ TESPİT ETMEKAMACIYLA YAPILMIŞ ANALİZİN SONUÇLARI	64
ÇİZELGE 29- 2023 YILI İÇİN İL/İLÇE BELEDİYELERİNCE TOPLANAN VE YEREL YÖNETİMLERCE (BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ/ BELEDİYE/ BİRLİKLERCE) YÖNETİLEN BELEDİYE ATIĞI MİKTARI VE TOPLANMA, TAŞINMA VE BERTARAF YÖNTEMLERİ	71
ÇİZELGE 30– 2023 YILI İTİBARIYLA HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI YÖNETİMİ.....	72
ÇİZELGE 31– 2023 YILI İTİBARIYLA ATIK GETİRME MERKEZLERİ/ MOBİL ATIK GETİRME MERKEZLERİ	74
ÇİZELGE 32– 2023 YILI İTİBARIYLA SIFIR ATIK SİSTEMİNİ KURAN VE BELEDİYE GENELİ TEMEL SEVİYE SIFIR ATIK BELGESİNİ ALAN BELEDİYE SAYISI.....	79
ÇİZELGE 33– 2023 YILI İTİBARIYLA SIFIR ATIK SİSTEMİNİ UYGULAYAN (FAALİYET BİLDİREN) VE TEMEL SEVİYE SIFIR ATIK BELGESİNİ ALAN İL GENELİNDEKİ BİNA YERLEŞKELERİN SAYISI	79
ÇİZELGE 34- 2020 YILI AMBALAJ VE AMBALAJ ATIKLARI İSTATİSTİK SONUÇLARI.....	81
ÇİZELGE 35- 2021 YILI KAYITLI EKONOMİK İŞLETME SAYISI.....	81
ÇİZELGE 36- 2023 YILINDA KAYITLI AMBALAJ ATIĞI TOPLAMA AYIRMA TESİSİ SAYISI	82
ÇİZELGE 37- 2023 YILINDA AMBALAJ ATIĞI GERİ KAZANIM TESİSİ SAYISI.....	82
ÇİZELGE 38- 2021 YILINDA ATIK İŞLEME YÖNTEMİNE GÖRE ATIK MİKTARLARI*	83
ÇİZELGE 39– 2021 YILI İÇİN ATIK MADENİ YAĞ GERİ KAZANIM VE BERTARAF MİKTARLARI	84
ÇİZELGE 40– YILLAR İTİBARIYLA ATIK AKÜ VE PİL MİKTARINI GÖSTERİR (KG)*	85
ÇİZELGE 41– 2021 YILI İÇİN ATIK BİTKİSEL YAĞLARLA İLGİLİ VERİLER.....	85
ÇİZELGE 42– 2021 YILINDA OLUŞAN ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER İLE İLGİLİ VERİLER.....	86
ÇİZELGE 43– YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM ÖTL MİKTARLARI (TON/YIL).....	86
ÇİZELGE 44– 2021 YILI AEEE TOPLANAN VE İŞLENEN MİKTARLAR	88
ÇİZELGE 45– 2023 YILI TESLİM ALINAN ÖTA TESİS SAYISI	88
ÇİZELGE 46–YILLAR İTİBARIYLA TESLİM ALINAN ÖTA MİKTARI (ADET)	88
ÇİZELGE 47– 2021 YILI TEHLİKESİZ ATIKLARIN MİKTARI VE BERTARAF EDİLMESİ İLE İLGİLİ VERİLERİ	89
ÇİZELGE 48–2023 YILI İÇİN İLDEKİ DEMİR VE ÇELİK ÜRETİCİLERİ, CÜRUF VE BERTARAF YÖNTEMİ.....	90
ÇİZELGE 49- 2023 YILI TERMİK SANTRALLERDE KULLANILAN KÖMÜR, OLUŞAN CÜRUF VE UÇUCU KÜLMİKTARI	90
ÇİZELGE 50– 2023 YILINDA SAMSUN İLİ SINIRLARI İÇİNDE OLUŞAN YILLIK TIBBİ ATIK MİKTARI.....	92
ÇİZELGE 51- SAMSUN İLİNDE YILLARA GÖRE TIBBİ ATIK MİKTARI.....	92
ÇİZELGE 52– 2022 YILINDA MADEN ZENGİNLEŞTİRME TESİSLERİNDEN KAYNAKLANAN ATIK MİKTARI	92

ÇİZELGE 53– 2022 YILI İTİBARIYLA BULUNAN ATIK İŞLEME TESİSİ SAYISI.....	94
ÇİZELGE 54– 2023 YILINDA BEKRA KURULUŞLARININ SAYISI.....	95
ÇİZELGE 55– 2022 YILINDA BEKRA DENETİMİ YAPILAN KURULUŞ SAYISI	95
ÇİZELGE 56– YILINDA KATI YAKITLARA AİT PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ	96
ÇİZELGE 57– ARAZİ KULLANIM SINIFLANDIRMASI	137
ÇİZELGE 58– SAMSUN-ÇORUM-TOKAT PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLAN DEĞİŞİKLİKLERİ.....	133
ÇİZELGE 59–1/25.000 ÖLÇEKLİ KIZILIRMAK DELTASI ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİKLERİ	136
ÇİZELGE 60– BAKANLIK MERKEZ VE ÇŞİDİM TARAFINDAN 2023 YILI İÇERİSİNDE ALINAN ÇEDOLUMLU VE ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI*	138
ÇİZELGE 61– BAKANLIK MERKEZ VE ÇŞİDİM TARAFINDAN 2014-2023 YILLARI ARASINDA VERİLEN MUAFİYET KARARLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI	139
ÇİZELGE 62– 2014-2023 YILLARI ARASINDA VERİLEN İADE/İPTAL KARARLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI	139
ÇİZELGE 63– 2023 YILINDA BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI VE ÇŞİDİM TARAFINDAN VERİLEN GEÇİCİ FAALİYET BELGESİ VE ÇEVRE İZİNİ/ÇEVRE İZİNİ VE LİSANSI BELGESİ SAYILARI.....	139
ÇİZELGE 64- 2023 YILINDA ÇŞİDİM TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN DENETİMLERİN SAYISI	141
ÇİZELGE 65– 2023 YILINDA ÇŞİDİM'E GELEN TÜM ŞİKÂyetLER VE BUNLARIN DEĞERLENDİRİLMEDURUMLARI	142
ÇİZELGE 66– 2023 YILINDA ÇŞİDİM TARAFINDAN UYGULANAN CEZA MİKTARLARI VE SAYISI	142

GRAFİKLER DİZİNİ

[Sayfa](#)

GRAFİK 1– 2023 YILINDA SAMSUN ATAKUM İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	20
GRAFİK 2- 2023 YILINDA SAMSUN ATAKUM İSTASYONU SO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	20
GRAFİK 3- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA ATAKUM İSTASYONU NO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	20
GRAFİK 4- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA ATAKUM İSTASYONU O3 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	21
GRAFİK 5– SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA BAFRA İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ* (HAVAİZLEME.GOV.TR, 2024)	21
GRAFİK 6- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA BAFRA İSTASYONU SO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	21
GRAFİK 7- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA BAFRA İSTASYONU NO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	22
GRAFİK 8– SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA CANIK İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	22
GRAFİK 9- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA CANIK İSTASYONU SO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	22
GRAFİK 10- SAMSUN İLİNDE 2022 YILINDA CANIK İSTASYONU NO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	23
GRAFİK 11– SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA İLKADIM-HASTANE İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	23
GRAFİK 12- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA İLKADIM-HASTANE İSTASYONU SO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	23
GRAFİK 13– SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA TEKKEKÖY İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	24
GRAFİK 14- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA TEKKEKÖY İSTASYONU SO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	24
GRAFİK 15- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA TEKKEKÖY İSTASYONU NO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	24
GRAFİK 16- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA TEKKEKÖY İSTASYONU CO PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	25
GRAFİK 17– SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA YÜZÜNCÜYIL İSTASYONU PM10 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	25
GRAFİK 18- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA YÜZÜNCÜYIL İSTASYONU NO2 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	25
GRAFİK 19- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA YÜZÜNCÜYIL İSTASYONU CO PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	26
GRAFİK 20- SAMSUN İLİNDE 2023 YILINDA YÜZÜNCÜYIL İSTASYONU O3 PARAMETRESİ GÜNLÜK ORTALAMA DEĞER GRAFİĞİ*	26
GRAFİK 21– 2023 YILINDA GÜRÜLTÜ KONUSUNDA YAPILAN ŞİKÂyetLERİN DAĞILIMI	28
GRAFİK 22– YILLAR İTİBARIYLA PLAJLARIN DURUMU, MAVİ BAYRAK ALMIŞ PLAJ VE MARİNALARIN SAYISI	40
GRAFİK 23– YILLAR BAZINDA KANALİZASYON ŞEBEKESİ TESİSİ İLE HİZMET VERİLEN BELEDİYE NÜFUSUNUN TOPLAM NÜFUSA ORANI	51
GRAFİK 24- YILLAR BAZINDA ATIKSU ARITMA TESİSİ İLE HİZMET VERİLEN BELEDİYE NÜFUSUNUN TOPLAM BELEDİYE NÜFUSUNA ORANI	52
GRAFİK 25- 2023 YILINDA BELEDİYELERDEN KAYNAKLANAN ARITMA ÇAMURUNUN YÖNETİMİ	63
GRAFİK 26- 2023 YILI MERKEZ KATI ATIK DÜZENLİ DEPOLAMA TESİSİNDE AYLARA GÖRE BERTARAF EDİLEN ATIK MİKTARI	67
GRAFİK 27- 2023 YILI İTİBARIYLA KATI ATIK KARAKTERİZASYONU	71
GRAFİK 28– YILLAR BAZINDA SIFIR ATIK YÖNETİMİ KAPSAMINDA VERİLEN EĞİTİMLERE KATILAN KİŞİ SAYISI	73
GRAFİK 29– YILLAR İTİBARIYLA SIFIR ATIK SİSTEMİNE GEÇEN İL GENELİNDEKİ BİNA VE YERLEŞKELERİN SAYISI	80
GRAFİK 30– YILLAR İTİBARIYLA SIFIR ATIK SİSTEMİNE GEÇEN İL GENELİNDEKİ BELEDİYE SAYISI	80
GRAFİK 31– YIL BAZINDA KAYITLI EKONOMİK İŞLETME SAYISI	81
GRAFİK 32– YIL BAZINDA BULUNAN AMBALAJ ATIĞI GERİ KAZANIM TESİSİ SAYISI	82
GRAFİK 33– ATIK YÖNETİM UYGULAMASI VERİLERİNE GÖRE İLİMİZDEKİ TEHLİKELİ ATIK YÖNETİMİ*	83
GRAFİK 34– YILLAR İTİBARIYLA SAMSUN İLİNDE ATIK MADENİ YAĞ MİKTARLARI	84
GRAFİK 35- YILLAR İTİBARIYLA TOPLAM ÖTL MİKTARI (TON/YIL)	86
GRAFİK 36- YILLAR İTİBARIYLA ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYA MİKTARLARI (TON)	87
GRAFİK 37- YILLAR İTİBARIYLA AEEE İŞLEYEN TESİS SAYISI	88
GRAFİK 38- ATIK YÖNETİM UYGULAMASI VERİLERİNE GÖRE İLİMİZDEKİ TEHLİKESİZ ATIK YÖNETİMİ*	89
GRAFİK 39- TIBBİ ATIK MİKTARLARI	91
GRAFİK 40- TIBBİ ATIK MİKTARLARININ DAĞILIMI	92
GRAFİK 41– ARAZİ KULLANIM DURUMUNA GÖRE ARAZİ SINIFLANDIRMASI	136
GRAFİK 42– 2023 YILINDA ÇED OLUMLU KARARI ALINAN PROJELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI	138
GRAFİK 43– 2023 YILINDA ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR KARARI ALINAN PROJELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI	139
GRAFİK 44– 2023 YILINDA VERİLEN ÇEVRE İZİN/ ÇEVRE İZİN VE LİSANS BELGELERİNİN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	140
GRAFİK 45– ÇŞİDİM TARAFINDAN 2023 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN PLANLI VE ANİ ÇEVRE DENETİMLERİNİN DAĞILIMI	141
GRAFİK 46– 2023 YILINDA ÇŞİDİM GELEN ŞİKÂyetLERİN KONULARA GÖRE DAĞILIMI	142
GRAFİK 47– 2023 YILINDA ÇŞİDİM TARAFINDAN UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARİ MİKTARININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI	143
GRAFİK 48- 2023 YILINDA ÇŞİDİM TARAFINDAN UYGULANAN İDARİ PARA CEZALARİ SAYISININ KONULARA GÖRE DAĞILIMI	143

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
HARİTA 1-NEFES YAZILIMI İSTANBUL DAĞILIM HARİTASI (TON/YIL).....	11
HARİTA 2-HEY PORTALI ULUSAL PM EMİSYONLARI KAĞITHANE İLÇESİ GÖRSELİ	11
HARİTA 3- SAMSUN İLİNDE BULUNAN HAVA KİRLİLİĞİ ÖLÇÜM CİHAZLARININ YERLERİ	18
HARİTA 4- SAMSUN-ÇORUM-TOKAT PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI	133
HARİTA 5- 1/50.000 ÖLÇEKLİ SAMSUN ÇEVRE DÜZENİ PLANI	135
HARİTA 6- 1/25.000 ÖLÇEKLİ KIZILIRMAK DELTASI ÇEVRE DÜZENİ PLANI	136
HARİTA 7- 1/25.000 ÖLÇEKLİ SAMSUN BÜTÜNLEŞİK KIYI ALANLARI STRATEJİ BELGESİ	137

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
RESİM 1- <i>POLYGONUM SAMSUNICUM</i> (<i>SAMSUN MADIMAĞI</i>)	98
RESİM 2- <i>MUSCARI AUCHERI</i> RESİM 3- <i>VERBASCUM MYRIANTHUM</i>	99

GİRİŞ

Samsun İl Nüfusu:

31 Aralık 2023 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre Samsun'un nüfusu 1.377.546 kişidir. Bu nüfusun %49,48'i (681.565 kişi) erkeklerden, %50,52'si (695.981 kişi) kadınlardan oluşmaktadır. Samsun ilinin nüfusu bir önceki yıla göre 9 058 kişi artarak yıllık nüfus artış hızı binde 6,6 olarak gerçekleşmiştir

Nüfus Yoğunluğu:

Nüfus yoğunluğu olarak tanımlanan "bir kilometrekareye düşen kişi sayısı" Samsun ilinde bir önceki yıla göre artarak 152 kişi oldu.

Nüfus miktarı olarak bakıldığında 1.377.546 kişilik nüfusu ile Samsun Türkiye nüfusunun 1,61'sini kapsamaktadır. Bu oran ile Türkiye de en kalabalık 16'ncı ilidir.

Yıllara Göre Samsun Nüfusu:

(TÜİK Samsun Bölge Müdürlüğü, 2024)

Yıllara Göre Samsun Nüfusu					
Yıl	Samsun Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Nüfus Artış Hızı (Binde)	Nüfus Yoğunluğu
2023	1 377 546	681 565	695.981	6,6	152
2022	1 368 488	676.798	691.690	-2,0	151
2021	1 371 274	678.072	693.202	11,1	151
2020	1.356.079	670.675	685.404	5,6	149
2019	1.348 542	669.055	679.487	9,6	148
2018	1.335.716	662.086	673.630	17,2	147
2017	1.312.990	649.524	663.466	13,1	145
2016	1.295.927	640.699	655.228	12,5	143
2015	1.279.884	632.014	647.870	7,8	141
2014	1.269.989	627.296	642.693	6,5	140
2013	1.261.810	623.435	638.375	8,0	139
2012	1.251.722	617.095	634.627	0,0	138
2011	1.251.729	617.701	634.028	-0,7	138
2010	1.252.693	620.015	632.678	2,1	138
2009	1.250.076	618.849	631.227	13,2	138
2008	1.233.677	607.501	626.176	4,1	136
2007	1.228.959	606.187	622.772	...	135

NOT: Yukarıda verilen Nüfus Bilgileri 31 Aralık 2023 tarihleri itibarıyla Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alınmıştır.

A.1. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkiler olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirlenici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2022 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1’te verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan ”Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirlenici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirlenicilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirlenicilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirlenici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki havakalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte

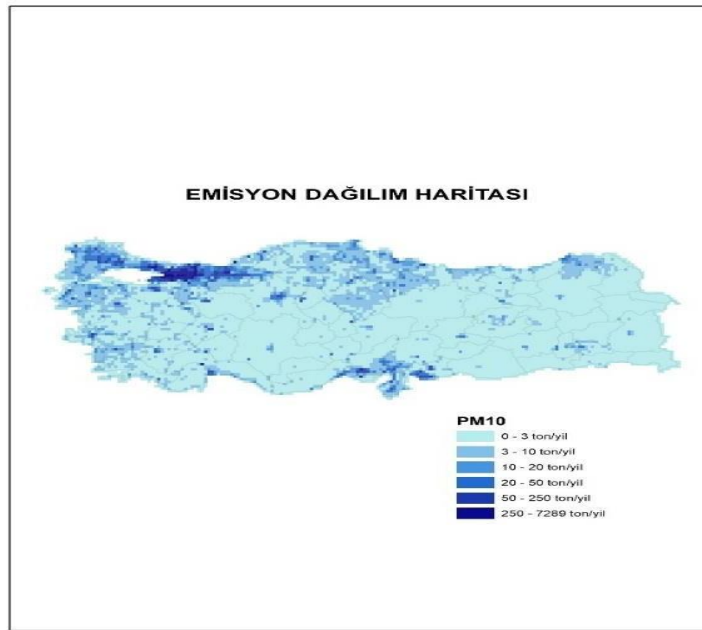
ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 1-Nefes Yazılımı İstanbul Dağılım Haritası (ton/yıl)

Harita 2-HEY Portalı Ulusal PM Emisyonları Kağıthane İlçesi Görşeli

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hemulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespit edilmesi için kullanılmaktadır.

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri halihazırda 37 ilimiz için ortaya konulmaktadır. Şehirlerimizde politikalar için uygulama sürecinin bu yöntemle etkinleştirilmesi planlanmış olup, kalan 44 il için çalışmalar sürdürülmektedir.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı havakirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir. Hava kalitesi

tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmaların 81 ilimizde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak teknik işlemleri sürdürmektedir.

Çizelge 1– Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLİTİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	saatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _X	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	

Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m ³)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2- Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO2 [µg/mt]	NO2 [µg/mt]	CO [µg/mt]	O3 [µg/mt]	PM10 [µg/mt]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit
DeğerB:
Bilgi Eşiği
U: Uyarı
Eşiği

Çizelge 3- Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101 - 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilenme olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4–2023 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİDİM, 2024)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme	1	2
Atık Yakma	1	-
Cam	-	-
Çimento	2	2
Enerji	3	5
Gıda	-	-
Gübre	1	1
-Kağıt	-	-
Kimya	-	1
Kireç	3	4
Lastik	-	-
Maden	-	-
Metalurji	-	-
Otomotiv	-	-
Rafineri	-	-
Şeker	-	-
Tekstil	-	-
Jeotermal Enerji (JES)	-	-
TOPLAM	11	15

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azotoksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolurahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} -10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir)2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO 'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m^3 arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO 'in ana kaynağı trafik ve trafikteki girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO 'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış veyeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç ($Cu+Sn$) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O_3), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur ($NO_2 + \text{güneş ışınları} = NO + O \Rightarrow O + O_2 = O_3$). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dir. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden dahayüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasındır

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x , metan, CO ve VOC'ler (etan(C_2H_6), etilen (C_2H_4), propan (C_3H_8), benzen (C_6H_6), toluen (C_6H_5), xilen (C_6H_4) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.*

Çizelge 5– 2023 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(ÇŞİDİM, 2024)

	Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
	Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm^3)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi	Demir çelik karbon tesisi	antrasit	12.520,316				
	Kireç ve çimento fabrikaları	Petrol Koku	10.783,680				
	Kireç ve çimento fabrikaları	Taş Kömürü	9.203,900				
Sanayi	Toplam Tüketim Miktarı			679.123.233			
	Tüketim Miktarı (ton)			Tüketim Miktarı (sm^3)		Tüketim Miktarı (m^3)	
Konut	29.657,640			237.511.295			

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

13.05.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” ve 2006/19 sayılı genelge kapsamında, konut, toplu konut, site, okul, hastane, resmi daireler, işyeri vb. yerlerde ısınma amaçlı kullanılan yakma tesislerinden kaynaklanan hava kirliliği denetimleri, katı yakıt satıcılarının denetimleri yapılmaktadır.

2023 yılı içerisinde “Isınmadan Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği” hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz denetim türleri ve sayıları aşağıda yer almaktadır:

Denetim Çeşidi	Denetim Miktarları
Yakma Sistemi Denetimi	41
Katı Yakıt Satıcıları Denetimi	100
Katı Yakıt Numune Sayısı	4

(Kaynak:Samsun Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, 2023)

A.3.1 Temiz Hava Eylem Planları

İlimiz 2020-2024 yılları için hazırlanan Temiz Hava Eylem Planı gerçekleşme durumu aşağıda detaylı verilmiştir.

* Hava emisyonu konulu çevre iznine tabi tesislerde yönetmelikte belirtilen sürelerde hava emisyonu ölçümleri yapılmıştır. Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanan Çevre yolu Projeleri İmar Planlarına işlenmektedir. Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan Samsun Ulaşım Ana Planında 16.6 km batı çevreyolu, 32.1 km dış doğu çevreyolu, 3.5 km iç çevre yolu - dış doğu çevre yolu bağlantısı, 3.62 km Canik Bağlantısı, 3.73 km Ankara Bulvarı Bağlantısı, 2.85 km Organize Sanayi Bölgesi Bağlantısı, 2,21 km yeni stadyum bağlantısı, 5.23 km Anadolu Bulvarı bağlantısı, 9.65 km tünel önerilmiştir.

* Samsun ilinde doğalgaz dağıtım işlemi yapan Samgaz firması 2023 yılında abone sayısını 12.016 adete çıkarmıştır.

* İmar alanı dışındaki doğalgaz kazılarına bedel alınmadan izin verilmiştir. Tamiratları Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmıştır

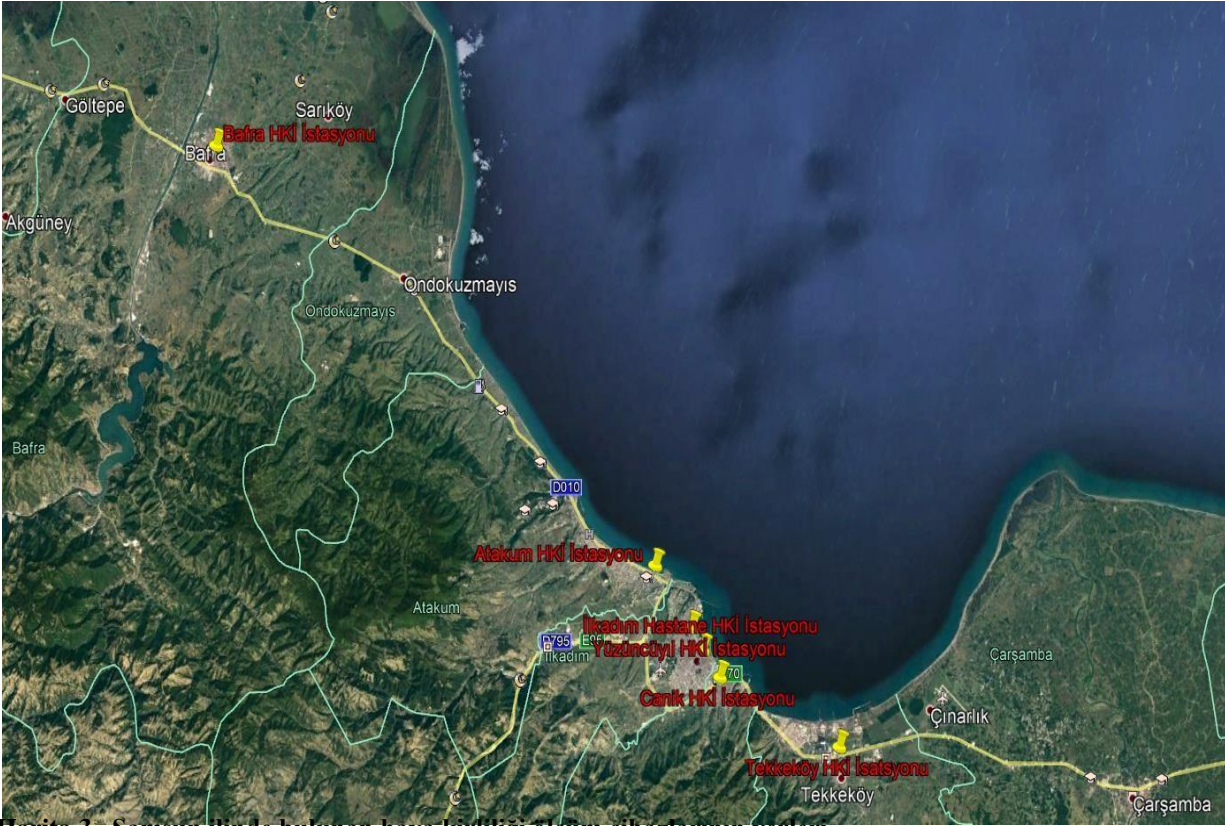
* Atakum Körfez Mahallesi ile Bafra Kuş Cenneti arasında bisiklet yolu yapılması projelendirme çalışmaları yapılmaktadır. Samsun il genelinde mevcutta 38.1 km bisiklet yolu, bisiklet ana planı kapsamında projelendirilecek 58,28 km bisiklet yolu, projesi tamamlanan 47.92 km bisiklet yolu, proje çalışması devam eden 24.73 km bisiklet yolu bulunmaktadır.

* Akıllı Şehir Trafik Güvenliği Projesi kapsamında 75 adet kavşak geometrik olarak ve sistemsel olarak değiştirilmiştir. Kavşaklar adaptif çalışır hale getirilmiş kavşaklarda bekleme süreleri azaltılarak egsoz emisyonun azaltılması hedeflenmiştir.

* Yeni imar planlarında hava kirliliğinin dikkate alınması (hava koridoru oluşturma, kat izinlerinde rüzgar yönünü dikkate alınması; Tüm yapılan Revizyon, İlave ve Plan değişikliklerinde kurum görüşleri alınmaktadır. Meteorolojiden alınan kurum görüşleri doğrultusunda planlar yapılmaktadır.

(Kaynak: ÇŞİDİM, 2024)

A.4. Ölçüm İstasyonları

Harita 3– Samsun ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

A.4.1. Atakum Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Atakum Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 28.600 adet konuttan 22.220 adedinde toplam ortalama olarak 25.610.000 Sm³ doğalgaz ve 7.975 ton kömür tüketilmektedir. Atakum İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 15 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır. İstasyon civarındaki 2x2 km²'lik alanın yaklaşık nüfusu 6049 ve konut sayısı 2178'dir.

A.4.2 Bafra Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Bafra Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 34.200 adet konuttan 16.250 adedinde toplam ortalama olarak 15.148.000 Sm³ doğalgaz ve 22.100 ton kömür tüketilmektedir. Bafra İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 30 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır.

A.4.3 Canik Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Canik Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 41.500 adet konut bulunmaktadır. Canik İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup etrafında sanayi tesisi bulunmamaktadır.

A.4.4. İlkadım-Hastane Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

İlkadım-Hastane Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 78.500 adet konuttan 50.180 adedinde toplam ortalama olarak 538.200.00 Sm³ doğalgaz ve 35.400 ton kömür tüketilmektedir. İlkadım-Hastane İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 20 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayi tesisi bulunmamaktadır.

A.4.5. Tekkeköy Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Tekkeköy Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 5000 adet konutta toplam ortalama olarak 2.500.000 Sm³ doğalgaz ve 3.300 ton kömür tüketilmektedir. Tekkeköy İstasyonu sanayi bölgesinde yer almakta olup, en yakın konut 100 m mesafededir. Tekkeköy istasyonu Sanayi Bölgesinde yer alması sebebiyle; Eti Bakır A.Ş. Samsun İşletmesi, Cengiz Enerji Doğalgaz Çevrim Santrali, Toros Tarım San. Tic. A.Ş. Samsun Tesisi, Yeşilyurt Demir Çelik Liman End. İzabe Tesisi, Yeşilyurt Enerji Doğalgaz Çevrim Santrali, Akpet Akaryakıt ve LPG Depolama ve Dolum Tesisi, Akın Rejenere Kauçuk San. Tic. Ltd. Şti., Elektrosan Elektrobakır San.Tic. Ltd. Şti., Emek Lastik San. Tic. Ltd. Şti., Akabe Madencilik San.A.Ş. 1-2-3 Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisleri, Yıldırım Dış Tic. Paz. A.Ş. Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisi, Alyak Katı Yakıt Paz A.Ş. 1-2 Kömür Depolama Eleme Paketleme Tesisleri, Oyak Beton San. Tic. A.Ş. Hazır Beton Tesisi, Milangaz LPG Dağıtım A.Ş., gibi emisyon kaynağı olabilecek birçok büyüklü ve küçüklü endüstri faaliyetine ev sahipliği yapmaktadır.

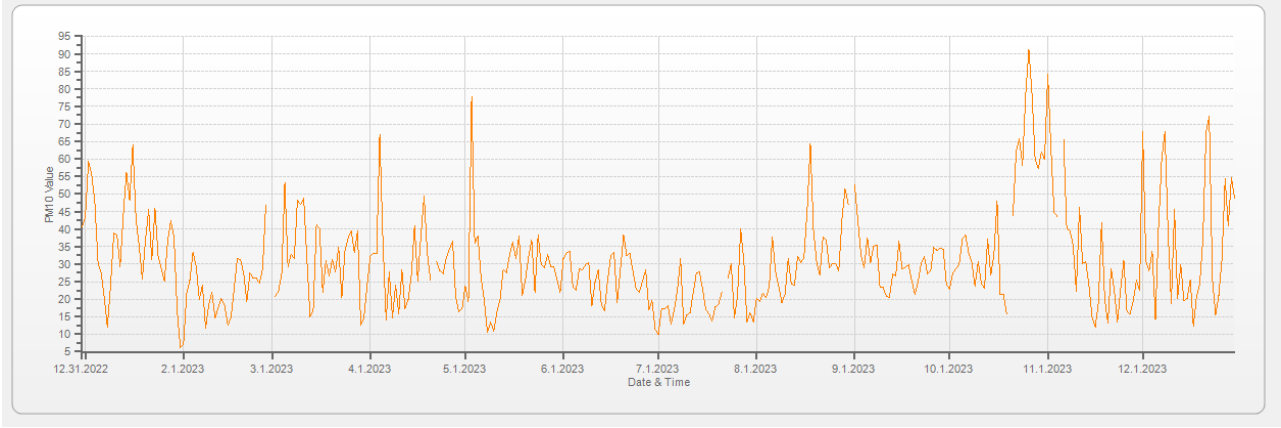
A.4.6. Yüzüncüyıl Hava Kalitesi İzleme (HKİ) İstasyonu

Yüzüncüyıl Hava Kalitesi İzleme İstasyonunun bulunduğu noktanın temsil ettiği alan içerisinde toplam 71.500 adet konuttan 58.980 adedinde toplam ortalama olarak 63.497.000 doğalgazve 15.650 ton kömür tüketilmektedir. Yüzüncüyıl İstasyonu yerleşim alanının içerisinde yer almakta olup, en yakın konut 50 m mesafededir. İstasyonun bulunduğu bölge kentsel konut alanı olup sanayitesisi bulunmamaktadır.

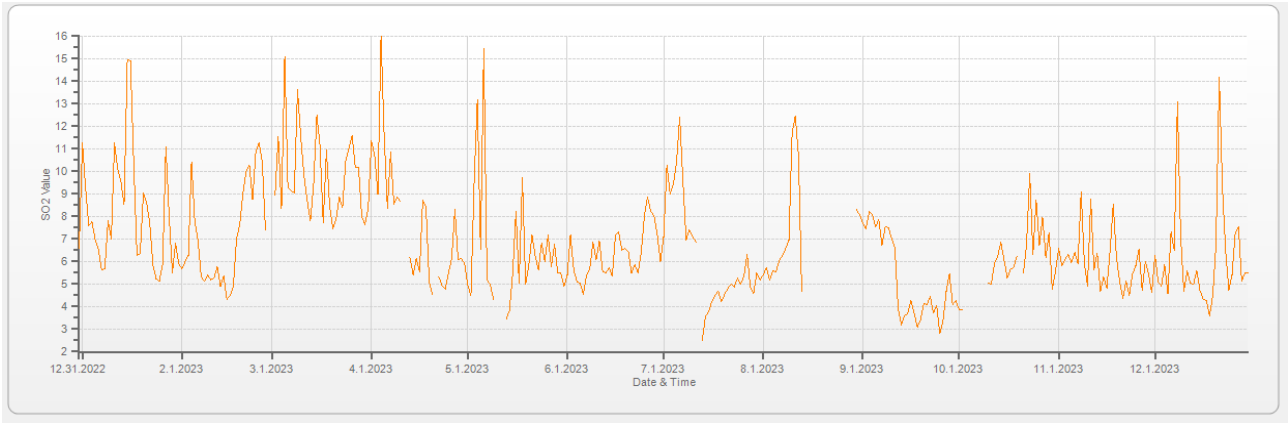
2023 yılında Samsun İlinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

İSTASYON YERLERİ	İSTASYON TÜRÜ (Isınma/Trafik/Sanayi)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	HC	PM
Atakum	Isınma	X	X		X		X
Bafra	Isınma	X	X				X
Canik	Isınma	X	X				X
İlkadım-Hastane	Isınma	X					X
Tekkeköy	Sanayi	X	X	X			X
Yüzüncüyıl	Trafik		X	X	X		X

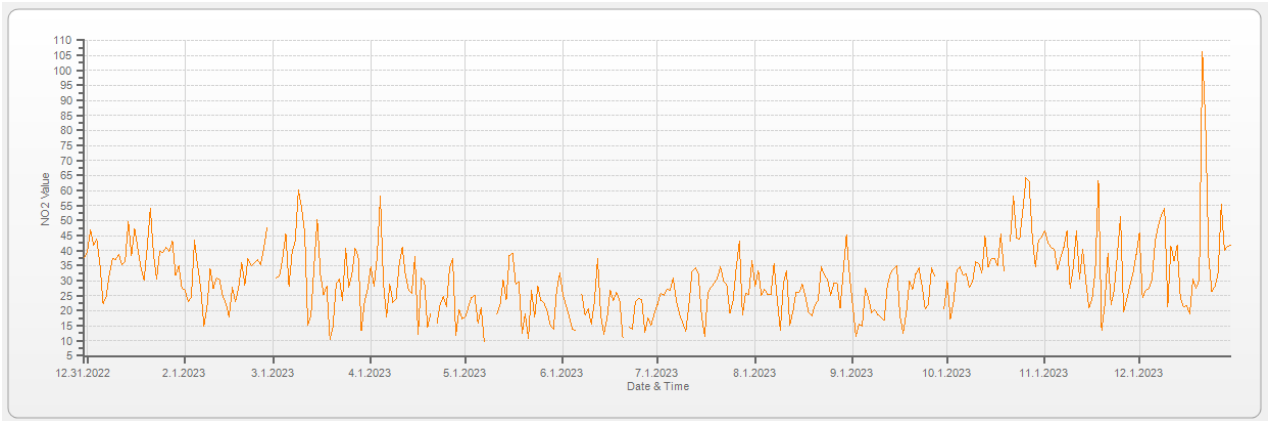
(havaizleme.gov.tr, 2024)

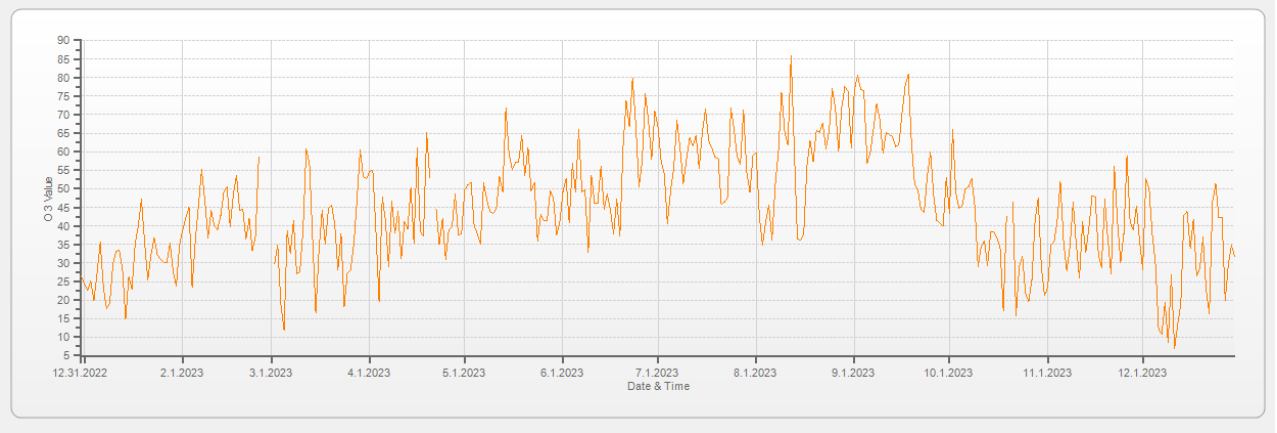
Grafik 1– 2023 yılında Samsun Atakum istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2024)

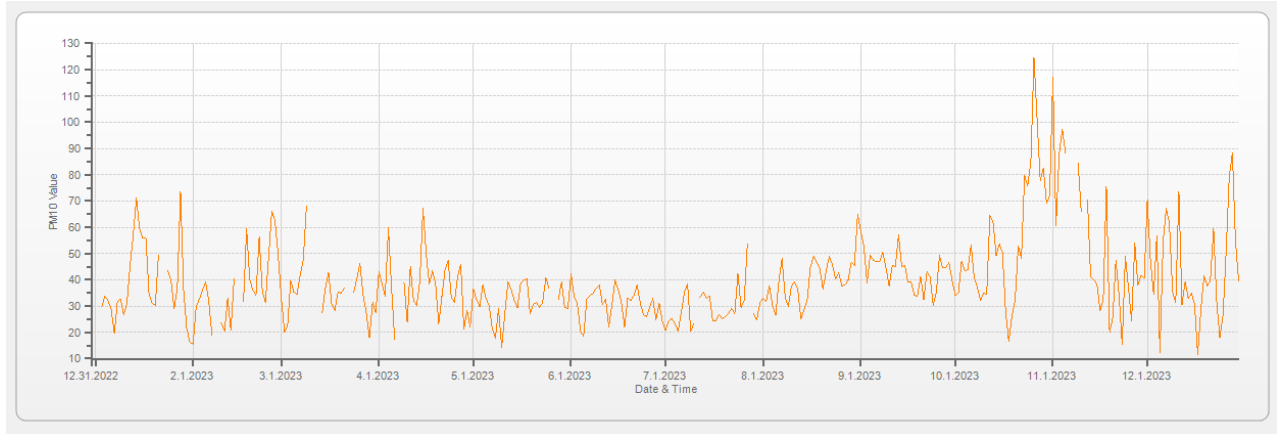
Grafik 2- 2023 yılında Samsun Atakum istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2024)

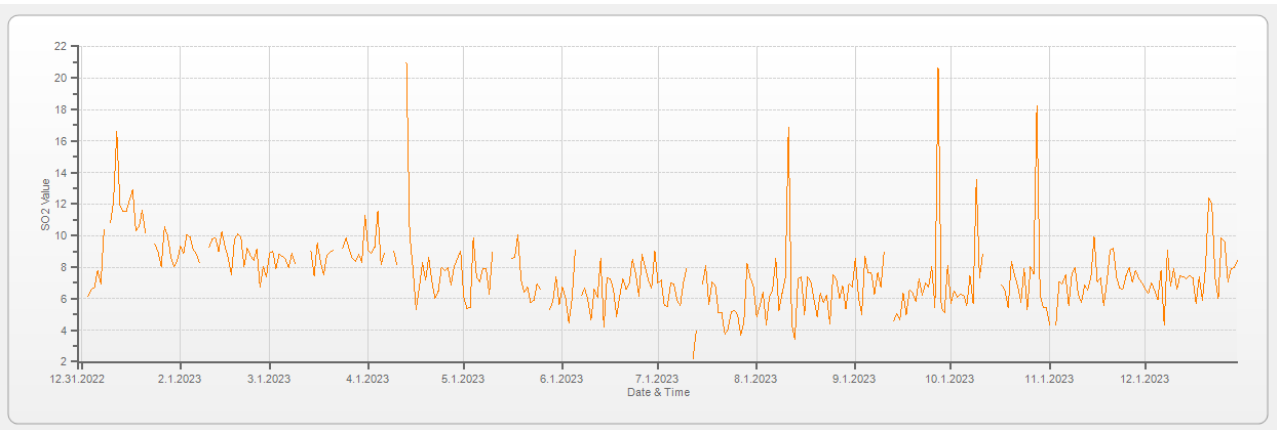
Grafik 3- Samsun ilinde 2023 yılında Atakum istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değergrafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2024)

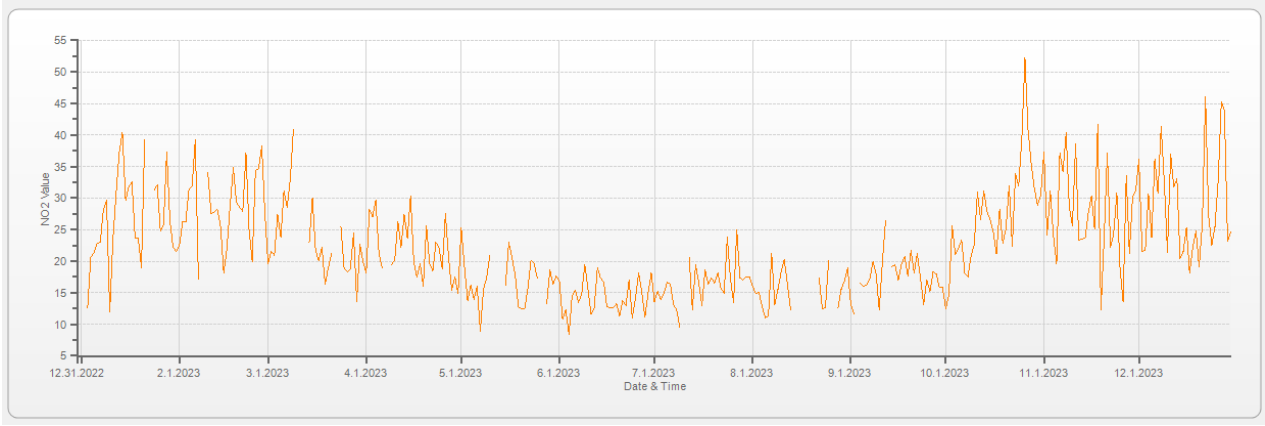
Grafik 4- Samsun ilinde 2023 yılında Atakum istasyonu O3 parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

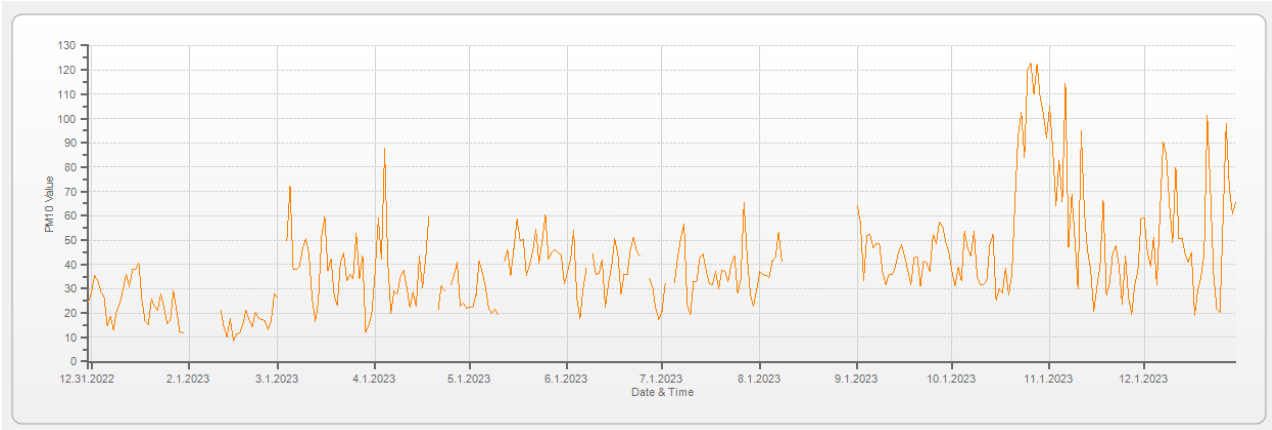
Grafik 5- Samsun ilinde 2023 yılında Bafra istasyonu PM10 parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

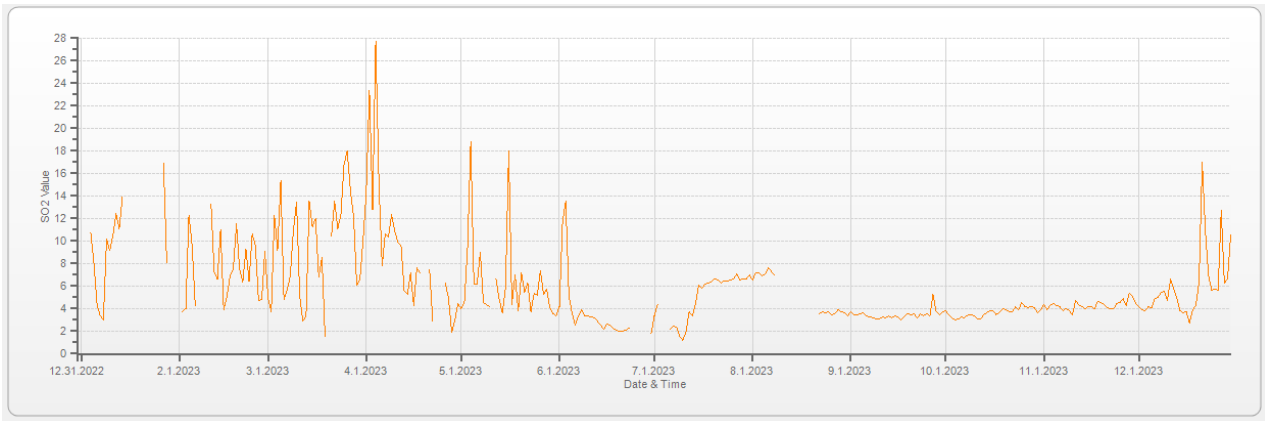
Grafik 6- Samsun ilinde 2023 yılında Bafra istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

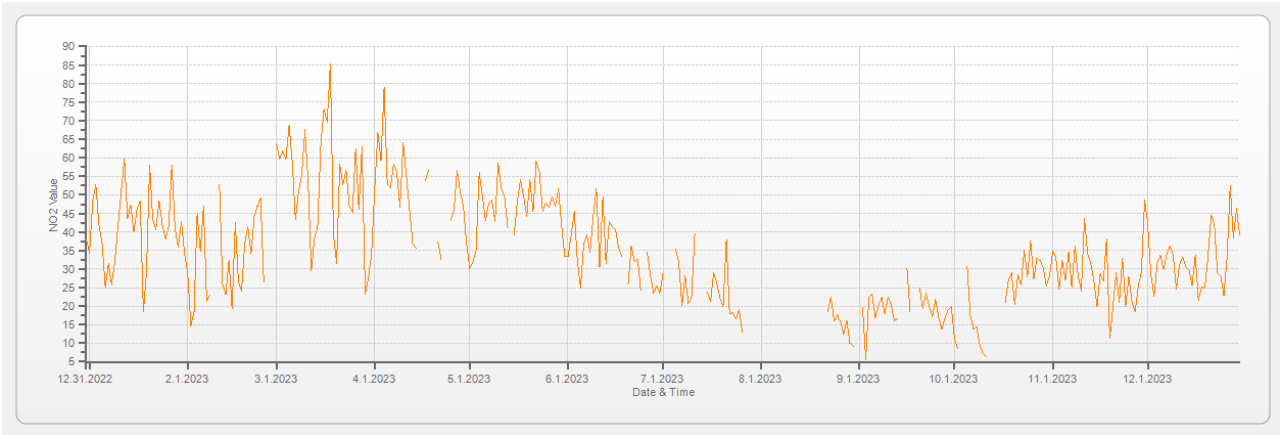
Grafik 7- Samsun ilinde 2023 yılında Bafra istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

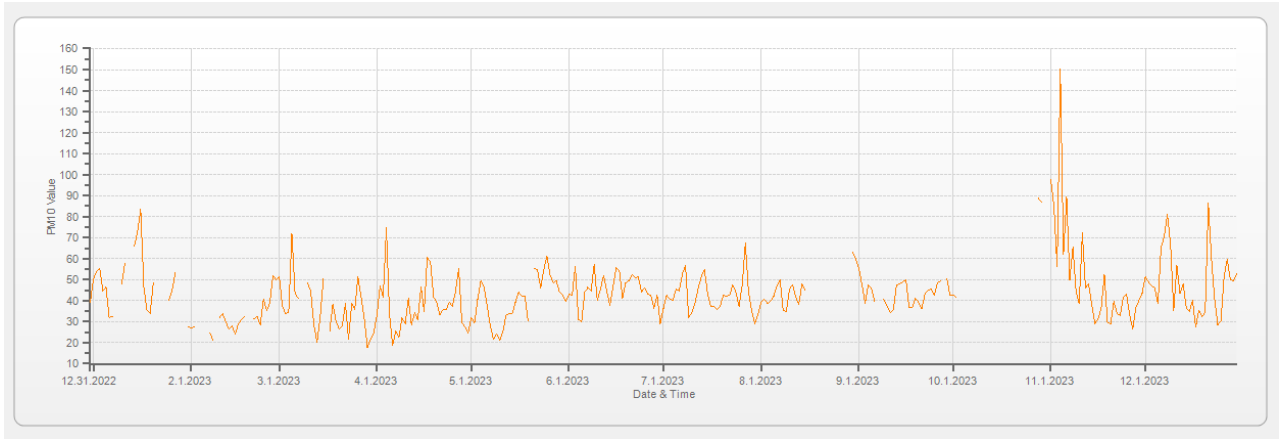
Grafik 8– Samsun ilinde 2023 yılında Canik istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

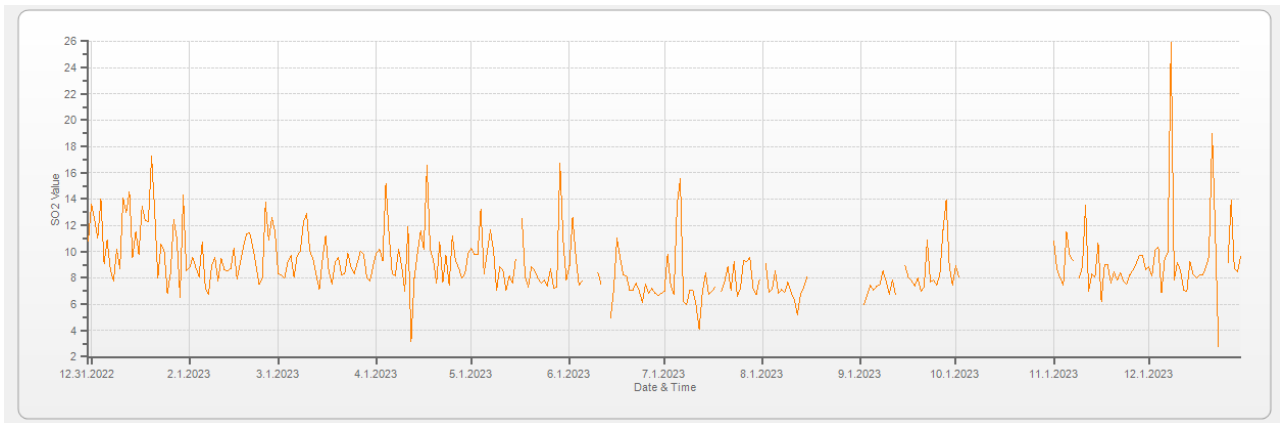
Grafik 9- Samsun ilinde 2023 yılında Canik istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalamadeğer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

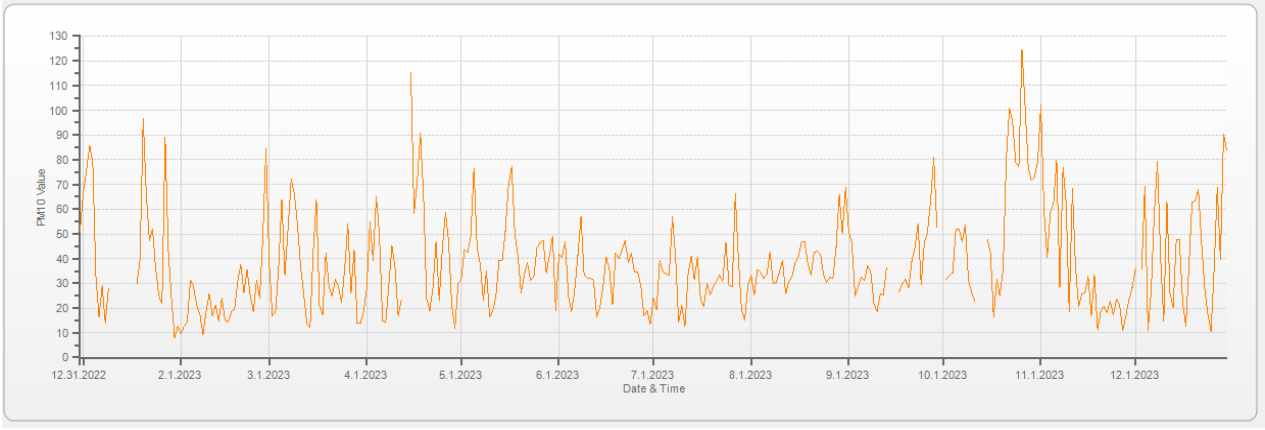
Grafik 10- Samsun ilinde 2022 yılında Canik istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

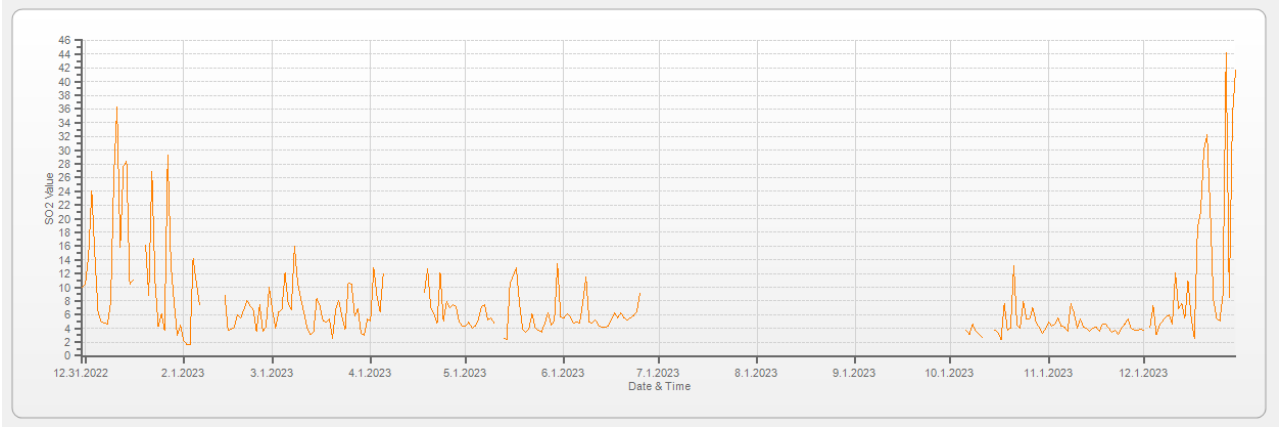
Grafik 11- Samsun ilinde 2023 yılında İlkadım-Hastane istasyonu PM10 parametresi günlükortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

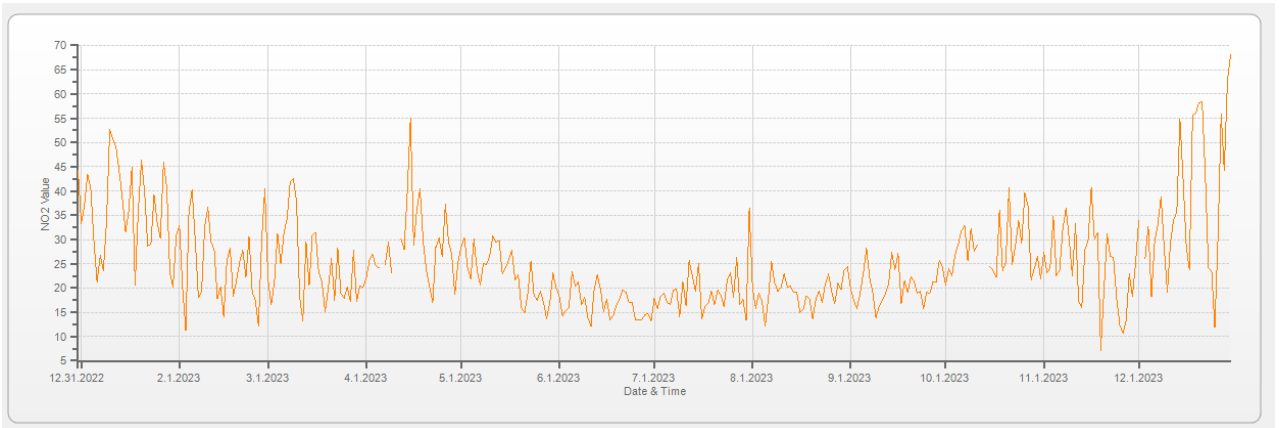
Grafik 12- Samsun ilinde 2023 yılında İlkadım-Hastane istasyonu SO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

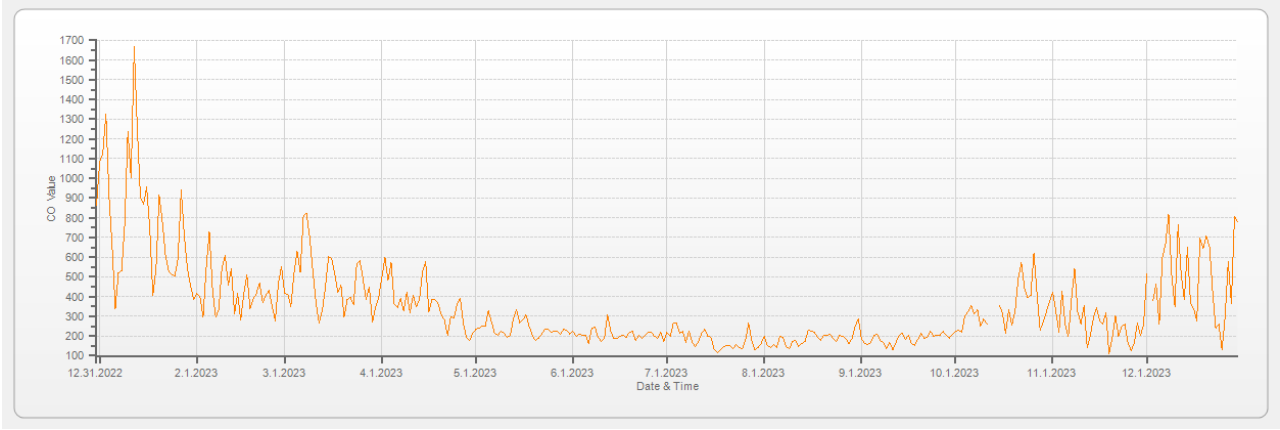
Grafik 13– Samsun ilinde 2023 yılında Tekkeköy istasyonu PM₁₀ parametresi günlükortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

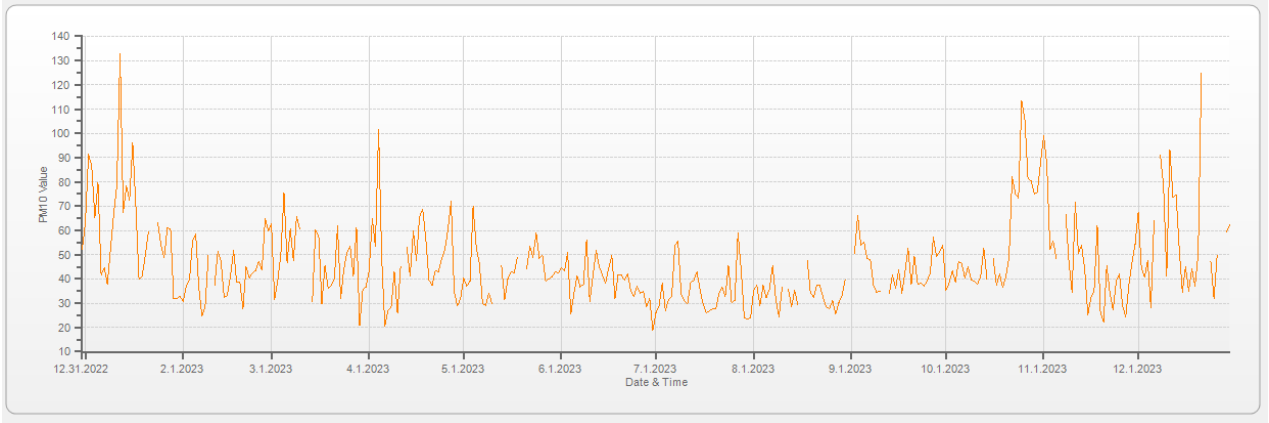
Grafik 14- Samsun ilinde 2023 yılında Tekkeköy istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

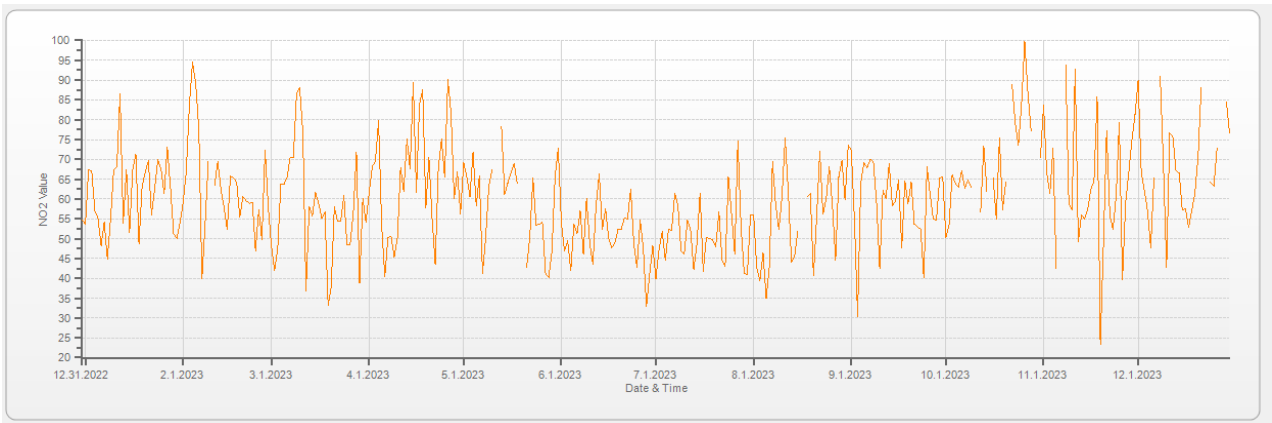
Grafik 15- Samsun ilinde 2023 yılında Tekkeköy istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

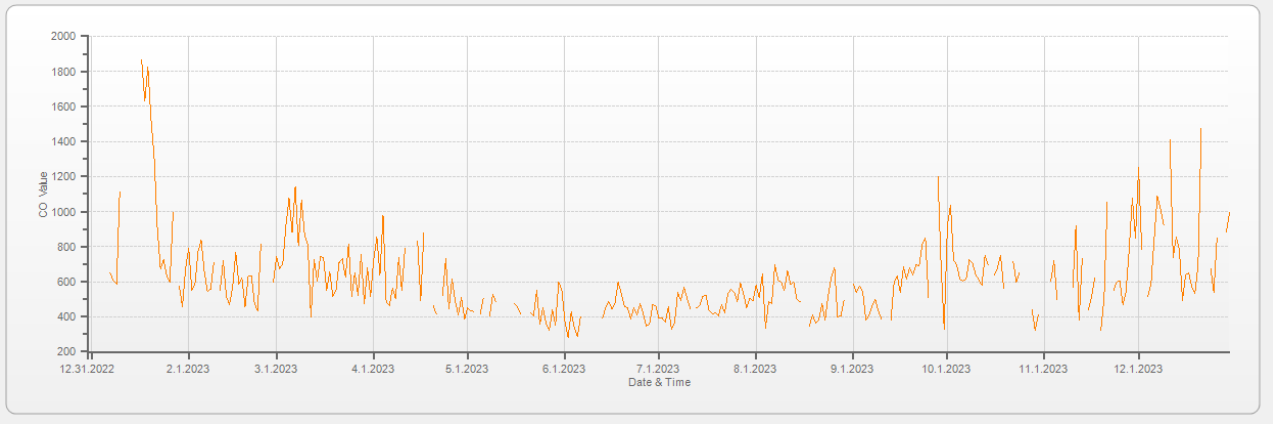
Grafik 16- Samsun ilinde 2023 yılında Tekkeköy istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

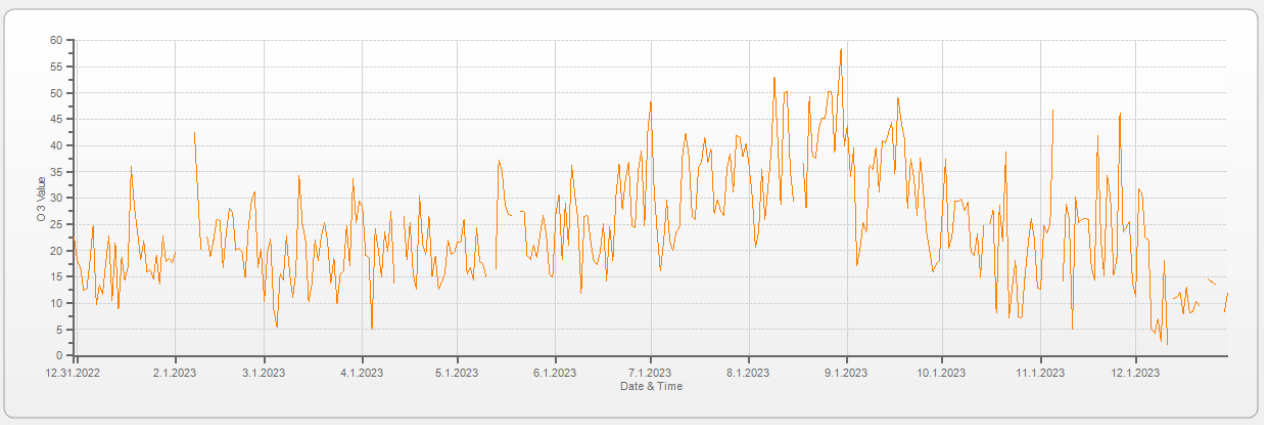
Grafik 17- Samsun ilinde 2023 yılında Yüzüncüyl istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

Grafik 18- Samsun ilinde 2023 yılında Yüzüncüyl istasyonu NO2 parametresi günlük ortalama değer grafiği* (havaizleme.gov.tr, 2024)

Grafik 19- Samsun ilinde 2023 yılında Yüzüncüyıl istasyonu CO parametresi günlük ortalamadeğer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2024)

Grafik 20- Samsun ilinde 2023 yılında Yüzüncüyıl istasyonu O3 parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(havaizleme.gov.tr, 2024)

Çizelge 6- 2023 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değeri aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)
(havaizleme.gov.tr, 2024)

ATAKUM HKİİ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	NO ₂	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	8,15	0	36,46	4	37,90	0	29,07	0
Şubat	7,11	0	23,07	0	30,21	0	43,80	0
Mart	9,80	0	31,42	1	32,33	0	36,37	0
Nisan	7,61	0	29,15	1	27,29	0	42,14	0
Mayıs	6,68	0	28,39	1	21,69	0	48,94	0
Haziran	6,32	0	26,15	0	19,53	0	54,59	0
Temmuz	6,18	0	20,06	0	26,29	0	58,46	0
Ağustos	7,26	0	32,48	2	26,93	0	58,96	0
Eylül	5,21	0	30,39	1	23,97	0	60,95	0
Ekim	5,96	0	42,27	10	39,23	0	36,75	0
Kasım	5,92	0	31,61	3	34,58	0	38,61	0
Aralık	6,18	0	36,45	7	38,74	0	30,14	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

BAFRA HKİİ	SO₂	AGS*	PM10	AGS*	NO₂	AGS*
Ocak	9,91	0	39,18	6	26,68	0
Şubat	9,04	0	36,26	4	29,47	0
Mart	8,80	0	34,14	1	23,90	0
Nisan	8,27	0	37,45	2	21,75	0
Mayıs	7,04	0	32,15	0	18,13	0
Haziran	6,75	0	31,04	0	14,28	0
Temmuz	6,02	0	29,71	1	16,76	0
Ağustos	6,47	0	59,53	1	15,55	0
Eylül	7,21	0	43,59	4	17,92	0
Ekim	8,34	0	54,49	15	27,18	0
Kasım	7,06	0	55,75	11	27,83	0
Aralık	7,57	0	44,03	11	28,69	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

CANIK HKİİ	SO₂	AGS*	PM10	AGS*	NO₂	AGS*
Ocak	8,55	0	24,16	0	41,20	0
Şubat	7,01	0	16,28	0	35,20	0
Mart	9,39	0	36,77	5	52,65	0
Nisan	8,84	0	34,97	3	51,57	0
Mayıs	6,19	0	38,68	4	44,64	0
Haziran	3,55	0	36,01	3	34,46	0
Temmuz	4,92	0	36,25	3	27,98	0
Ağustos	5,20	0	41,76	1	15,12	0
Eylül	3,45	0	44,37	7	21,09	0
Ekim	3,66	0	60,56	14	20,18	0
Kasım	4,29	0	51,54	12	28,48	0
Aralık	6,09	0	54,57	17	32,83	0

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

İLKADIM- HASTANE HKİİ	SO₂	AGS*	PM10	AGS*
Ocak	11,09	0	48,72	8
Şubat	9,48	0	31,87	2
Mart	9,16	0	36,21	4
Nisan	9,60	0	37,86	4
Mayıs	9,34	0	40,12	5
Haziran	7,68	0	44,97	8
Temmuz	7,84	0	42,58	5
Ağustos	7,22	0	45,67	2
Eylül	8,08	0	44,12	2
Ekim	8,35	0	73,01	2
Kasım	8,78	0	50,77	10
Aralık	9,67	0	48,81	12

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

TEKKEKÖY HKİİ	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO ₂	AGS*
Ocak	13,46	0	44,62	8	784,57	0	35,50	0
Şubat	5,21	0	24,86	1	429,04	0	25,17	0
Mart	6,64	0	34,49	7	472,29	0	24,47	0
Nisan	9,28	0	41,61	8	366,84	0	29,15	0
Mayıs	4,74	0	40,45	4	237,56	0	22,99	0
Haziran	5,89	0	33,06	1	206,15	0	16,74	0
Temmuz	-	0	31,41	2	179,65	0	19,30	0
Ağustos	-	0	38,43	3	187,12	0	19,14	0
Eylül	-	0	38,34	6	186,53	0	20,55	0
Ekim	4,90	0	54,90	14	340,51	0	28,09	0
Kasım	4,37	0	36,17	8	267,93	0	24,49	0
Aralık	13,08	0	44,16	11	502,61	0	38,45	0

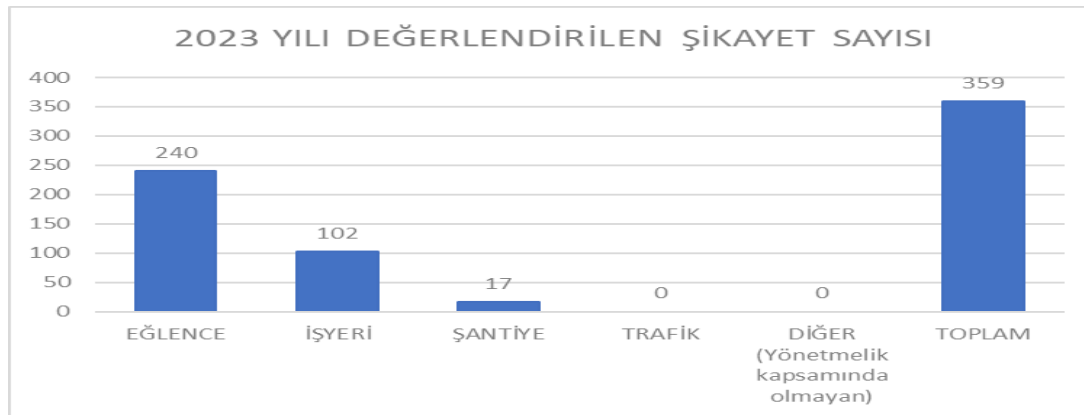
*AGS: Sınır değerini aşıldığı gün sayısı

YÜZÜNCÜYİL HKİİ	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO ₂	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	60,90	19	1006,65	0	61,10	0	17,86	0
Şubat	42,52	6	681,98	0	63,45	0	20,59	0
Mart	46,53	12	715,17	0	57,54	0	18,75	0
Nisan	47,69	11	636,52	0	65,17	0	19,19	0
Mayıs	43,92	4	438,41	0	60,44	0	21,76	0
Haziran	38,79	3	413,86	0	50,92	0	26,62	0
Temmuz	34,41	3	467,49	0	50,92	0	32,26	0
Ağustos	35,12	0	484,57	0	56,64	0	39,20	0
Eylül	44,21	8	584,39	0	59,23	0	32,47	0
Ekim	56,26	11	715,30	0	68,10	0	21,55	0
Kasım	46,26	10	658,83	0	64,36	0	24,18	0
Aralık	58,73	12	820,50	0	68,81	0	12,07	0

*AGS: Sınır değerini aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

30 Kasım 2022 tarih ve 32029 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği” ve 2006/16 nolu genelge çerçevesinde Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkisinde olan 17 ilçeden 2023 yılı içerisinde 359 adet şikâyet dilekçesi doğrultusunda yerinde inceleme ve denetimler yapılmış, yönetmelik hükümlerine uymayan işletmelere gerekli yasal işlemler yapılmıştır.

Grafik 21– 2023 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı.
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Proje kapsamında çevrimiçi ve fiziksel toplantılar gerçekleştirilmiş olup Samsun Büyükşehir Belediyesi İklim uyum çalışmaları kapsamında, yararlanıcı kurumu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yürütücü kuruluşu Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı olan ‘‘Türkiye’de İklim Değişikliğine Uyum Eyleminin Güçlendirilmesi Projesi’’nin ‘‘Şehirler için Uyum’’ hedefini edinen ikinci bileşeni kapsamında pilot olarak belirlenen 4 şehirden biri olan şehrimizin proje kapsamındaki kurumumuza düşen süreçleri yürütülmektedir.

Projenin Amacı	Proje ile özellikle sektör ve kent ölçeğinde iklim değişikliğine uyumun güçlendirilmesi yoluyla toplumsal direncin artırılması amaçlanmaktadır.
Yararlanıcı Kurum	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
Yürütücü Kuruluş	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Finansör	Türkiye Cumhuriyeti – Avrupa Birliği
Proje Başlangıç Tarihi	9.Ekim 2019
Proje Bitiş Tarihi	8 Ekim 2023 (48 ay) (Proje süresi uzatılmıştır)

Proje kapsamında 2023 yılı içerisinde çevrimiçi ve fiziksel olmak üzere 6 toplantıya katılım sağlanmıştır.

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 8- 2023 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı (İl Emniyet Müdürlüğü, 2024)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
-	31 Aralık 2023 Merkez 346.383 İl Geneli 476.022	176.635

Çizelge 9– Tamamlanan Bisiklet Yolları

(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Samsun	Samsun İl genelinde mevcutta 38,1 km bisiklet yolu tamamlanmıştır. (Adnan Menderes Bulvarı/Atakum güzergahında) Bisiklet ana planı kapsamında projelendirilecek 58,28 km bisiklet yolu, projesi tamamlanan 47.92 km bisiklet yolu, proje çalışması devam eden 24,73 km bisiklet yolu bulunmaktadır.	47.92

Çizelge 10– Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları
(Samsun İlçe Belediyeleri, 2024)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Samsun	Çamlık Parkı Yeşil Yürüyüş yolu Vezirköprü	0,5
Samsun	Vezirsuyu Tabiat Parkı Yürüyüş Yolu Vezirköprü	1,8
Samsun	Eyüpsultan Mahallesi Sahil Kenarı Yürüyüş Yolu	0,75
Samsun	Meşe Orman Parkı Canik	2,575
Samsun	Toptepe Sancaktepe Projesi Canik	0,19
Samsun	Çarşamba TOKİ köprüsünden Millet bahçesi istikameti	0,18
Samsun	Derebahçe Mahallesi-Irmak Caddesi	2
Samsun	Terme Samsun Ordu Karayolu Yalı Mah.	1,2
Samsun	Terme Çangallar Mah.	2
Samsun	Kurtuluş Mah, Asarağaç Mah Tekkeköy	6,8
Samsun	19 Mayıs Mah Tekkeköy	1

Çizelge 11– Tamamlanan Çevre Dostu Sokak
(Kaynak, Yıl)

İli /İlçesi	Güzergâhı	Mesafe (km)

(*Veri alınamamıştır.)

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar:

havaizleme.gov.tr

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve İlçe Belediyeleri

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Samsun ili sınırları içerisinde yer alan önemli akarsular; Kızılırmak Nehri, Yeşilirmak Nehri, Terme Çayı, Abdal Irmağı, Mert Irmağı, Kürtün Irmağı, Engiz Deresi, Tersakan Çayı ve bunların yan kollarından oluşmaktadır

Samsun-Salıpazarı-Terme Çayı: Terme Çayının yağış alanı, güneyde Karakuş Irmağı havzası sınırlarındaki 1300 m kotlarından Salıpazarı ilçesi merkezindeki 58 m kotu arasında yer almaktadır. Salıpazarı ilçesi merkezinde Terme Çayının yağış alanı 233 km² ve akarsu boyu 35 km dir. Terme Çayı, Terme ilçe merkezinin 5 km mansabında Karadeniz'e birleşmektedir.

Terme Çayının 233 km²'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 222 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 7,023 m³/s dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 3,31 m³/s dir. Terme Çayının Salıpazarı ilçesi merkezindeki 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=782 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=988 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Terme Çayının Terme ilçesi merkezindeki kotu 0.5 m ve yağış alanı 436 km² dir. 436 km²'lik yağış alanının yıllık ortalama akımı 330 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 10,5 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 4,59 m³/s dir.

Samsun-Terme-Miliç Irmağı: Miliç Irmağının Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 180 km² ve akarsu boyu 24 km dir. Karadeniz'e birleşim yerindeki 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100 = 359 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500 = 481 m³ / s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Çarşamba-Yeşilirmak Nehri: Yeşilirmak Nehrinin Çarşamba ilçesi merkezindeki yağış alanı 36 000 km² ve kotu 10 m.'dir. Yeşilirmak ana kolu, Çekerek Irmağı, Çorum Çat Irmağı, Kekit Irmağı, Tersakan Irmağı ve Karakuş Irmağı, Yeşilirmak Nehrinin yan kollarıdır. Amasya ve tokat illerinin tamamı ile, Samsun, Çorum, Yozgat, Sivas, Erzincan, Gümüşhane, Ordu ve Giresun illerine ait arazilerin bir kısmı, 14 numaralı Yeşilirmak Havzası içerisinde yer almaktadır. Bu havza içerisindeki; Kılıçkaya, Almus, Ataköy, Hasan Uğurlu ve Suat Uğurlu barajlarında elektrik enerjisi üretilmektedir.

Yeşilirmak Nehri'nin, Çarşamba ilçesi merkezindeki 36 000 km²' lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 5 790 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi ise 151,352 m³/s dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi 61,3 m³/s dir. Yeşilirmak Nehrinin, Hasan Uğurlu Barajı girişi membaında yer alan 190 m kotundaki Kale Köyü mevkiinde yağış alanı 33 904 km² ve ortalama debisi 148,6 m³/s'dir. Yeşilirmak Nehrinin 33 904 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=1612 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q500=1947 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Çarşamba-Dikbıyık-Abdal Irmağı: Abdal Irmağının, Dikbıyık Kasabası–İrmaksırtı mevkiindeki yağış alanı 502 km² ve kotu 08 m.'dir. Aptal Irmağının yağış alanı, Asarcık ilçesi arazilerindeki 1200 m kotlarından başlamaktadır ve İrmaksırtı mevkiinde Samsun – Ordu karayolunu geçtikten sonra Karadeniz'e birleşmektedir. Samsun ili merkeze içme ve kullanma suyu sağlayan Çakmak Barajı, Aptal Irmağı yağış alanının 476 km²'lik kısmını kontrol etmektedir.

Abdal Irmağının 476 km²'lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 168 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 5,34 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayındaki aylık ortalama debisi ise

0,83 m³/s' dir. Çakmak Barajı girişindeki 476 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=655 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=984 m³/s'dir.

Samsun-Tekkeköy-Gelemen Kanalı: Gelemen Kanalı, yukarı havzasında yer alan üç ayrı dere ile tarım arazilerinin drenaj sularını Karadeniz'e tahliye etmektedir. Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 198 km² ve en uzun akarsu boyu 37 km dir. Yağış alanının güney yamaçlarındaki en yüksek kısımlarında yükseltisi 900 m'ye kadar ulaşmaktadır. Kanalin 198 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=438 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=599 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Tekkeköy-Tekkeköy Deresi: Tekkeköy Deresinin Tekkeköy ilçesi merkezindeki yağış alanı 47 km² ve dere boyu 18 km dir. Yağış alanının yükseltisi, Tekkeköy ilçesi merkezinde 25 mdir. Yağış alanının yüksek kısımlarında kotlar 850 m ye kadar ulaşmaktadır. Tekkeköy deresi, ilçe merkezi mansabındaki Tekkeköy Kanalına katılmaktadır. Tekkeköy Kanalı ise, Samsun- Ordu karayolunu geçtikten sonra Karadeniz'e birleşmektedir.

Tekkeköy Deresinin 47 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=221 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q 500=309 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Tekkeköy-Kirazlık Deresi: Kirazlık Deresinin, Samsun-Ordu karayolu geçişindeki yağış alanı 45 km² ve dere boyu 15 km dir. Kirazlık Deresi, Samsun organize sanayi sahası içerisinde geçerek Karadeniz'e birleşmektedir. Derenin yağış alanının yükseltisi, karayolu geçişindeki 04 m kotundan alanın yüksek kısımlarındaki 850 m kotlarına kadar ulaşmaktadır.

Kirazlık Deresinin 45 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=234 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=327 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Merkez-Mert Irmağı: Mert Irmağının yağış alanı sınırları, Kavak ve Asarcık ilçelerinin yüksek kesimlerindeki 1200–1300 m kotlarından başlamaktadır. Irmağın Karadeniz'e birleşim yerindeki yağış alanı 816 km² ve akarsu boyu 68 km'dir. Kavak-Güven, Kavak-Divanbaşı ve Kavak-Kozansıkı göletleri, Mert Irmağı havzası içerisinde yer almaktadır.

Mert Irmağının 816 km²'lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=690 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise, Q500= 013 m³/s olarak hesaplanmıştır. Yıllık ortalama debisi ise 4.147 m³/s'dir.

Samsun-Merkez-Kürtün Irmağı: Kürtün Irmağı yağış alanının sınırları Kavak ilçesi sınırlarındaki 1100 m kotlarından başlamakta olup, Samsun il merkezi içerisinde Karadeniz'e birleşmektedir. Irmağın denize birleşim yerindeki yağış alanı 320 km² ve akarsu boyu 47 km dir.

Kürtün Irmağının denize birleşim yerinin 11 km membaındaki 259 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 47 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 1,435 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi ise 0,35 m³/s'dir.

Kürtün Irmağının 320 km² lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=421 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=552 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-19 Mayıs-Engiz Deresi: Engiz Deresi yağış alanının yukarı sınırları 1300 m kotlarından başlamakta olup, 19 Mayıs ilçe merkezine Samsun-Sinop karayolunu geçerek Karadeniz'e birleşmektedir. Derenin, İlçe merkezindeki yağış alanı 156 km² ve akarsu boyu 30 km dir.

Engiz Deresinin 156 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 81 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 2,454 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan ağustos ayının ortalama debisi ise 0,43 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=423 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=590 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Bafra-Kızılırmak Nehri: 15 numaralı Kızılırmak Havzası, Sivas ili arazilerinden başlayıp, Samsun ili sınırları içerisinde Karadeniz'e birleşmektedir. Delice Çayı, Devres Çayı ve Gökırmak, Kızılırmak Nehrinin yan kollarıdır. Kızılırmak Nehrinin, Bafra-İnöz köyündeki yağış alanı 75 120 km² ve kotu 38 m dir. Kesikköprü, Hirfanlı, Altınkaya ve Derbent barajları ve HES tesisleri Kızılırmak havzası içerisinde yer almaktadır.

Kızılırmak Nehrinin 75 120 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 5 808 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 184,2 m³/s'dir. Yılın en kurak ay olan ağustos ayının ortalama debisi ise 82,301 m³/s'dir. Altınkaya barajı girişinde, Kızılırmak Nehrinden gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi 1723 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise 121 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Alaçam-Yenice-Taşkelik Deresi: Taşkelik Deresinin Samsun-Sinop karayolu geçişindeki yağış alanı 136 km² ve kotu 15 m dir. Yağış alanının yüksek kesimlerinde yükselti 1600 m yi geçmektedir. Akarsu boyu ise 33 km dir.

136 km³ lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=303 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=369 m³/s olarak hesaplanmıştır. Yıllık ortalama debisi ise 0,862 m³/s'dir.

Samsun-Alaçam-Uluçay: Uluçay Deresinin Alaçam ilçe merkezindeki yağış alanı 130 km² ve kotu 16 m dir. Yağış alanının yüksek kesimlerindeki yükselti 1600 m'yi geçmektedir.

130 km² lik yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=351 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500= 22 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun- Ladik-Ladik Gölü: Ladik Gölü, Ladik ilçe merkezinin batısında ve Ladik-Taşova karayolunun kuzeyinde yer almaktadır. Gölün yağış alanı, Akdağ'ın (2050 m) kotlarındaki zirvesinden başlamaktadır. Gölün çıkış ayağındaki yağış alanı 145 km² ve maksimum göl alanı 13,3 x 106 m² dir.

Ladik gölünün 145 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 55,8 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 1,687 m³/s'dir. Yılın en kurak ay olan eylül ayının ortalama debisi ise 0,92 m³/s'dir. Gölde depolanan kış suları, yaz aylarında çıkış ayağındaki kapaklı regülatöründen Tersakan Irmağına bırakılarak, Amasya-Suluova sulamalarında kullanılmaktadır. Gölün su kotu 861 m ile 867 m arasında değişmektedir.

Samsun-Havza-Havza Deresi: Havza Deresinin ilçe merkezi girişindeki yağış alanı 53 km² ve kotu 640 m.'dir. Yağış alanının yukarı kesiminde yükselti 1600 m yi aşmaktadır. Aynı yerdeki akarsu boyu ise 18 km'dir. Havza Deresi, ilçe merkezi mansabında Tersakan Çayına birleşmektedir.

Havza Deresinin 53 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 10,8 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 0,342 hm³/s'dir. Yılın en kurak ay olan eylül ayının ortalama debisi ise 0,028 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=85 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q500=132 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Tersakan Çayı: Tersakan Çayının Havza ilçe merkezindeki yağış alanı 513 km² ve kotu 615 m' dir. Ladik gölü havzası, Tersakan Çayı yağış alanının yağış alanı içerisinde yer almaktadır. Amasya-Merzifon Yedikır Barajı ve Amasya Suluova sulamalarına, Tersakan Çayından su sağlanmaktadır.

Tersakan Çayının 513 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 126 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 4,00 m³/s'dir. Yılın en kurak ay olan eylül ayının ortalama debisi ise 1,30 m³/s' dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100 = 369 m³ / s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=503 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Çatak-Derinöz Deresi: Derinöz Deresinin Çatak köyündeki yağış alanı 120 km² ve kotu 650 m'dir. Yağış alanının yukarı kesiminde, yükseltisi 1900–2000 m kotlarına kadar ulaşan

Akdağ'ın batı yamaçları yer almaktadır. Derinöz Deresi, Çatak Köyü'nün mansabında Tersakan Çayına birleşmektedir.

Derinöz Deresinin 120 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 39,7 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 1,26 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan eylül ayının ortalama debisi ise 0,38 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=69 m³ s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500= 96 m³/s olarak hesaplanmıştır.

Samsun-Havza-Kayabaşı-İstavloz Çayı: İstavloz Çayının Kayabaşı Köyü mevkiindeki yağış alanı 327 km² ve kotu 410 m'dir. İstavloz Çayının yağış alanının yukarı kesiminde, 1700 m kotlarına kadar yükselen Amasya-Gümüşhacıköy ilçesi arazileri yer almaktadır. Vezirköprü – Köprübaşı bucağı içerisinde Bakırçay Deresi ile birleşiminden sonra mansabındaki Akçay Çayına katılmaktadır.

İstavloz Çayının 327 km² lik yağış alanından gelen yıllık ortalama akımı 82,6 hm³ ve buna göre yıllık ortalama debisi 2,62 m³/s'dir. Yılın en kurak ayı olan Ağustos ayının ortalama debisi ise 0,56 m³/s'dir. Aynı yağış alanından gelebilecek 100 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi Q100=247 m³/s ve 500 yıl yinelenmeli taşkın pik debisi ise Q500=334 m³/s olarak hesaplanmıştır.

İstavloz Çayı, Kamlık Çayı ve Vezirköprü ilçesi merkezinden geçen Uluçay Deresi'nin birleşiminden oluşan Akçay Çayı ise, mansabındaki Altinkaya Barajı gölüne katılmaktadır.

**Çizelge 12-İlin Akarsuları
(DSİ, 2024)**

AKARSU İSMİ	UZUNLUĞU (km.)	İL SINIRLAR İÇİNE UZUNLUĞU (km.)	YAĞIŞ ALANI (km ²)	ORTALAMA DEBİ (m ³ /s.)	KOLU OLDUĞU (ANA) AKARSU	KULLANIM AMACI
ULUÇAY DERESİ- ALAÇAM İLÇE M.	27,3	27,3	130,0	-	KARA DENİZE	-
TAŞKELİK ÇAYI- ALAÇAM K. YOLU	36,3	36,3	120,0	0,824	KARA DENİZE	-
BEDEŞ KANALI- BAFRA	17,0	17,3	89,0	-	KARA DENİZE	-
İLYASLI ÇAYI- BAFRA	41,5	41,5	244,7	0,164	KIZILIRMAK	-
ÇAĞŞUR ÇAYI- BAFRA	34,0	34,0	318,7	1,765	KIZILIRMAK	-
KIZILIRMAK NEHRİ-DERBENT BARAJI.	-	80,0	75 120	82,301	KARA DENİZE	ENERJİ + SULAMA
ENGİZ ÇAYI-19MAYIS	30,0	30,0	151,4	2,454	KARA DENİZE	-
TAFLAN DERESİ- ATAKUM KARA YOLU	13,3	13,3	41,0	-	KARA DENİZE	-
KÜRTÜN ÇAYI-ATAKUM K. YOLU	42,0	42,0	320,0	1,435	KARA DENİZE	-
MERT IRMAĞI- CANIK KARA YOLU	74,5	74,5	813,0	4,147	KARA DENİZE	-
BALCALI KANA.- TEKKEKÖY	31,2	31,2	64,4	-	SELYERİ KAN.	-
GÜLLÜ DERE KANALI- TEKKEKÖY	22,0	22,0	51,5	-	SELYERİ KAN.	-
BÜYÜKLÜ DERESİ- KAHYALI	16,5	16,5	48,0	-	GELEMEN KAN.	-
SELYERİ KANALI-TEKKEKÖY	24,0	24,0	93,0	-	KARA DENİZE	-
GELEMEN KANALI- TEKKEKÖY	37,0	37,0	198,0	-	KARA DENİZE	-
APTAL IRMAĞI- ÇARŞAMBA K. YOLU	68,0	68,00	502,0	5,281	KARA DENİZE	-
GÖKSU DERESİ-ÇARŞAMBA	19,0	19,0	51,5	-	YEŞİLIRMAK	-
YEŞİLIRMAK NEHRİ-ÇARŞAMBA	-	35,0	35 950	151,352	KARA DENİZE	ENERJİ+ SULAMA
DEĞİRMEN DERESİ-SALIPAZARI	24,3	24,3	75,5	2,487	TERME ÇAYI	-
KONAKÖREN DERESİ-SALIPAZARI	41,5	41,5	124,0	3,916	TERME ÇAYI	-
YEŞİLDERE – SALIPAZARI	35,0	35,0	110,0	4,536	TERME ÇAYI	-
KIRGIL DERESİ- SALIPAZARI	20,5	20,5	47,0	-	TERME ÇAYI	-
TERME ÇAYI- SALIPAZARI	35,0	35,0	232,8	7,023	KARA DENİZE	-
TERME ÇAYI- TERME İLÇE MERKEZİ	54,0	54,4	436,4	10,462	KARA DENİZE	-
MİLİÇ DERESİ TERME KARAYOLU	19,3	19,3	91,0	-	KOCAMAN G.	-
KOCAMAN+MİLİÇ IR. KARAYOLU	25,0	25,5	191,5	-	KARA DENİZE	-
EVİZLİK IRMAĞI-KAVAK İLÇE M.	21,2	21,2	146,8	-	MERT IRMAĞI	-
KARATAŞ DERESİ-KAVAK ÇAKALLI	32,7	32,7	166,0	-	MERT IRMAĞI	-
LADİK GÖLÜ-LADİK	16,0	16,0	145,1	1,687	TERSAKAN Ç.	-
HACIOSMAN DERESİ-HAVZA İLÇE M.	21,0	21,0	60,4	0,341	TERSAKAN Ç.	-
DERİNÖZ DERESİ-HAVZA ÇATAK	30,0	30,0	120,0	0,970	TERSAKAN Ç.	-
TERSAKAN ÇAYI- HAVZA ÇIKIŞI	49,0	49,0	513,0	4,00	YEŞİLIRMAK N.	SULAMA-İÇME S.
İSTAVLOZ ÇAYI-V.KÖPRÜ BARAJI	44,0	44,0	317,0	3,087	ALTINKAYA B.	SULAMA
SUSUZ ÇAYI V.KÖPRÜ	14,5	14,5	78,2	-	ALTINKAYA B.	-
KÜRTLER ÇAYI V. KÖPRÜ	42,8	42,8	189,6	-	ALTINKAYA B.	-
GİRLAN ÇAYI V.KÖPRÜ	13,6	13,6	49,2	-	ALTINKAYA B.	-
ESENLİ ÇAYI-V. KÖPRÜ	19,2	19,2	68,5	-	ALTINKAYA B.	-
KUYMA ÇAYI-V. KÖPRÜ	30,8	30,8	149,0	-	VEZİRKÖPRÜ B.	-
ULUÇAY- V.KÖPRÜ	35,7	35,7	121,0	-	ALTINKAYA B.	-
ULUÇAY+ESENLİ Ç.	36,4	36,4	190,0	-	ALTINKAYA B.	-
GÜNEMEZ DERESİ YAKAKENT	27,3	27,3	74,6	-	KARA DENİZE	-
KÜPLÜAĞIZ DERESİ YAKAKENT	26,5	26,5	106,0	-	KARA DENİZE.	-

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Göller

Samsun ilindeki göller zaman zaman değişen akarsu yataklarından meydana gelmiştir. Yörenin gölleri Bafra, Çarşamba ve Ladik ilçelerinde toplanmıştır. Samsun İli sınırları içinde birçok doğal göl mevcuttur. Bafra yöresinin en büyük su birikintileri; Altınkaya (118.31 km²) ve Derbent (16.50 km²) baraj göllerinin saha içinde kalan kısımlarıdır. Yeşilirmak üzerinde yer alan Hasan Uğurlu (22.2 km²) ve Suat Uğurlu (9.60 km²) baraj gölleri önemli suni göl alanlarıdır. Bunların dışında Çarşamba'daki Çakmak Baraj Gölü ve Simenit, Dumanlı, Kargalı, Akarcık, Koca adlarıyla bilinen delta gölleri de önemli su birikintileridir.

Liman Gölü: Bafra'ya 20 km uzaklıktadır. 3 km büyüklüğündeki göl bazı kollarla denize açılmıştır. Bu kolların uzunluğu bazı yerlerde 2000 metreyi bulur. Gölde kefal ve sazan balığı avcılığı yapılmaktadır. Liman gölünün güneyinde Balık gölü kuzeyinde ise Karaboğaz gölü vardır.

Ladik Gölü: Ters akan ırmağının kaynağını teşkil eden Ladik gölü Ladik'e 10 km uzaklıktadır. Gölde alabalık ve turna balığı bulunmaktadır. Balıkçılık yanında geniş bir sazlık alana sahip olan Ladik gölünden toplanan sazlar hasır yapımında kullanılır. Gölün uzunluğu 5 km genişliği 2 km ve yüz ölçümü 10 km²'dir.

Simenit Gölü: Simenit Gölü Terme çayı yatağının değişmesi ile meydana gelmiştir. Terme hudutları içerisinde bulunan gölde balıkçılık yapılmaktadır. Termeye 20 km uzaklıkta bulunan göl kanalla birbirine bağlanmış iki göl görünümündedir. Kışın yağmur suları ile beslenen göl fırtınalı zamanlarda zaman zaman deniz suyunu göle karışması ile dolar.

Çizelge 13- Mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ 7.Bölge Müdürlüğü, 2024)

Gölün/Göletin/ Rezervuarın Adı	Tipi	Göl hacmi, hm ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (hm ³)	Katılan Su Miktarı, (hm ³)	Kullanım Amacı
Güven Göleti	Toprak Dolgu	2.002	150	0.600	-	Salma Sulama
Kozansıkı Göleti	Kaya Dolgu	0.296	150	0.030	-	Salma Sulama
Güldere Göleti	Yarı Geçirimli Dolgu	0.679	100	0.155	-	Borulu Sulama
Karabük Göleti	Toprak Dolgu	1.941	378	0.246	-	Salma Sulama
Hacidede Göleti	Kaya Dolgu	3.971	500	0.410	-	Salma Sulama
Taflan Göleti	Kaya Dolgu	2.090	202	0.600	-	Borulu Sulama
Dereköy Göleti	Yarı Geçirimli Dolgu	10.239	1040	0.220	-	Salma Sulama
Adatepe-1	Homojen Toprak Dolgu	0.557	147	0.285	-	Borulu Sulama
Bahçekonak	Homojen Toprak Dolgu	0.794	192	0.500	-	Salma Sulama

Kargaköy	Homojen Toprak Dolgu	0.218	342	0.400	-	Borulu Sulama
Ladik Göleti	Kaya Dolgu	2.17	566	1.700	-	Borulu Sulama
Vezirköprü Barajı	Kaya Dolgu	47.8	12044	31.760	-	Borulu Sulama
Duruçay Barajı	Kil Çekirdekli Yarı Geçirimli Dolgu	5.163	1800	3.660	-	Borulu Sulama
Fındıcak Göleti	Kil Çekirdekli Homojen Dolgu	3.192	797	0.400	-	Borulu Sulama
Derinöz Barajı	Kaya Dolgu	18.9	4179	9.950	-	Borulu Sulama
Derbent Barajı ve HES	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	45.8	21528	1137	-	Salma Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

Samsun ilinde yeraltısuyu akiferlerini: Bafra Ovasında, Kızılırmak ve diğer akarsuların birlikte meydana getirdiği Bafra Delta Ovası ile Neojen'e ait kumtaşı ve konglomera seviyeleri; Çarşamba Ovasında, birinci derecede delta karakterindeki alüvyal dolgu malzemesi, ikinci derecede de Eosen yaşlı volkanik kayalar; Samsun il merkezi çevresinde, Mert ve Kürtün Irmaklarına ait alüvyal malzeme ile sahil boyunca kıyı düzlüğünü meydana getiren karasal ve denizel çökeller; Vezirköprü ile Havza-Ladik Ovalarında da akarsuların meydana getirdiği alüvyal dolgular ile Permian ve Alt Kretase yaşlı kireçtaşları oluşturmaktadır.

Çizelge 14– Yeraltı suyu potansiyeli
(DSİ, 2024)

SAMSUN İLİ YERALTISUYU POTANSİYELİ VE TAHSİSİ TABLOSU (2023 Yılı Sonu İtibarıyla)									
SIRA NO	İLİN ADI	HAVZA ADI VE NO'SU	OVA/ALT HAVZA ADI VE NO'SU	YERALTISUYU İŞLETME REZERVİ (hm ³ /yıl)	TAHSİS EDİLEN YERALTISUYU MİKTARI (hm ³ /yıl)				TOPLAM YERALTISUYU TAHSİSİ (hm ³ /yıl)
					YERALTISUYU SULAMA KOOPERATİFİ	İÇME - KULLANMA	SANAYİ	SULAMA	
1	SAMSUN	YEŞİLIRMAK	HAVZA-LADİK - 23	7,50	0,00	1,52	0,87	0,17	2,56
2		NO: 14	SAMSUN ÇEVRESİ-24	25,00	0,00	2,90	0,97	1,41	5,28
3			ÇARŞAMBA - 27	126,50	0,00	20,87	17,12	11,07	49,06
4		KIZILIRMAK	VEZİRKÖPRÜ - 59	7,00	0,38	2,68	1,13	0,75	4,94
5		NO: 15	BAFRA- 60	95,20	0,00	34,44	1,76	15,83	52,04
		T O P L A M		261,20	0,38	62,41	21,86	29,23	113,88

NOT: 2023 YILI SONU TİBARıyla

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Samsun ilinde yeraltısuyu akiferlerini: Bafra Ovasında, Kızılırmak ve diğer akarsuların birlikte meydana getirdiği Bafra Delta Ovası ile Neojen'e ait kumtaşı ve konglomera seviyeleri; Çarşamba Ovasında, birinci derecede delta karakterindeki alüvyal dolgu malzemesi, ikinci derecede de Eosen yaşlı volkanik kayalar; Samsun il merkezi çevresinde, Mert ve Kürtün Irmaklarına ait alüvyal malzeme ile sahil boyunca kıyı düzlüğünü meydana getiren karasal ve denizel çökeller; Vezirköprü ile Havza-Ladik alt havzalarında da akarsuların meydana getirdiği alüvyal dolgular ile Permian ve Alt Kretase yaşlı kireçtaşları oluşturmaktadır.

Yeraltı suları ağırlıklı olarak içme-kullanmada, daha az miktarlarda da sulama ve sanayide kullanılmaktadır. Samsun İlindeki akiferlerde, bazı yıllardaki yağış azlığına bağlı olarak oluşan lokal ve küçük ölçekli yeraltı suyu seviye değişimleri dışında, yeraltı suyu rezervini ve açılan kuyulardaki pompaj debilerini etkileyecek çapta yeraltı suyu seviye değişimleri olmamaktadır. Yıllık yeraltı suyu kullanımı ve çekim miktarları ile ilgili kesin ve net bilgiler bulunmamaktadır. Ancak, genel bir veri olması açısından, "yeraltı suyu çekim" değeri olarak, Tablo B.3.'de gösterilen "yeraltı suyu tahsis" miktarları alınabilir.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge 15- 2023 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları (DSİ, 2024)

Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
	İçme ve kullanma suyu	Enerji Üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (UTM ED 50 6 DERECE)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Alaçam Belediye İçme Suyu Kuyusu	İçme suyu						Alaçam	36T 717617 D – 4611667 K	26,4
Bafra Petrol Ürünleri San. Tic.	Kullanma						Bafra	36T 739852 D – 4606305 K	4,6
Total Park Petrol	Kullanma						Bafra	36T 740464 D – 4605730 K	<2,6
Bölge Trafik	Kullanma						Bafra – Sarayköy	36T 732686 D – 4609390 K	<2,6
Gül Oto Yıkama- Vezirköprü	Kullanma						Vezirköprü	36T 706954 D – 4558560 K	32,5
İsmail Tek Sondaj Kuyusu			Sulama				Bafra – Habilli	36T 724776 D – 4611096 K	9,9
Hamza Teke Çatalcam							Çatalcam		38,75
Cemil Eroğlu			Sulama				Bafra – Yörükler	36T 254266 D – 4601534 K	14,6
Mehmet Ormancı			Sulama				Bafra-Karpuzlu		33,5
Yusuf Öz			Sulama				Bafra-Osmanbeyli	37T 748395 D – 4602157 K	2,8
Şevket Dursun			Sulama				Bafra-Emenli		3,7
Damsan Makine Araç Ekipman			Sulama				Bafra-Doğankaya		31
Karamustafalı koyu			Sulama				Çarşamba	37T 303670D – 4575795 K	0,00
Beylerce Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 306053 D – 4564971 K	3,00
Kırklarharman Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 310345 D – 4562134 K	19,1
Demirarslan Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 311974 D – 4556547 K	106,9
Tekkeköy			Sulama				Tekkeköy	37T 284270 D – 4567734 K	2,85
Aşağı Turgutlu			Sulama				Çarşamba	37T 301916 D – 4566011 K	<2,6
Geçmiş Köyü			Sulama				Çarşamba	36T 317821 D – 4569261 K	<2,6
Sakarlı Köyü			Sulama				Çarşamba	37T 338599 D – 4557571 K	20
Aşağı Söğütü köyü			Sulama				Çarşamba	37T 322261 D – 4565986 K	4,65

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

SASKİ Genel Müdürlüğü görev ve sorumlulukları kapsamında; İlçe ve merkezde yeni atıksu arıtma tesisleri inşa etmek, görev alanında merkezi atıksu arıtma tesislerinin ve deniz deşarj hatlarının işletilmesini, periyodik ve dinamik koruyucu bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, bu maksatla ileriye yönelik orta ve uzun vadeli programlar hazırlamak, öncelik ve önemlerinin tespit edilmesi işlemlerini ve ilçelerdeki mevcut atıksu arıtma tesislerinin bakım ve onarım çalışmalarını yapmakla yükümlüdür.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

B.3.2.2. Diğer

B.4. Denizler

B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı üç yılda bir yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır. 2018-2022 izleme programı ekolojik kalite durumu aşağıdaki çizelgede yer almaktadır.

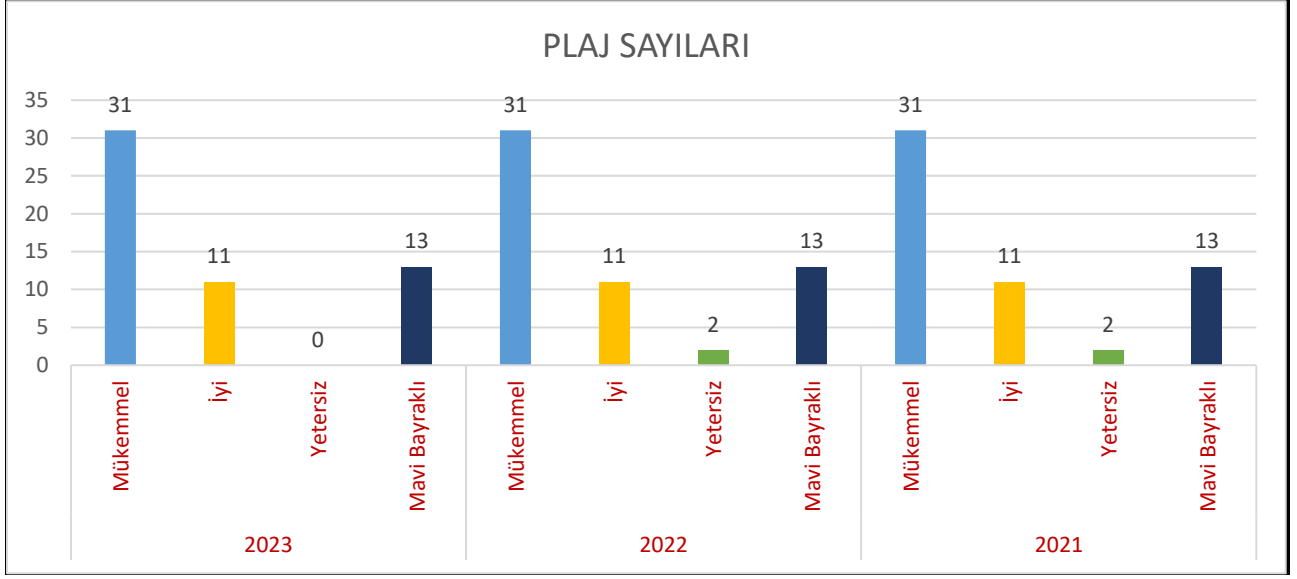
Çizelge 16– Kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi
(www.sim.csb.gov.tr, 2024)

Su Yönetim Birimi Kodu	Su Yönetim Birimi Kapsadığı Alan	Ekolojik Kalite Durumu				
		2018	2019	2020	2021	2022
KRD_7	Karadeniz	Orta Kalite	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Orta Kalite
KRD_8	Karadeniz	Zayıf Kalite	Kötü Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Kötü Kalite
KRD_9	Karadeniz	Orta Kalite	Orta Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Orta Kalite
KRD_10	Karadeniz	Orta Kalite	Zayıf Kalite	Ölçüm Yok	Ölçüm Yok	Zayıf Kalite

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok İyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

Grafik 22– Yıllar itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı
(<https://yuzme.saglik.gov.tr/>, mavibayrak.org.tr, 2024)

Mavi bayrak ile ilgili bilgilere (http://www.turcev.org.tr/V2/icerikDetay.aspx?icerik_id=10) ve (<http://mavibayrak.org.tr>) internet adreslerinden de ulaşılabilir.

Yüzme alanları ile ilgili bilgilere <http://plaj.csb.gov.tr/> adresinden ulaşılabilir.

*Marina bulunmamaktadır.

İL	İLÇE	PLAJ
Samsun	Atakum	Palmiye Plajı
Samsun	Atakum	Golf
Samsun	Atakum	Omtel
Samsun	Atakum	Körfez
Samsun	Atakum	İnci
Samsun	Atakum	İncesu
Samsun	Atakum	Denizevleri
Samsun	Atakum	Dantel
Samsun	Atakum	Nazar
Samsun	Atakum	Denizkızı
Samsun	Atakum	Gençlik
Samsun	Terme	Miliç Çevre Eğitim Plajı
Samsun	Terme	Terme Karavan Kampı Plajı

(mavibayrak.org.tr, 2024)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlde mevcut ise acil müdahale planı hazırlaması gereken kıyı tesisi sayısı ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı belirtilir.

Çizelge 17– 2023 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisleri sayısı. (ÇŞİDİM, 2024)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
Samsun	3	3

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde gemilerden kaynaklanan atıklar ile atık alma gemilerinin taşıdığı atıkların alınması ve geçici depolanması amacıyla kurulmuş olan 3 adet Atık Kabul Tesisi ve 1 adet Atık Alma Gemisi bulunmaktadır. Samsunport Samsun Uluslararası Liman İşl. A.Ş., Toros Tarım San. Tic. A.Ş. ve YeşilyurtDemir Çelik End. Ve Liman İşl. Ltd. Şti. Tarafından işletilen Atık Kabul tesislerinde ve Samsunport Samsun Uluslararası Liman İşl. A.Ş tarafından işletilen atık alma gemisi (KAPTAN İLYAS) ile; MARPOL 73/78 Ek-1 (Sintine suyu, Slaç, Atık Yağ ve Slop), Ek-IV (pis su) ve Ek-V (Çöp) kapsamındaki atıkların alım hizmeti verilmektedir.

(Samsun Çev.Şeh.İkl.Değ.İl Md)

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

İlimiz balıkçılığında, deniz ve iç sularda yapılan avcılık yanında, yine deniz ve iç sularda yapılan yetiştiricilik de önemli yer tutmaktadır. İç sularımızdaki üretimimiz, Bafra ilçesi sınırları içerisinde bulunan Derbent Baraj gölündeki 14 adet tesis, Havza İlçesi sınırları içerisinde bulunan Dereköy Baraj Gölünde 1 adet tesis, Vezirköprü İlçesi sınırları içerisinde bulunan Susuz Baraj Gölünde 2 adet tesis, Ladik İlçesinde yıllık 15.000.000 adet üretim yapılan 1 adet Alabalık Kuluçkahane Tesisi ile birlikte gerçekleşmektedir. Bafra, Havza ve Vezirköprü ilçemizde kurulu tesislerde alabalık yetiştiriciliği yapılmakta olup, toplam kurulu kapasite 6.886 ton/yıl' dır.

Denizdeki üretimimizin tamamı Yakakent ilçemizde faaliyet gösteren 12 işletme tarafından yapılmaktadır. Toplam kurulu kapasitesi 14.194 ton/yıl olan işletmelerde Levrek ve Türk Somonu yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Proje İsmi	Proje Sahibi	Konum	Kapasite (Ton/Yıl)		
			Alabalık (Türk Somonu)	Levrek	Toplam
Kızılırmak-2 Levrek ve Alabalık Üretim Projesi	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	354,4	531,6	886
Kızılırmak Alabalık ve Levrek Üretim Projesi-3	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	72	814	886
Kızılırmak Alabalık-Levrek Üretim Projesi-4	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	595	291	886
Kızılırmak Alabalık - Levrek Üretim Projesi-5	Kızılırmak Su Ürünleri San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	574	312	886
Kıyak Kardeşler Alabalık-Levrek Balıkçılık Projesi	Kıyak Kardeşler Su Ürün.Hay.İnş.Turz.Plş.Meş. San. Tic.Ltd.Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	700	250	950
Denizde Ağ Kafeslerde Alabalık-Levrek Yetiştiriciliği Projesi (Samsun Balıkçılık-4)	Samsun Balıkçılık Su Ürün. Hay. İnş. Turz. Plst. Meş. San. ve Tic. Ltd. Şti	Çamgözü Mevkii Yakakent	700	250	950
Karadeniz Yüzer Ağ Kafeslerde Alabalık - Levrek Yetiştiricilik Projesi (Samsun)	Black Sea Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	350	600	950

Balıkçılık-5)						
Samsun Balıkçılık-3 Alabalık- Levrek Yetiştiricilik Projesi	Samsun Balıkçılık Su Ürün. Hay. İnş. Turz. Plst. Meş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	500	450	950	
Samsun Balıkçılık-2 Kafeslerde Alabalık- Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürün. İhr. San. Ve Tic. Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	500	450	950	
Samsun Balıkçılık-1 Alabalık- Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürün. İhr. San. Ve Tic. Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	200	750	950	
Kıyak Kardeşler-2 Alabalık-Levrek Yetiştiricilik Projesi	Noordzee Su Ürn.İhr.San.ve Tic.Aş.	Çamgözü Mevkii Yakakent	300	650	950	
Derbent Ağ Kafeslerde Su Ürn. Yet. Projesi	Derbent Su Ürünleri İmalat Üretim San. ve Tic. Ltd. Şti.	Çamgözü Mevkii Yakakent	4000	0	4000	

(Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2024)

B.4.6. Deniz Çöpleri

Deniz çöpleri ile mücadele konusuna bütünleşik bir yaklaşım getirilmesi, uygulamalarda birlikteliğin sağlanması, çalışmaların düzenli ve sürekli bir şekilde yapılması ile takip edilebilmesi maksadıyla, 10.06.2019 tarihli ve 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planlarının Hazırlanması ve Uygulanması Genelgesi Bakanlığımızca yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Deniz çöpleri konusunda tüm sorumlular gerçekleştirdikleri çalışmalar hakkındaki bilgi ve verileri Bakanlık internet sayfası üzerinden duyurulan İl Faaliyet Raporu formatına göre 3 ayda bir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne raporlamakla yükümlüdürler. Ayrıca Genelge kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarda elde edilen verilerin, faaliyeti gerçekleştiren sorumlular tarafından, faaliyet anında kayıt altına alınması gerekmektedir. Bununla birlikte, Genelgenin öngördüğü üzere Müdürlüğümüz koordinasyonunda hazırlanan 2023 Yılı için Yıllık İl Faaliyet Raporu, Şubat ayı içerisinde değerlendirilmesi sonrasında Bakanlığımıza raporlanmıştır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: Kurumumuzun içme suyu projeleri ile ilgili görev ve sorumlulukları; DSİ Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslarını düzenleyen 15.07.2018 tarihli 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 121. maddesinin d bendinde "Şehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek" ve e bendinde "Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalışacak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yetiştirmek" olarak ifade edilmiş ve 18.04.2007 tarihli ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanununun 10. maddesinde yapılan değişiklikle nüfus kriteri kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme-kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır.

Ancak projeleri yatırım programına almakla yetkili kurum olan T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının (Kalkınma Bakanlığı) 10.05.2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu

(YPK) Kararı ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerinin finansmanına yönelik SUKAP adıyla bir program başlatıldığını belirterek bu kapsamda; nüfusu 50.000 kişiden az olan yerleşimlerin içme suyu tesislerinin İller Bankası tarafından yapılacağını, nüfusu 25.000 kişiden az olan belediyelerin içme suyu temin proje bedelinin %50'lik kısmının hibe sağlanarak finanse edileceğini, geriye kalan %50'lik kısmının ise İller Bankası tarafından kredilendirileceğini, nüfusu 50.000 kişiden fazla olan yerleşimlerin projeleri ile havza bazında ele alınmış grup projelerinin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin uygun olacağı bildirilmiştir.

Bu nedenle Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerleşim yerlerinin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda; belediyeler ile protokol imzalanarak isale hattı ve arıtma tesisi projeleri hazırlanmakta olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise yapım işine başlanılmakta olup tesisler tamamlandığında belediyelere devredilerek işletmeye alınmaktadır.

Samsun İli İçme Suyu Potansiyeli

Sıra No	Planlama Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun-Bafra İlyaslı Barajı Sulama Suyu Temini Projesi (Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalle)	0,764

Sıra No	Planlaması Tamamlanan Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi (Amasya-Merkez, Amasya-Suluova İlçesi ve Amasya-Merzifon İlçesi ile Samsun-Havza İlçesi)	18,84

Sıra No	Proje Aşamasındaki İşler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun Terme İçmesuyu Projesi	25,74
2	Samsun Alaçam Taşkelik Barajı	2,40
3	Samsun Vezirköprü Kapakleşme Barajı	1,82

Sıra No	İşletme Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Vezirköprü Duruçay Projesi	1,89
2	Havza Hacıdede Projesi	0,57
3	Kavak Güven Projesi	0,63
4	Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi	118,00
5	19 Mayıs Üniversitesi 1 Göleti	1,89
6	19 Mayıs Üniversitesi 2 Göleti	3,15
7	Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi	22,27

Samsun İli için geliştirilen içme ve kullanma suyu amaçlı projeler:

Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi: Proje ile Çakmak Barajından alınan ham su 1. kademe 200.000 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Samsun kent merkezi için 118,00 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje kapsamında içme suyu temin edilen yerleşim yerleri; Samsun İl Merkezi (Canik, Atakum, İlkadım), Tekkeköy İlçe Merkezi ile Çarşamba ilçesine bağlı Dikbıyık, Çınarlık ve Irmaksırtı mahalleleridir. Proje kapsamında baraj, arıtma tesisi, 48,2 km isale hattı ve 3 adet su deposu (1 adet 10.000 m³ ve 2 adet 15.000 m³) bulunmaktadır. Arıtma Tesisi ile İsale Hattı 1996 yılında ve projenin devamı niteliğinde olan Samsun İçmesuyu Projesi İkmal ile 3 adet (Hasköy 10.000 m³, Kökçüoğlu 15.000 m³ ve Üniversite 15.000 m³) su deposu, 10,3 km iletim hattı ve 5,1 km hidrant hattı inşaatı 2006 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır. Nüfusun artması nedeniyle artan içme suyu ihtiyacının karşılanması ve 1. Kademe Tesisin rehabilitasyonu amacıyla DSİ tarafından 300.000 m³/gün kapasiteli 2. Kademe Arıtma

Tesisi projeleri 2021 yılında tamamlanmış olup inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi: Proje ile Bafra ve 19 Mayıs ilçeleri, Dereköy, Yörükler, Çetinkaya ve Doğanca beldeleri ve civar yerleşimlerin (Bafra ilçesi 59 mahalle ve 19 Mayıs ilçesi 8 mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (243.341 kişi) için 22,27 hm³/yıl içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları 19 Mayıs Barajından karşılanacaktır. Proje kapsamında 48,7 km isale ve 3 km taşkın tahliye hattı, 2 adet terfi merkezi, 5 adet yeni depo (2 adet 3.000 m³ ve birer adet 1.000 m³, 2.500 m³ ve 10.000 m³) işlerini içeren İsale Hattı ve 100.000 m³/gün kapasiteli konvansiyonel tipli Arıtma Tesisi bulunmaktadır. Ham su kaynağı olan 19 Mayıs Barajı 2018 yılında tamamlanarak su tutulmaya başlanılmış olup İçmesuyu Tesisleri (İsale Hattı ve Arıtma Tesisi), 2023 yılında tamamlanarak işletmeye alınmış olup 25.10.2023 onay tarihli Protokol ile SASKİ Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Samsun Terme İçmesuyu Projesi (Salıpazarı Barajı): Terme deresinin kollarından olan Değirmen deresi üzerinde yapılması planlanan Salıpazarı Barajından Proje ile 2053 yılı nüfusunun 329.875 kişi olması öngörülen Samsun iline bağlı Çarşamba, Terme, Salıpazarı İlçeleri ile civar yerleşimlerin (Çarşamba'ya bağlı 94 adet, Terme'ye bağlı 48 adet ve Salıpazarı ilçesine bağlı 10 adet mahalle olmak üzere toplam 152 adet mahalle) içme suyu ihtiyaçları (25,74 hm³/yıl) Salıpazarı Barajından karşılanacaktır. Ham su kaynağı olan Salıpazarı Barajının inşaat çalışmaları devam etmektedir. İsale Hattı projeleri DSİ tarafından hazırlanmış olup Arıtma Tesisi projeleri ile İçmesuyu Tesislerinin inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi: Ladik Tersakan Barajından Amasya Merkez, Suluova, Merzifon ve Samsun Havza ilçesine 18,84 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama Raporu 2023 yılında onaylanmış olup Baraj proje yapımı ile İçmesuyu Tesisleri proje yapım çalışmalarının 2024 yılında yapılması planlanmaktadır.

Samsun-Bafra İlyaslı Barajı ve Sulaması Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam eden İlyaslı Barajından Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalleye 0,764 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun Alaçam Taşkelik Barajı Projesi: Proje ile Samsun Alaçam, Yakakent ve civar yerleşimlerin (16 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (31.688) için 2,40 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Kapakleşme Barajı Projesi: Proje ile Samsun Vezirköprü İlçesi ve civar yerleşimlerin (14 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (48.510) için 1,82 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

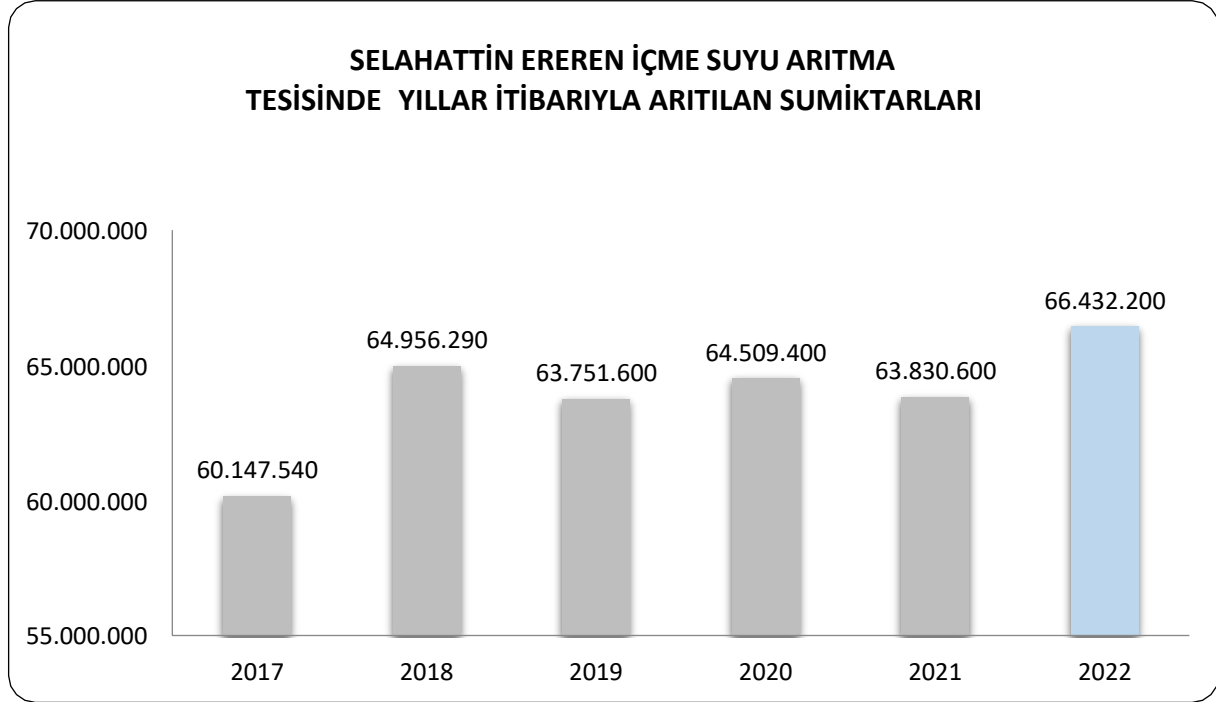
Samsun Vezirköprü Duruçay Projesi: Vezirköprü ilçesine bağlı 14 mahalle için 1,89 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Havza Hacidede Barajı: Havza İlçe Merkezine 0,57 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Kavak Güven Barajı Projesi: Kavak İlçe Merkezine 0,63 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun 19 Mayıs 1 ve 2 Göletleri: Samsun 19 Mayıs Üniversitesine toplam 5,04 hm³/yıl içme-kullanma

suyu temin edilmektedir.

Bunların yanı sıra 6360 sayılı Kanun kapsamında hizmet alanımızın il mülki sınırlara genişlemesi sonucunda Genel Müdürlüğümüze devrolan ve hamsu kaynağı yüzeysel su olan içme suyu arıtma tesislere ait bilgiler çizelgede verilmektedir.

Çizelge 18-Samsun İlinin Yerüstü Su Kaynaklarından Temin Edilen Su Miktarları ve İçmesuyu Arıtma Tesisi Mevcudiyeti

NO	İLÇE ADI	TESİS ADI	KAPASİTESİ	HAM SU KAYNAĞI
1	Asarcık	Yayla- Kılavuzlu Paket Arıtma Tesisi	346 m ³ /gün	Karadere
2	Bafra	Hacıoğlu İçme Suyu Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Sazaklı Deresi
3		Kaynatma Paket Arıtma Tesisi	518 m ³ /gün	Kaynatma Deresi
4		Batı Sahası Paket Arıtma Tesisi	3.974 m ³ /gün	Taşkelik Çayı
5	Çarşamba	Durusu Paket Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Göksu Deresi
6		Sefalı Paket Arıtma Tesisi	12.960 m ³ /gün	Çakmak Barajı
7	Havza	Havza İçme Suyu Arıtma Tesisi	6.048 m ³ /gün	Bakırçay Deresi
8		Havza Şehit Jandarma Uzman Çavuş Kemal Sayar İçme Suyu Arıtma Tesisi	8.640 m ³ /gün	Dereköy Barajı
9	Kavak	Kavak İçme Suyu Arıtma Tesisi	8.640 m ³ /gün	Güven Göleti
10	Ondokuzmayıs	Nebiyân İçme suyu Arıtma Tesisi	13.824 m ³ /gün	
11	Salıpazarı	Çiftlik Paket Arıtma Tesisi	2.160 m ³ /gün	Soyukaktepe Deresi
12	Terme	Bazlamaç İçme Suyu Arıtma Tesisi	2.333 m ³ /gün	Ziliftar Deresi
13		Evcî İçme Suyu Arıtma Tesisi	1.987 m ³ /gün	Yüksekyayla Deresi
14		Kocaman İçme Suyu Arıtma Tesisi	950 m ³ /gün	Acere Deresi
15		Sakarlı İçme Suyu Arıtma Tesisi	2.160 m ³ /gün	İkizce Deresi
16		Emiryusuf Paket Arıtma Tesisi	6.480 m ³ /gün	Çağlayan Deresi
17	Vezirköprü	Başalan Grubu İçme Suyu Arıtma Tesisi	5.184 m ³ /gün	Duruçay Göleti
18		Vezirköprü Merkez İçme suyu Arıtma Tesisi	9.072 m ³ /gün	Bayramkaya Barajı

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtma tesisi mevcudiyeti

Çizelge 19-Samsun İlinde Yeraltı Suyundan Temin Edilen İçmesuları ve Arıtma Tesisi Mevcudiyeti

NO	İLÇE ADI	TESİS ADI	KAPASİTESİ	HAM SU KAYNAĞI
1	Bafra	Dedeli İçme Suyu Arıtma Tesisi	40.000 m ³ /gün	17 Adet Sondaj
2	19 Mayıs	Merkez Paket Arıtma Tesisi	4.752 m ³ /gün	11 Sondaj 1 Keson kuyu
3	Terme	Tepealtı İçme Suyu Arıtma Tesisi	3.456 m ³ /gün	Sondaj
4	Alaçam	Alaçam Etyemez İçme Suyu Arıtma Tesisi	1.123 m ³ /gün	Sondaj
5	Çarşamba	Demirarslan İçme Suyu Arıtma Tesisi	6.221 m ³ /gün	Sondaj

(SASKİ, 2022)

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: Kurumumuzun içme suyu projeleri ile ilgili görev ve sorumlulukları; DSİ Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslarını düzenleyen 15.07.2018 tarihli 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 121. maddesinin d bendinde "Şehir ve kasabaların içme su ve kanalizasyon projelerini tetkik, tasdik ve murakabe etmek" ve e bendinde "Köy içme suları için teknik organizasyon ve murakabeyi sağlamak ve bu iş için Bakanlık emrinde çalışacak lüzumlu bilgiye sahip elemanları yetiştirmek" olarak ifade edilmiş ve 18.04.2007 tarihli ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanununun 10. maddesinde yapılan değişiklikle nüfus kriteri kaldırılarak Kamu Yatırım Programında yer almak şartıyla Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme-kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır.

Ancak projeleri yatırım programına almakla yetkili kurum olan T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının (Kalkınma Bakanlığı) 10.05.2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) Kararı ile belediyelerin su ve kanalizasyon altyapı projelerinin finansmanına yönelik SUKAP adıyla bir program başlatıldığını belirterek bu kapsamda; nüfusu 50.000 kişiden az olan yerleşimlerin içme suyu tesislerinin İller Bankası tarafından yapılacağını, nüfusu 25.000 kişiden az olan belediyelerin içme suyu temin proje bedelinin %50'lik kısmının hibe sağlanarak finanse edileceğini, geriye kalan %50'lik kısmının ise İller Bankası tarafından kredilendirileceğini, nüfusu 50.000 kişiden fazla olan yerleşimlerin projeleri ile havza bazında ele alınmış grup projelerinin DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin uygun olacağı bildirilmiştir.

Bu nedenle Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerleşim yerlerinin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda; belediyeler ile protokol imzalanarak isale hattı ve arıtma tesisi projeleri hazırlanmakta olup Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise yapım işine başlanılmakta olup tesisler tamamlandığında belediyelere devredilerek işletmeye alınmaktadır.

Çizelge 20-Samsun İli İçme Suyu Potansiyeli

Sıra No	Planlaması Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi (Amasya-Merkez, Amasya-Suluova İlçesi ve Amasya-Merzifon İlçesi ile Samsun-Havza İlçesi)	18,84
2	Samsun-Bafra İlyaslı Barajı Sulama Suyu Temini Projesi (Alaçam ve Bafra ilçelerine bağlı 15 adet mahalle)	0,764

Sıra No	Proje Aşamasındaki İşler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun Terme İçmesuyu Projesi	25,74
2	Samsun Alaçam Taşkelik Barajı	2,40
3	Samsun Vezirköprü Kapakleşme Barajı	1,82

Sıra No	İnşaat Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi	22,27

Sıra No	İşletmedeki Aşamasındaki Projeler	Fayda (hm ³ /yıl)
1	Vezirköprü Duruçay Projesi	1,89
2	Havza Hacıdede Projesi	0,57
3	Kavak Güven Projesi	0,63
4	Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi	118,00
5	19 Mayıs Üniversitesi 1 Göleti	1,89
6	19 Mayıs Üniversitesi 2 Göleti	3,15

Samsun İli için geliştirilen içme ve kullanma suyu amaçlı projeler:

Samsun (Çakmak Barajı) İçmesuyu Projesi: Proje ile Çakmak Barajından alınan ham su 1. kademe 200.000 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtılarak Samsun kent merkezi için 118,00 hm³/yıl içme suyu sağlanmaktadır. Proje kapsamında içme suyu temin edilen yerleşim yerleri; Samsun İl Merkezi (Canık, Atakum, İlkadım), Tekkeköy İlçe Merkezi ile Çarşamba ilçesine bağlı Dikbıyık, Çınarlık ve İrmaksırtı mahalleleridir. Proje kapsamında baraj, arıtma tesisi, 48,2 km isale hattı ve 3 adet su deposu (1 adet 10.000 m³ ve 2 adet 15.000 m³) bulunmaktadır. Arıtma Tesisi ile İsale Hattı 1996 yılında ve projenin devamı niteliğinde olan Samsun İçmesuyu Projesi İkmalî ile 3 adet (Hasköy 10.000 m³, Kökçüoğlu 15.000 m³ ve Üniversite 15.000 m³) su deposu, 10,3 km iletim hattı ve 5,1 km hidrant hattı inşaatı 2006 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır. Nüfusun artması nedeniyle artan içme suyu ihtiyacının karşılanması ve 1. Kademe Tesisin rehabilitasyonu amacıyla DSİ tarafından 300.000 m³/gün kapasiteli 2. Kademe Arıtma Tesisi projeleri 2021 yılında tamamlanmış olup inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

Samsun 19 Mayıs İçmesuyu Projesi: Proje ile Bafra ve 19 Mayıs ilçeleri, Dereköy, Yörükler, Çetinkaya ve Doğanca beldeleri ve civar yerleşimlerin (Bafra ilçesi 59 mahalle ve 19 Mayıs ilçesi 8 mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (243.341 kişi) için 22,27 hm³/yıl içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları 19 Mayıs Barajından karşılanacaktır. Proje kapsamında 2 adet proje yürütülmektedir. Samsun 19 Mayıs Barajı İsale Hattı işi kapsamında 48,7 km isale ve 3 km taşkın tahliye hattı, 2 adet terfi merkezi, 5 adet yeni depo (2 adet 3.000 m³ ve birer adet 1.000 m³, 2.500 m³ ve 10.000 m³) bulunmaktadır. Samsun 19

Mayıs İçmesuyu Arıtma Tesisleri işinde 100.000 m³/gün kapasiteli konvansiyonel tipli arıtma tesisi yapılacaktır. Ham su kaynağı olan 19 Mayıs Barajı 2018 yılında tamamlanarak su tutulmaya başlanılmıştır. İçmesuyu Tesislerinin inşaatında fiziksel gerçekleşme İsale Hattında %68 ve Arıtma Tesisinde %99 seviyelerindedir. İsale Hattı işi 2022 tarihli Devri-Teslim Protokolü doğrultusunda SASKİ Genel Müdürlüğünce yürütölmekte olup İçmesuyu Tesisleri, 2023 yılında tamamlanarak işletmeye alınacaktır.

Samsun Terme İçmesuyu Projesi (Salıpazarı Barajı): Terme deresinin kollarından olan Değirmen deresi üzerinde yapılması planlanan Salıpazarı Barajından Proje ile 2053 yılı nüfusunun 329.875 kişi olması öngörölen Samsun iline bağılı Çarşamba, Terme, Salıpazarı İlçeleri ile civar yerleşimlerin (Çarşamba'ya bağılı 94 adet, Terme'ye bağılı 48 adet ve Salıpazarı ilçesine bağılı 10 adet mahalle olmak üzere toplam 152 adet mahalle) içme suyu ihtiyaçları (25,74 hm³/yıl) Salıpazarı Barajından karşılanacaktır. Ham su kaynağı olan Salıpazarı Barajının inşaat çalışmaları devam etmektedir. İsale Hattı projeleri DSİ tarafından hazırlanmış olup Arıtma Tesisi projeleri ile İçmesuyu Tesislerinin inşaat çalışmaları SASKİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütölmektedir.

Samsun-Ladik Tersakan Barajı İçme-Kullanma ve Sulama Suyu Temini Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam eden Ladik Tersakan Barajından Amasya Merkez, Suluova, Merzifon ve Samsun Havza ilçesine 18,84 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun-Bafra İlyaslı Barajı ve Sulaması Projesi: Planlama Raporu hazırlama çalışmaları devam eden İlyaslı Barajından Alaçam ve Bafra ilçelerine bağılı 15 adet mahalleye 0,764 hm³/yıl içme suyu sağlanması planlanmaktadır. Planlama çalışmaları devam edilmektedir.

Samsun Alaçam Taskelik Barajı Projesi: Proje ile Samsun Alaçam, Yakakent ve civar yerleşimlerin (16 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (31.688) için 2,40 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Kapaklıesme Barajı Projesi: Proje ile Samsun Vezirköprü İlçesi ve civar yerleşimlerin (14 adet mahalle) 2050 yılı projeksiyon nüfusu (48.510) için 1,82 hm³/yıl arıtılmış içme-kullanma suyu temin edilmiş olacaktır.

Samsun Vezirköprü Durucay Projesi: Vezirköprü ilçesine bağılı 14 mahalle için 1,89 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Havza Hacidede Barajı: Havza İlçe Merkezine 0,57 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun Kavak Güven Barajı Projesi: Kavak İlçe Merkezine 0,63 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

Samsun 19 Mayıs 1 ve 2 Göletleri: Samsun 19 Mayıs Üniversitesine toplam 5,04 hm³/yıl içme-kullanma suyu temin edilmektedir.

B.5.2. Sulama

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

GÖLETİN ADI	GÖVDE DOLGU TİPİ	AKTİF GÖL HACMİ (hm ³)	NET SULAMA ALANI (ha)	ŞEBEKEYE ALINAN SU MİKTARLARI (hm ³)	KATILAN SU MİKTARI (hm ³)	KULLANIM AMACI
GÜVEN	Toprak Dolgu	2.002	150	0.000	*	Salma Sulama
KOZANSIKI	Kaya Dolgu	0.296	150	0.028	*	Salma Sulama
GÜLDERE	Yarı Geçirimli Dolgu	0.679	100	0.155	*	Borulu Sulama
KARABÜK	Toprak Dolgu	1.941	378	0.246	*	Salma Sulama
HACIDEDE	Kaya Dolgu	3.971	500	0.410	*	Salma Sulama
TAFLAN	Kaya Dolgu	2.090	202	0.640	*	Borulu Sulama
DEREKÖY	Yarı Geçirimli Dolgu	10.239	1040	0.205	*	Salma Sulama
ADATEPE 1	Homojen Toprak Dolgu	0.557	147	0.274	*	Borulu Sulama
ADATEPE 2	Homojen Toprak Dolgu	0.947	0	0.000	-	Salma Sulama
BAHÇEKONAK	Homojen Toprak Dolgu	0.794	192	0.000	*	Salma Sulama
KARGAKÖY	Homojen Toprak Dolgu	0.218	342	0.225	*	Borulu Sulama
LADİK	Kaya Dolgu	2.17	566	1.750	*	Borulu Sulama
VEZİRKÖPRÜ	Kaya Dolgu	47.8	12044	24.409	*	Borulu Sulama
DURUÇAY	Kil Çekirdekli Yarı geçirimli Dolgu	5.163	1800	1.850	*	Borulu Sulama
FINDICAK	Kil Çekirdekli Homojen Dolgu	3.192	797	0.600	*	Borulu Sulama
DERİNÖZ BARAJ	Kaya Dolgu	18.9	4179	8.200	*	Borulu Sulama
DERBENT BARAJI VE HES	Kil Çekirdekli kaya dolgu	45.8	21528	313.546	*	Salma Sulama

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Projelerin Durumu	İlçe	Su Kaynağı	YATIRIM DURUMU	İŞLETME DURUMU	Proje Debisi (m ³ /s)	Depolama Durumu	Açık ve/veya Kapalı Kanal	Tünel (m)	Boru (m)	Enerji		
										Kurulu Gücü (MWe)	Ortalama Yıllık Üretim (GWh)	
İşletmede Olan HES'ler												
1	Altınkaya Barajı ve HES	Bafra	Kızılırmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	185	Var				702,55	1.632,00
2	Derbent Barajı ve HES	Bafra	Kızılırmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	185	Var				56,40	257,00
3	Hasan Uğurlu Barajı ve HES	Çarşamba	Yeşilirmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	210	Var				500,00	1.217,00
4	Suat Uğurlu Barajı ve HES	Çarşamba	Yeşilirmak	DSİ YATIRIMI	EÜAŞ	210	Var				69,00	350,00
5	Ladik Büyükkızıoğlu HES	Ladik	Göz Deresi	DSİ YATIRIMI	ÖZEL SEKTÖR		Yok				0,40	1,50
6	Kumköy HES	Çarşamba	Yeşilirmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	210	Yok				17,50	97,71
7	Çarşamba HES	Çarşamba	Yeşilirmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	210	Yok	1.100			11,31	62,22
8	Generji HES	Terme	Karakuş Deresi	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	4	Yok		1.565		4,47	9,07
9	Kuyma HES	Vezirköprü	Kuyma-İstavloz	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	4	Yok		200	7865	9,73	27,8
10	Duru Regülatörü ve HES	Bafra	Kızılırmak	ÖZEL SEKTÖR	ÖZEL SEKTÖR	248	Yok	900			21,99	104,85
SAMSUN İLİ GENEL TOPLAM			10 Adet								1.393,35	3.759,15

(DSİ 7.Bölge Müdürlüğü Samsun İli Enerji Projeleri, 2024)

B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

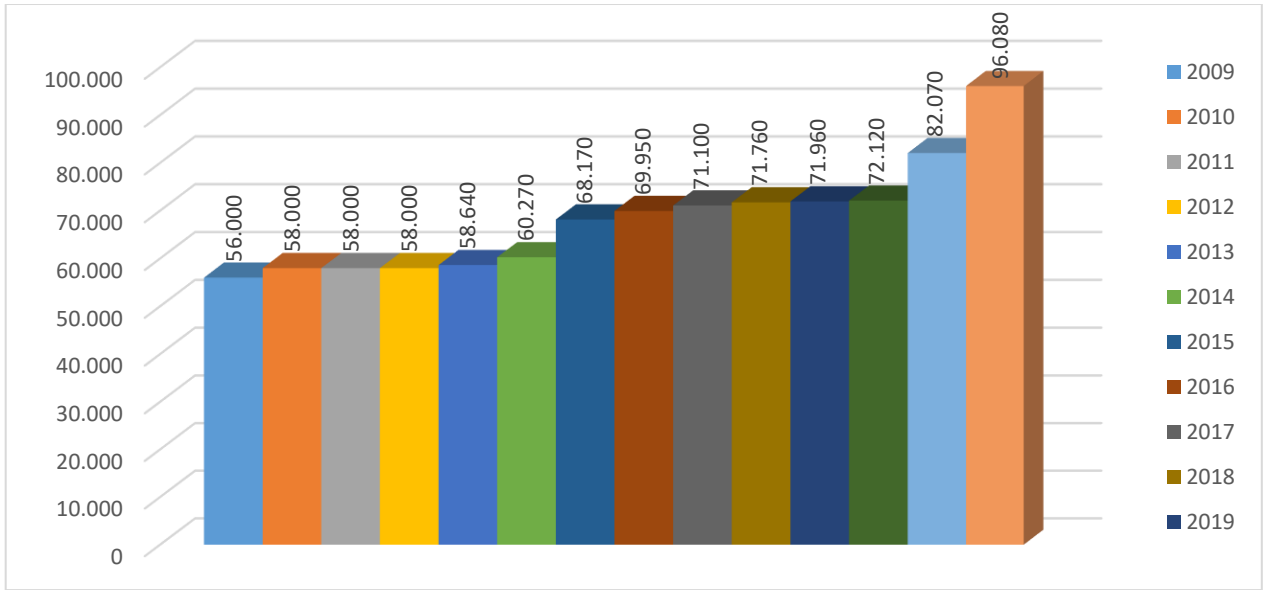
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

SASKİ Genel Müdürlüğü hizmet alanı içerisinde 29 adet Atıksu Arıtma Tesisi ve 5 adet derin deniz deşarjı yer almaktadır. 2023 yılında Çarşamba İleri Biyolojik AAT,Şeyhğüven PAAT,Köprübaşı 1 ve Köprübaşı 2 PAAT işletmeleri devreye alınmıştır.

4 merkez ilçeden (İlkadım, Canik, Tekkeköy ve Atakum) kaynaklanan evsel nitelikli atıksular Çevre İzin belgesine sahip Samsun Doğu İleri Biyolojik AAT+DDD ve Batı İleri Biyolojik AAT+ DDD tesisinde arıtılmaktadır. Bunun yanı sıra diğer ilçelerde; Alaçam AAT, Ayvacık AAT, Asarcık Paket AAT, Bafra AAT,Çarşamba İleri Biyolojik AAT Havza AAT, Ladik Hamamayağı AAT, Terme Merkez AAT+ DDD, Terme Evcı AAT, Terme Sakarlı Paket AAT, Ondokuzmayıs İleri Biyolojik AAT+DDD, Yakakent İleri Biyolojik AAT+DDD, Samsun Vezirköprü Merkez, Tepeören, Kızılcaören, Narlısaray, Yörükçal ve Göl AAT'ler ve Çarşamba Dikbiyık PAAT, Şeyhğüven PAAT, Köprübaşı 1 PAAT,Köprübaşı 2 PAAT, Kuşkayası Paket AAT, Kavak İleri BAAT, Salıpazarı İleri BAAT, Ladik İleri BAAT SASKİ Genel Müdürlüğüne işletilmektedir.

2023 yılında İl genelinde oluşan 79.815.481 m³ evsel nitelikli atık su yörenin ve ülkenin özellikleri ile ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun şekilde arıtılarak alıcı ortama deşarj edilmiştir.

Grafik 23– Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı (Kaynak: İller Bankası, 2024)

SASKİ Genel Müdürlüğü hizmet alanı içerisinde 27 adet Atıksu Arıtma Tesisi ve 5 adet Derin Deniz Deşarjı yer almaktadır.

2022 yılında kesin kabulleri yapılarak; işletilmesi SASKİ Genel Müdürlüğü sorumluluğuna geçen Arıtma Tesisleri şu şekildedir:

1. Kuşkayası Paket Atıksu Arıtma Tesisi
2. Kavak İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi
3. Ladik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi
4. Salıpazarı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi

4 merkez ilçeden (İlkadım, Canik, Tekkeköy ,Atakum) kaynaklanan evsel nitelikli atıksular Çevre İzin Belgesine sahip aşağıdaki tesislerde arıtılmaktadır:

1. Samsun Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi + Derin Deniz Deşarjı
2. Batı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi + Derin Deniz Deşarjı

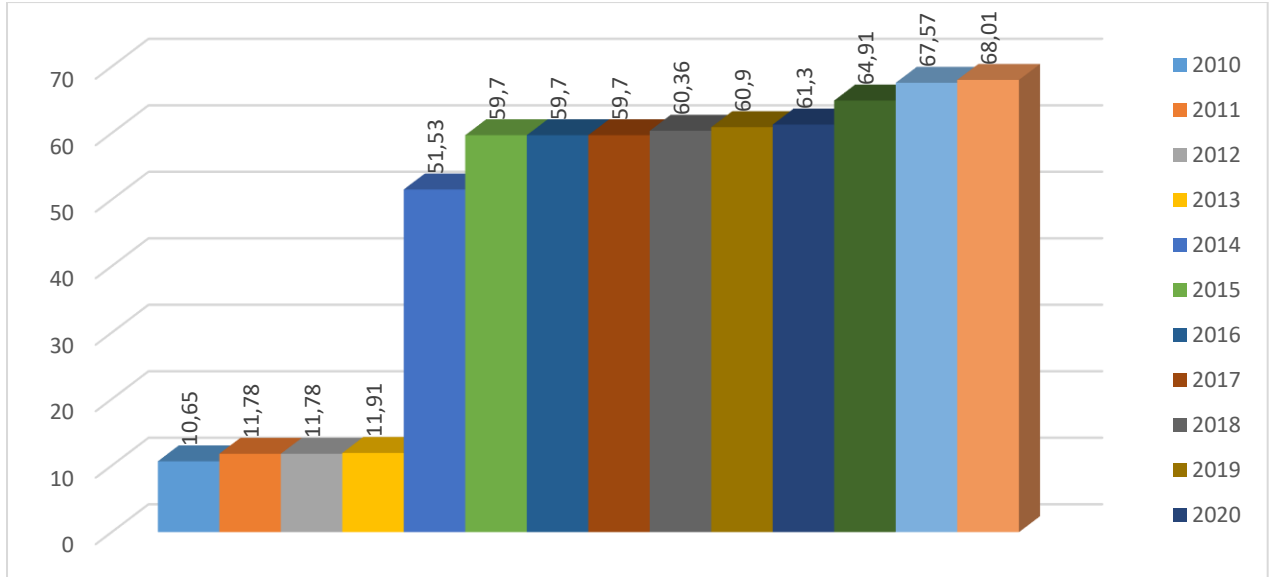
Bunun yanısıra diğer ilçelerde mevcut olan ve SASKİ Genel Müdürlüğünce işletilen Atıksu Arıtma Tesisleri şu şekildedir:

1. Alaçam AAT
2. Ayvacık AAT
3. Asarcık Paket AAT,
4. Bafra AAT
5. Havza AAT
6. Ladik Hamamayağı AAT
7. Terme Merkez AAT + Derin Deniz Deşarjı
8. Terme Evcı AAT

9. Terme Sakarlı Paket AAT
10. Ondokuzmayıs İleri Biyolojik AAT + Derin Deniz Deşarjı
11. Yakakent İleri Biyolojik AAT + Derin Deniz Deşarjı
12. Vezirköprü Merkez, Tepeören, Kızılcaören, Narlısaray, Yörükçal ve Göl AAT
13. Çarşamba Dikbıyık Paket Atıksu Arıtma Tesisi,
14. Ağcagüney Paket Atıksu Arıtma Tesisi
15. Çakmak Barajı Su Alma Yapısı Paket AAT
16. Esençay Paket AAT, Kuşkayası Paket AAT
17. Kavak İleri Biyolojik AAT
18. Salıpazarı İleri Biyolojik AAT
19. Ladik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi

2022 yılında İl genelinde oluşan 75.860.810,00 m³ evsel nitelikli atıksu yörenin ve ülkenin özellikleri ile ilgili kanun ve yönetmeliklere uygun şekilde arıtılarak alıcı ortama deşarj edilmiştir.

Atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı belirlenerek Grafik B.8 oluşturulmuştur.

Grafik 24-Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı (SASKİ, 2024)

İlimizde 2017 yılı itibari ile arıtma çamurları kurutularak bertaraf edilmeye başlanmıştır. Enerji üretimi sonrasında oluşan atık ısılar, bantlı kurutucuya yönlendirilerek kurutma işlemi gerçekleştirilip, arıtma çamurlarının bertarafı sağlanmaktadır.

Bu tesis ile enerji santralimizin verimliliği %65 e çıkmış ve Türkiye'de Katı atık sahalarında kurulu santraller arasında bir ilk olmuştur.

2023 yılında tesiste 10.154,35 ton arıtma çamuru kabulü yapılmıştır.

Çizelge 21– 2023 Yılı İtibariyle Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu
(SASKİ, 2024)

Ek-1

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SAMSUN SU VE KANALİZASYON İDARESİ (SASKİ) GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SAMSUN İLİNDE 2022 YILIK KENTSEL ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN DURUMU																
YERLEŞİM YERİ ADI			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (mt/gün)	SAİS Durumu (Var/Yok)	Arıtılan/Deşarj Edilen Atıksu Miktarları (mt/gün)	Deşarj Noktası koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)	
			AAT ADI	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik								İleri
İL MERKEZİ	MERKEZ	Atakum İlkadım Canik Tekkeköy	Doğu İleri Biyolojik AAT ve DDD	X				X	105,000	Var	154,482	X: 41°16'1.04" Y: 36°26'12.66"	VAR	95.28%	10,083.26	
	ATAKUM	Altınkum Çatalçam Taflan	Batı İleri Biyolojik AAT ve DDD	X				X	11,830	Var	7,200	X: 41°24'51.8" Y: 36°12'04.9"	VAR	88.24%	1,007.95	
SAMSUN İLİ İLÇELERİ	ALAÇAM		Alaçam Biyolojik AAT	X				X	1,950	Yok	1,400	X: 41° 37' 43.36" Y: 35° 40' 1.420"	YOK	83.35%	2.20	
	ASARCIK		Asarcık Paket AAT	X				X	600	Yok	465	X:41°01'39.90" Y:36° 13'57.90"	YOK	90.04%	0.37	
	AYVACIK		Ayvacık Biyolojik AAT	X				X	500	Yok	485	X:41° 0' 37.98" Y:36°37' 40.92"	YOK	53.14%	0.32	
	BAFRA		Bafra Biyolojik AAT	X				X	35,000	Var	16,540	X:41° 35' 0.30" Y:35° 53' 35.13"	YOK	89.28%	3,098.89	
	ÇARŞAMBA	MERKEZ	Çarşamba Merkez AAT		X				X		Yok					
		Çakmak Barajı Koruma Havzası	Çakmak Barajı Koruma Havzası	X					X	255	Yok	215	X: 41° 6'59.18" Y: 36°36'45.87"	YOK	53.50%	0.37
		DİKBİYİK	Dikbiyik Paket AAT	X					X	600	Yok	360	X: 41°13'0.33" Y: 36°36'33.63"	YOK	74.50%	0.36
	HAVZA		Havza Biyolojik AAT	X				X	3,555	Yok	3,311	X: 40°56'51.64" Y: 35°39'21.52"	YOK	95.82%	131.80	
	KAVAK		Kavak İBAAT	X					X	6,000	Var	1,650	X: 41°03'55" Y: 36°02'06"E	YOK	85.54%	18.46
	LADİK	MERKEZ	Ladik İBAAT	X					X	6,500	Var	3,220	X: 40°55'25" Y: 35°55'15"	YOK	74.52%	4.20
		HAMAMAYAĞI	Hamamayağı Paket AAT	X					X	100	Yok	75	X: 40°58'37.98" Y: 35°47'13.48"	YOK	93.48%	0.29
	SALIPAZARI		Salıpazarı İBAAT	X					X	6,000	Var	890	X: 41°05'33" Y: 36° 49'12"	YOK	75.84%	2.10
	TERME	MERKEZ	Terme Merkez AAT	X					X	8,878	Var	8,065	X: 41°13'8.55" Y: 37° 1'17.86"	VAR	84.35%	-
		EVCİ	Terme Evcı AAT	X					X	8,878	Yok	992	X:41°10'7.19" Y:37° 2'25.09"	YOK	70.00%	3.55
		SAKARLI	Terme Sakarlı Paket AAT	X					X	600	Yok	485	X:48°8'24.34" Y:37°4'20.89"	YOK	59.98%	0.39
	VEZİRKÖPRÜ		Vezirköprü Biyolojik AAT	X					X	6,187	Yok	1,840	X: 41° 9'38.72" Y: 35°28'52.13"	YOK	74.55%	3.75
	YAKAKENT		Yakakent İleri Biyolojik AAT ve DDD	X					X	1,500	Yok	1,280	X: 41°38'3.40" Y: 35°33'33.13"	VAR	59.12%	4.35
ONDOKUZMAYIS	Kuşkayası Paket AAT		X					X	60	Yok	49	X: 41°24'09.98" Y: 35°59'47.37"	YOK	89.24%	-	
	19 Mayıs Biyolojik AAT ve DDD		X					X	3,450	Yok	3,720	X:41°31'3.36" Y:36°7'3.34"	VAR	71.00%	123.62	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği" kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge 22– 2023 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin(AAT) durumu (ÇŞİDİM, 2024)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
SAMSUN MERKEZ ORGANİZE SANAYİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Çevre İzni Bulunmaktadır	4.000 m ³ /gün projelendirildi fakat mevcut kapasitesi 2.000 m ³ /gün	yok	Fiziksel, Kimyasal ve Biyolojik Arıtma	67 ton/yıl (2019 yılı için)	DSİ Deşarj Kanalı olan Hıdırellez Kanalına deşarj edilmektedir.
SAMSUN - BAFRA KARMA VE MEDİKAL İHTİSAS	Bafra AAT ne bağlı		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yoktur.
SAMSUN - KAVAK	Belediye Kanalına Bağlantı (Belediyenin AAT'si var)		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yoktur
SAMSUN - GIDA İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Doğu İleri AAT ne bağlı		yok			Belediye kanalizasyon sistemine deşarj ediyor, ayrıca OSB ye ait AAT yok, ancak yapılması planlanmaktadır

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge 23– 2023 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı (Atıksu Bilgi Sistemi, 2023 / Samsun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2024)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT'si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisi	294	116
Turizm Tesisi veya Site Yönetimi	156	Yok
Diğer	38	8

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetim

İlimizin Merkez ve Çarşamba İlçelerinde bulunan Katı Atık Düzenli Depolama Tesislerine İlimiz merkez ilçelerinden, Çarşamba İlçemizden ve İlimizde bulunan diğer aktarma istasyonlarından getirilen katı atıkların depolama işlemleri yapılmaktadır. Ayrıca katı atık sahalarında ve aktarma istasyonlarında oluşan sızıntı suları, sızıntı suyu toplama

havuzlarında toplanarak vidanjörler vasıtasıyla İlimizde bulunan SASKİ Genel Müdürlüğüne ait Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisine taşınma işlemi gerçekleştirilmektedir.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su(tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

Çizelge 24– 2023 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu (ÇŞİDİM, 2024)

ARITILDIKTAN SONRA BERTARAF EDİLEN ATIKSU DURUMU							
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
77.132.447	1.370.776	468	0	901.215	182.050	0	79.586.956

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” ve “Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yeterlilik Belgesi Tebliği” kapsamında yapılan çalışmalara değinilmelidir.

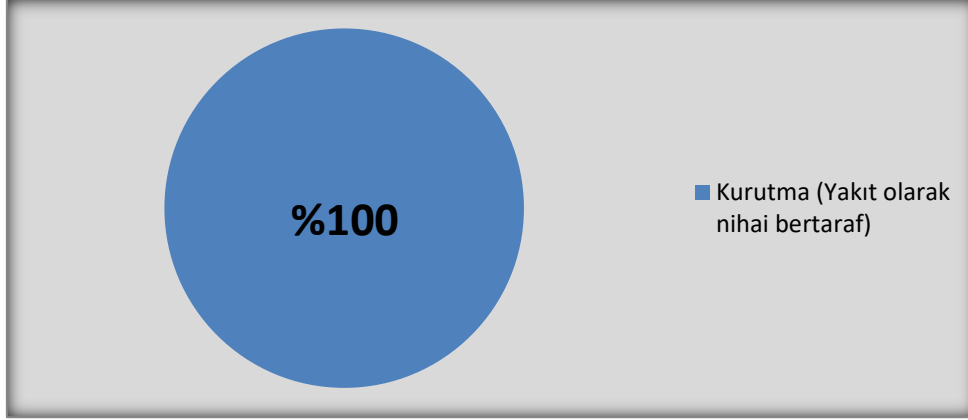
Çizelge 25- 2022 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler (Kirlenmiş Saha Bilgi Sistemi, 2024)

Şüpheli Saha Sayısı		Takip Gerektiren Saha Sayısı		Kirlenmiş Saha Sayısı	
542		3		0	
1. Sıra No	2. Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri(İlçe/Me vki)	3. Kirlenmenin Oluş Şekli	4. Sürecin Bulunduğu Aşama*	5. Temizleme Kararı Alınan Sahadaki Hedef Kirletici Gösterge Parametreleri	6.Uygulanan/Uygulanacak Olan Temizleme Yöntemi
0					

*Saha Örnekleme ve Analiz Planı, Birinci Aşama Değerlendirme, İkinci Aşama Değerlendirme, Temizleme, İzleme

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımıyla ilgili herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. İdare tarafından işletilen ve işletirilen Samsun Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesis (SDİBAAT) ve Samsun İli sınırları içerisindeki diğer (Alaçam, Ayvacık, Bafra,Çarşamba,Havza, Terme-Evci, Kavak, Ladik, Salıpazarı, Yakakent, Ondokuzmayıs, Vezirköprü, Asarcık vb.) Eysel Atıksu Arıtma Tesislerinin arıtma işlemi sonucu olan biyolojik arıtma çamurlarının yürürlükteki çevre mevzuatına uygun olarak Kurutma, Yakma veya Kurutma-Yakma yöntemlerinden biriyle nihai olarak bertaraf edilmesi için Atık su Arıtma Dairesi Başkanlığımızca 29/09/2016 tarihinde ihaleye çıkmış olup 03/11/2016 tarihinde Yüklenici Eysel Nitelikli Arıtma Çamurlarının Çevre Mevzuatına Göre Bertaraf Edilmesi Hizmet İş i için sözleşme imzalanmıştır. Bu iş kapsamında; Arıtma Tesislerinden çıkan %17-25 katı madde oranına sahip arıtma çamurları, yüklenicinin Enerji Üretim Tesisinden çıkan atık ısıyla kurulan prosese maruz bırakılması ile kurutulmakta sonrasında ise çimento fabrikalarında yakıt olarak nihai olarak bertarafı gerçekleştirilmektedir. 2023 yılında tesiste 10.154,35 ton arıtma çamuru kabulü yapılmıştır.

Grafik 25- 2023 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (SASKİ, 2024)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar
Çalışma bulunmamaktadır.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 26– 2023 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besinmaddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	133.416	2.052.486
Fosfor	9.326	
Potas	17.345	
TOPLAM	133.416	

Çizelge 27- 2023 Yılında Tarımda Kullanılan Girdilerden Gübreler Haricindeki Diğer Kimyasal Maddeler (Tarımsal İlaçlar vb)
(Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2024)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler	Zararlı Böceklerin Kontrolü	96,899	8.755,448
621,6	Yabancı Ot kontrolü	566,188	49.714,428
Fungisitler	Mantari Hastalıkların Kontrolü	207,854	23.215,817
Rodentisitler	Kemirgenlerin Mücadelesi	3,650	131,829
Akarisitler	Akarların Kontrolü	10,732	1.239,500
Diğer	Bitki Gelişim Düzenleyiciler	4,568	360
TOPLAM	6	889,891	83428,48

Çizelge 28- 2023 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmemek amacıyla yapılmış analiz sonuçları

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

(*Veri alınmamıştır.)

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Tarlardan sofraya güvenilir gıda misyonu doğrultusunda kontrollü pestisit kullanımı ile kalıntısız yaş sebze ve meyve üretimini hedefleyen Entegre Mücadele yöntemidir. İlimizde Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan (İyi Tarım Uygulamaları, Organik Tarım, Entegre Mücadele, Entegre Ürün Yönetimi) alanın toplam üretim alanına oranı %19,97'dir.

İlimizde 1801 üretici 62.028 dekar alanda **organik tarım** prensipleri ile üretim yapmaktadır. Bireysel ve üretici gruplarında yaklaşık 2623 da alanda, 97 üretici **İyi Tarım Uygulamaları** prensipleri ile üretim yapmaktadır.

Bitki Sağlığı çalışmalarının **Entegre Mücadele prensipleri** doğrultusunda yapılması ve bu uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmekte olup, 2021 yılında 7 üründe 465 üretici ile 22578 dekar alanda gerçekleştirilmiş iken 2022 yılı için 5 üründe 543 üretici ile 26911 dekar alanda entegre mücadele uygulaması yapılmıştır.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele ile Akdeniz meyve sineği, domates güvesi, sinekler, tripse karşı feromon ve yapışkan tuzaklarla uygulama yapılmaktadır. 2022 yılı uygulama alanı 621,6 (Dekar) olup başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı 467'dir. Analiz sonuçları uygun çıkmayan 19 üreticiye hasat geciktirme işlemi yapılmış, 21 üreticiye idari para cezası uygulanmıştır.

Üretici kayıt defteri uygulamaları ile kullanılan bitki koruma ürünleri üreticiler tarafından reçeteli olarak kullanılmaktadır. 33 üründe reçete kullanımı zorunluluğu bulunmaktadır. 2022 yılı sonunda toplam 5686 üreticiye üretici kayıt defteri dağıtılmıştır. İlimizde bulunan 286 adet **Bitki Koruma Ürünleri- Zirai Mücadele Alet Makine Bayisi** 898 defa denetlenmiştir.

Tahmin ve erken uyarı sistemleri meyve yetiştirilen alanlarda doğru zamanda yapılan BKÜ uygulamaları ile başarı bir zirai mücadele hedeflenmektedir. İlimizde bulunan 7 adet tahmin ve erken uyarı sisteminin uygulama alanı 43 dekar olup, hitap ettiği alan 5218 dekadır. Elma-Elma İç Kurdu, Karaleke, Şeftali-Doğu Meyve Güvesi, Bağ-Bağ Mildiyösü gibi hastalık ve zararlılarda etkin bir şekilde kullanılmaktadır.

Kaynaklar

-Samsun Tarım ve Orman İl Müdürlüğü

- <https://sim.csb.gov.tr/>

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

İlimizde Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ve Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi olmak üzere 2 adet düzenli depolama tesisi yer almaktadır. Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimize İlkadım, Atakum, Canik ilçelerinden ve Büyükşehir Belediyemizce işletilmekte olan Vezirköprü, Havza(Havza-Ladik), Kavak(Kavak-Asarcık) ve Bafra(Alaçam-Yakakent-Ondokuzmayıs-Bafra) İlçelerinde yer alan Katı Atık Aktarma İstasyonlarından transfer edilen belediye atıkları bertaraf edilmektedir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde; Mekanik Ayırma Tesisi, 8,4 mW kurulu güce sahip Biyokütle Kaynaklı Enerji Üretim Tesisi, Biyometanizasyon Ünitesi, 4,8mW kurulu güce sahip Kuzey Biyogaz Tesisi Kuru Fermantasyon Ünitesi, Atık Isı Kaynaklı Sera Alanı ve Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi bulunmaktadır. 2023 yılı içerisinde 291.041,85 Ton/Yıl atık Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde bertaraf edilmiştir.

Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde Çarşamba, Terme, Tekkeköy, Salıpazarı ve Ayvacık ilçelerinde toplanan belediye atıkları bertaraf edilmektedir. Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde 1 adet Depo Gazı Enerji Üretim Tesisi bulunmaktadır. 2023 yılı içerisinde 84.315,64 Ton/Yıl atık Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde bertaraf edilmiştir.

Ayrıca katı atık sahalarında ve aktarma istasyonlarında oluşan sızıntı suları, sızıntı suyu toplama havuzlarında toplanarak vidanjörler vasıtasıyla İlimizde bulunan SASKİ Genel Müdürlüğüne ait Doğu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisine taşınmaktadır. 2023 yılı içerisinde 375.357,49 Ton/Yıl sızıntı suyu arıtma tesisine taşınmıştır.

Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Düzenli Depolama Tesislerine ait genel veriler aşağıdaki gibidir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Genel Verileri;

Atık üretimi (yıllara göre)	2008- 102.112,64 ton/7ay (Hizmete giriş tarihi olan 15 Mayıs 2008 itibarıyla) 2009- 182.458,73 ton/yıl 2010- 159.481,26 ton/yıl 2011- 184.216,68 ton/yıl 2012- 194.952,22 ton/yıl 2013- 199.655,62 ton/yıl 2014- 198.702,58 ton/yıl 2015- 234.474,22 ton/yıl 2016- 269.327,54 ton/yıl 2017- 274.643,47 ton/yıl 2018- 300.204,41 ton/yıl 2019- 300.698,79 ton/yıl 2020- 326.531,64 ton/yıl 2021- 331.311,84 ton/yıl 2022- 280.854,62 ton/yıl 2023- 291.041,85 ton/yıl
Günlük yaklaşık çöp miktarı (evsel atık, evsel nitelikli atık, Sterilize edilmiş tıbbi atık...)	797,37 ton/gün
Ortalama evsel atık miktarı	789,68 ton/gün
Bugüne kadar depolanan genel atık miktarı (15.05.2008 itibarıyla)	3.822.267,36 ton Tıbbi: 26.610,03 ton Ücretli: 25.019,02 ton

	Evsel: 3.770.638,31 ton
İlçelerde dağılımı	İlkadım İlçesi (% 33,31) Canik İlçesi (% 9,25) Atakum İlçesi (% 24,91) Bafra Transfer (% 17,37) Kavak Transfer (% 2,61) Havza Transfer (% 4,96) Vezirköprü Transfer (% 5,93) Tekkeköy İlçesi (% 0,48) Terme İlçesi (%0,04) Diğer (%1,14)

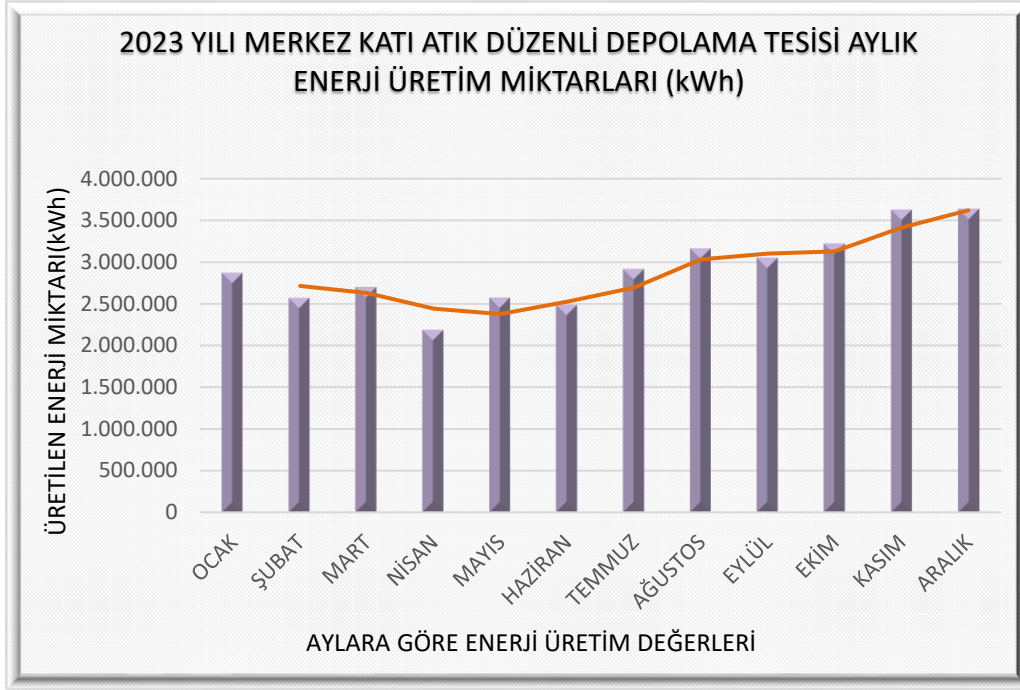

Grafik 26- 2023 Yılı Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Aylara Göre Bertaraf Edilen Atık Miktarı (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

Katı Atık Düzenli Depolama Alanından Çıkan Metan Gazının Kullanılarak Enerji Elde Edilmesi İşi için planlanan çalışmalara 17.09.2010 tarihinde başlanmıştır.

2023 yılında 34.989.150 kWh elektrik üretimi gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar sayesinde 29.259,62 Ton CO₂'nin doğaya salınması engellenmiştir.

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimize ait 2023 yılı enerji üretimi verileri aşağıdaki grafik ve tabloda yer almaktadır.

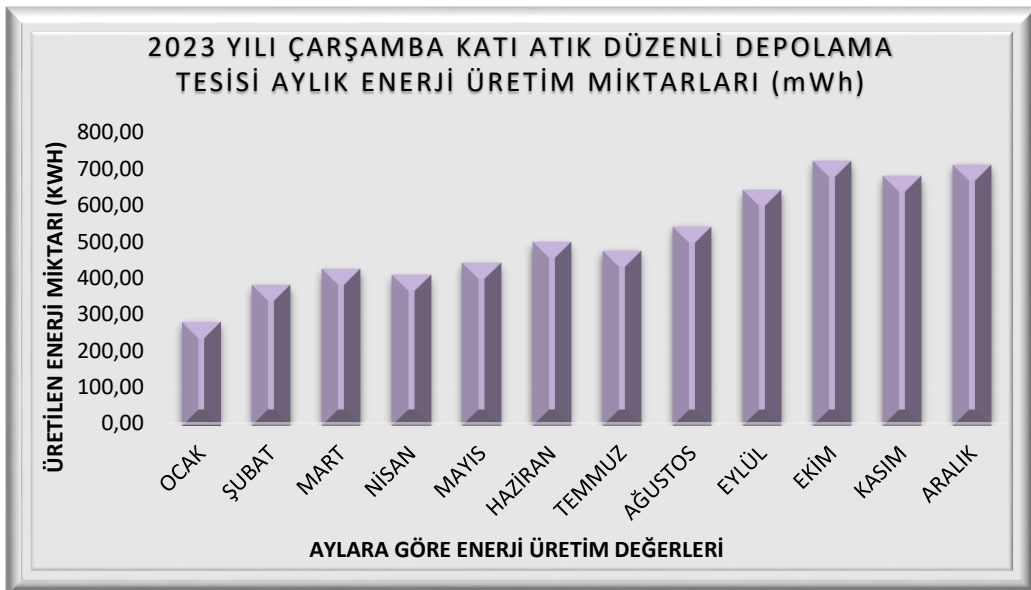

2023 YILI MERKEZ KATI ATIK DÜZENLİ DEPOLAMA SAHASI ENERJİ ÜRETİM VERİLERİ												
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
YEDAŞ SAYAÇ OKUMA (kWh)	2.862.500	2.564.409	2.696.502	2.185.813	2.569.150	2.482.113	2.910.915	3.157.207	3.045.509	3.214.121	3.614.295	3.627.936
ÇALIŞMA SÜRESİ (Saat)	3.093	3.277	3.687	3.008	2.940	2.789	3.016	3.545	3.522	3.683	4.195	3.959
ÇALIŞILAMAYAN ZAMAN (Saat)	22	67	231	817	95	255	145	37	37	56	211	24
FLARE YAKMA (M3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
MOTOR YAKMA (M3)	1.312.597	1.135.926	1.383.991	953.406	1.109.515	1.098.071	1.356.093	1.432.123	1.325.820	1.589.928	1.765.474	1.754.779
ORT. TOPLANAN GAZ MİKTARI (Nm ³ /h)	1.972	2.098	2.258	2.132	1.594	1.604	1.790	1.919	1.738	1.992	2.288	2.105
ORT. CH4 ORANI (%)	106	105	105	109	108	111	107	106	107	105	106	106
ORT. O2 ORANI (%)	3	3	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2
ORT. CO2 ORANI (%)	76	75	74	73	74	74	75	76	75	76	75	76
ORT. H2S ORANI (PPM)	807	788	820	822	830	856	820	816	784	907	996	966

Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde Depolanan Atık Miktarı

Atık üretimi	2010- 13.500,00 ton/6ay (Hizmete giriş tarihi olan Haziran 2010 itibariyle) 2011- 27.375,00 ton/yıl 2012- 27.375,00 ton/yıl 2013- 29.200,00 ton/yıl 2014- 40.012,00 ton/yıl 2015- 40.117,00 ton/yıl 2016- 52.224,00 ton/yıl 2017- 72.719,25 ton/yıl 2018- 70.494,73 ton/yıl 2019- 51.710,35 ton/yıl 2020- 42.748,16 ton/yıl 2021- 41.687,45 ton/yıl 2022- 63.888,92 ton/yıl 2023- 84.315,64 ton/yıl
Günlük yaklaşık çöp miktarı (evsel atık, evsel nitelikli atık, sterilize edilmiş tıbbi atık)	231 ton/gün
Ortalama evsel atık miktarı	205,31 ton/gün
Bugüne kadar depolanan genel atık miktarı	657.367,50 ton Ücretli: 18.835,54 ton Evsel: 638.531,96 ton
Atığın ilçelerde dağılımı	Çarşamba İlçesi (% 41,63) Terme İlçesi (% 18,64) Salıpazarı İlçesi (% 2,73) Ayvacık İlçesi (% 1,87) Tekkeköy İlçesi (% 24,01) Diğer (%11,12)

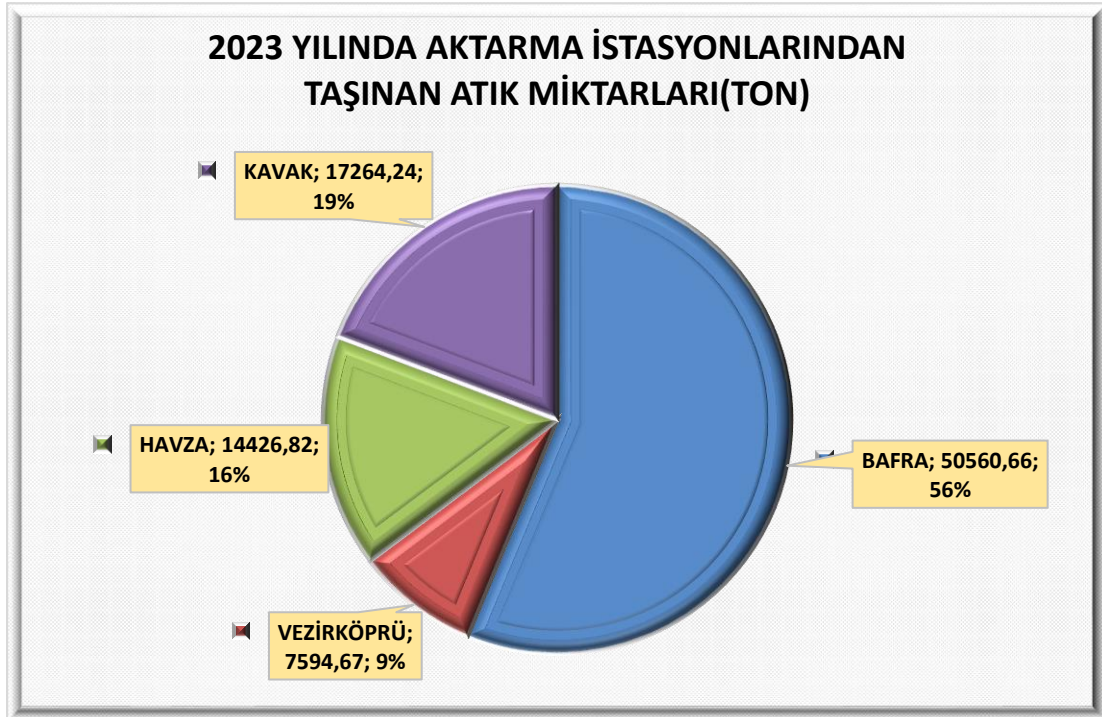
Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde 09.09.2016 tarihinde 1.4 MW Kurulu güç ile enerji üretimine başlamıştır. 2023 yılında 3.382.101 m³ metan gazı sahadan çekilmiş olup 6.142.160 kWh enerji üretimi sağlanmıştır.

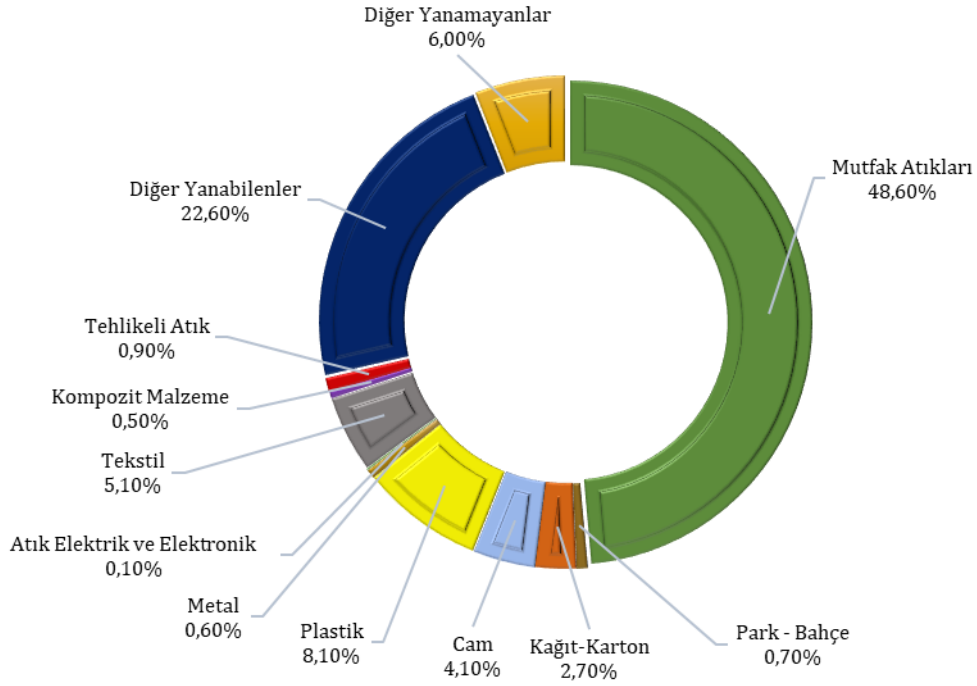

6360 sayılı yasa gereği 4 merkez ilçeden oluşan Samsun ili toplamda 17 ilçeye ulaşmıştır. Bu yasa ile birlikte Bafra, Kavak, Havza ve Vezirköprü ilçelerinde Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından transfer istasyonları kurulmuştur.

- Bafra Katı Atık Aktarma İstasyonu 01.06.2015 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Bafra, Yakakent, Alaçam, Ondokuzmayıs ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreyler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Kavak Katı Atık Aktarma İstasyonu 01.06.2015 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Kavak, Asarcık ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreyler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Havza Katı Atık Aktarma İstasyonu 06.07.2017 tarihinde işletmeye alınmıştır. Bölgede (Havza ve Ladik ilçelerinde) oluşan katı atıklar semitreyler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.
- Vezirköprü Katı Atık Aktarma İstasyonu 06.07.2017 tarihinde işletmeye alınmıştır. Vezirköprü ilçesinde oluşan katı atıklar semitreyler ile taşınarak Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisimizde bertaraf edilmektedir.

2023 yılı içerisinde aktarma istasyonlarımızda toplanan 89.846,39 Ton katı atık Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Sahasında bertaraf edilmiştir.

Grafik 27- 2023 yılı itibariyle katı atık karakterizasyonu (Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

Çizelge 29- 2023 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri (Tüm İlçe Belediyeleri ile SBB, 2024)

Büyükşehir/İl /İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediye veya Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus*		Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağın da ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
			Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
ATAKUM			245.328	245.328	206,62	190,26	8,82	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
CANİK			100.040	100.040	76,59	70,81	4,85	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
TEKKEKÖY			58.615	58.615	60,77	57,78	3,23	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK

İLKADIM		322.228	322.228	273,14	257,94	14,58	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
TERME		73.120	73.120	46,86	39,83	3,23	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
ÇARŞAMBA		141.199	141.199	100,28	91,93	2,77	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
AYVACIK		21.090	21.090	4,41	4,24	0,29	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
SALIPAZARI		21.243	21.243	6,85	5,78	0,27	OS	VAR	YOK	YOK	VAR	YOK
BAFRA		143.109	143.109	98,07	84,64	10,95	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
ALAÇAM		25.148	25.148	13,37	11,54	2,65	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
YAKAKENT		9.145	9.145	7,43	6,41	2,13	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
19.MAYIS		27.910	27.910	29,72	25,65	1,10	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
ASARCIK		16.906	16.906	4,60	3,71	0,19	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
HAVZA		38.824	38.824	28,77	23,36	1,48	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
KAVAK		26.346	26.346	18,40	14,85	1,25	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
VEZİRKÖPRÜ		90.388	90.388	49,61	44,92	0,55	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
LADİK		16.907	16.907	14,82	12,03	0,34	OS	VAR	VAR	YOK	VAR	YOK
İl Geneli		1.377.546	1.377.546	1.040,31	945,68	58,67	8,82	VAR		YOK	VAR	YOK

Çizelge 29' da yer alan verilerde yazlık dönem (Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül) 183 gün, kışlık dönem (Ekim, Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart,) 182 gün alınarak günlük toplanan atık miktarı belirlenmiştir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Çizelge 30– 2023 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi (SBB Fen İşleri Dairesi Başkanlığı, 2024)

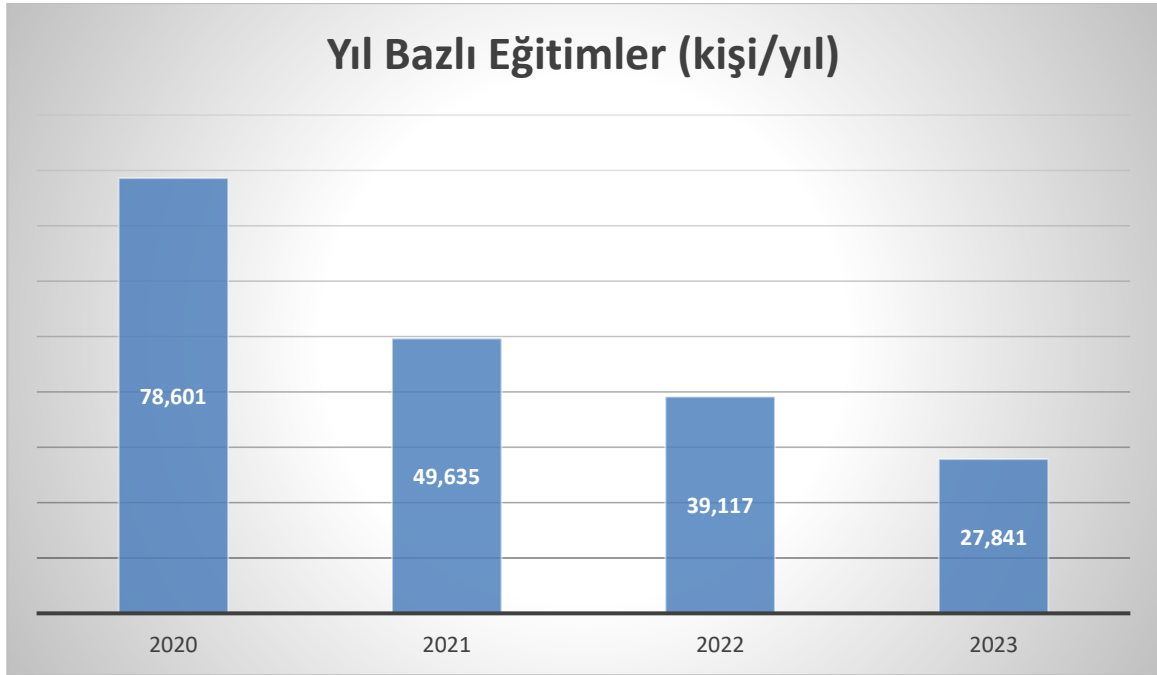
Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m ³ /yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m ³ /yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi		Hafriyat Toprağı Yönetimi
			Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Düzenli Depolama Tesisi Sayısı	Döküm Sahası Sayısı
MERKEZ İLÇELER	150.000	1.200.000	1	1	1
TAŞRA İLÇELER	30.000	300.000	0	0	5
İl Geneli (Toplam)	180.000	1.500.000	1	1	6

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

Sıfır Atık Yönetmeliği ile Atık Getirme Merkezlerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Sıfır Atık Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında hedef kitlelere yönelik eğitimler, ilde yer alan atık getirme merkezleri ve mobil atık getirme merkezlerine ilişkin bilgiler, sıfır atık sistemini uygulayan ve temel seviye sıfır atık belgesini alan belediyeler ile bina ve yerleşkelerin sayıları aşağıda yer almaktadır.

C.3.1. Eğitimler

İlimizde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve diğer kurum-kuruluşlar tarafından hedef kitlelere yönelik sıfır atık konusunda farkındalık oluşturmak adına eğitimler düzenlenmektedir. İl Müdürlüğü ve kurumlar tarafından 2023 yılı içerisinde 27.841 kişiye sıfır atık konusunda bilgilendirme yapılmıştır. 2023 yılı içerisinde İlimizde hedef kitlelere düzenlenen eğitimlere ilişkin bilgiler Grafik 28’de verilmiştir.

Grafik 28– Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişisayısı (Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

İlimizde geri kazanılabilir atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan kaynağında ayrı toplanmasının sağlanması, geri kazanım ve/veya bertarafa gönderilmek üzere bırakılması amacıyla İlkadım Belediyesi, Vezirköprü Belediyesi, Terme Belediyesi, Canik Belediyesi, Bafra Belediyesi ve Yakakent Belediyesi tarafından Atık Getirme Merkezi kurulmuştur. İlçe belediyeleri tarafından vatandaşın atıklarını getirip bırakabileceği 7 bölmeli Mobil Atık Getirme Merkezleri ilçe merkezlerinde belirli alanlara yerleştirilmiştir.

Çizelge 31– 2023 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(ÇŞİDİM, 2024)

Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m ²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	İlkadım Belediyesi	1	1000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Vezirköprü Belediyesi	1	1627	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Canik Belediyesi	1	4000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Terme Belediyesi	1	1000	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar

				Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Bafra Belediyesi	1	1200	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Yakakent Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Tekkeköy Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Atık Getirme Merkezi	Ladik Belediyesi	1	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Metal Plastik Cam Atıklar Ahşap Atıklar Tekstil Atıklar Piller ve akümülatörler Flüresonlar Elektrik ve elektronik atıklar Atık yağlar

				İlaçlar Hacimli atıklar Ömrünü tamamlamış lastikler
Mobil Atık Getirme Merkezi	İlkadım Belediyesi	4 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Vezirköprü Belediyesi	3 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Canik Belediyesi	13 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Terme Belediyesi	4 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	19 Mayıs Belediyesi	5 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Havza Belediyesi	2 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Alaçam Belediyesi	3 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar

				Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Bafra Belediyesi	10 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Yakakent Belediyesi	5 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Tekkeköy Belediyesi	8 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Atakum Belediyesi	8 adet		Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Salıpazarı Belediyesi	3 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ladik Belediyesi	3 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Çarşamba	4 adet	-	Kağıt Atıklar

	Belediyesi			Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Kavak Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ayvacık Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Asarcık Belediyesi	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	7 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Piazza AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Lovelet AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller

Mobil Atık Getirme Merkezi	Bulvar AVM	1 adet	-	Atık Yağlar Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar
Mobil Atık Getirme Merkezi	Citymall AVM	1 adet	-	Kağıt Atıklar Plastik Atıklar Cam Atıklar Metal Atıklar Atık Elektrikli Elektronik Atıklar Atık Piller Atık Yağlar

C.3.3. Sıfır Atık Belgesi Alan ve Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

Çizelge 32– 2023 yılı itibariyle sıfır atık sistemini kuran ve belediye geneli temel seviye sıfır atık belgesini alan belediye sayısı (ÇŞİDİM, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

Yıl	İlçe Geneli Belge Alan Belediye Sayısı
2021-2023	7

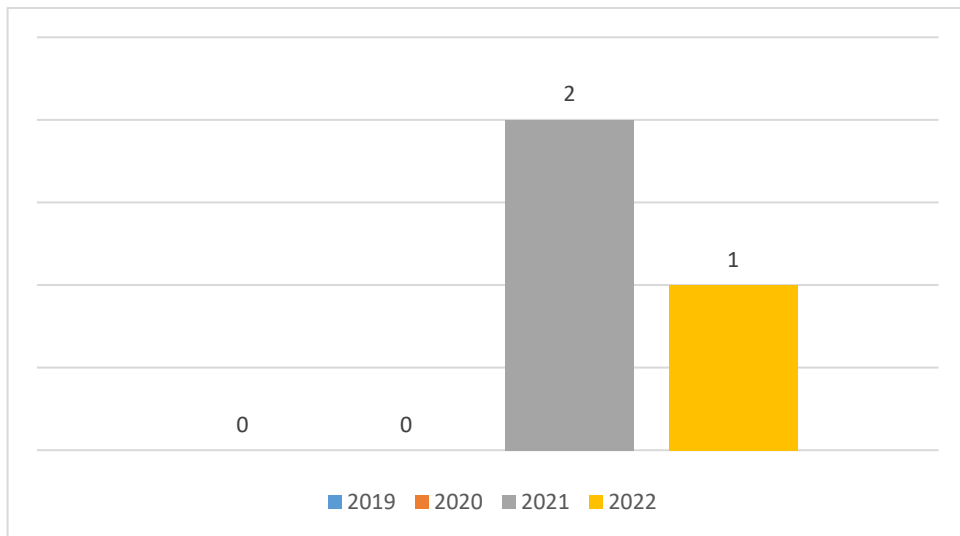
Çizelge 33– 2023 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan (faaliyet bildiren) ve temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina yerleşkelerin sayısı (ÇŞİDİM, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	4
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	158
Alışveriş Merkezi	6
Belediye	7
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	22
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	401
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	1
Diğer	148
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	313
Havalimanı	1
İl Özel İdaresi	-
İş merkezi ve Ticari Plaza	1
Kafeterya ve Restoranlar	12
Kamu Kurum ve Kuruluşu	649
Kargo şirketleri	27

Konaklama İşletmeleri	36
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	15
Liman	2
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	5
Organize Sanayi Bölgesi	4
Sağlık Kuruluşu	105
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	2
Tren ve Otobüs Terminali	2
Zincir Marketler	765
Toplam Sayı	2683

Grafik 29– Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen il genelindeki bina ve yerleşkelerin sayısı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

Grafik 30– Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen il genelindeki belediye sayısı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2024)

C.4. Ambalaj Atıkları

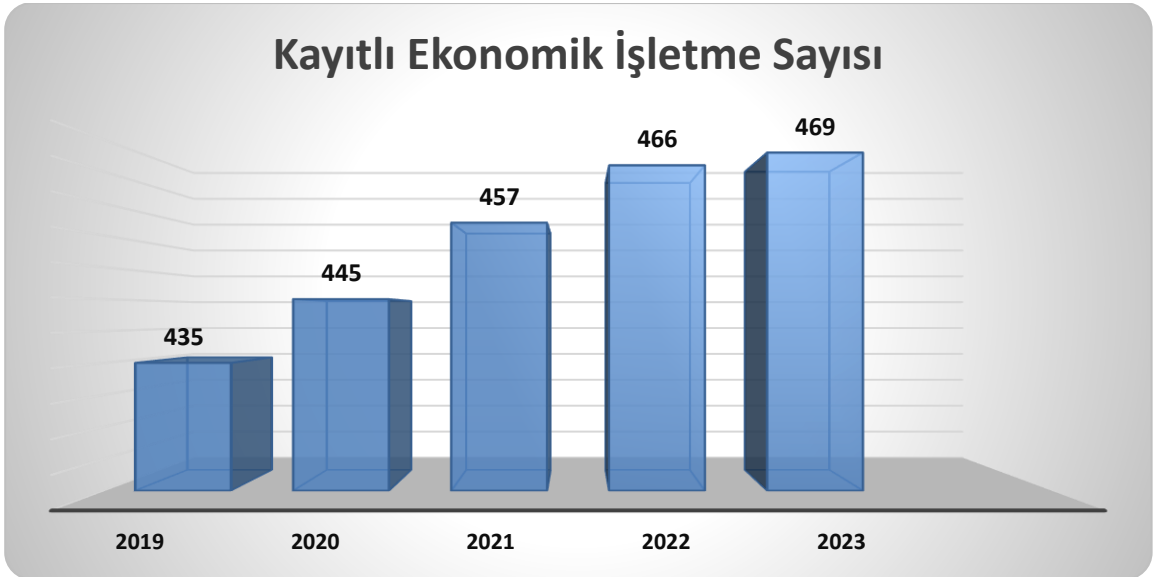
“Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ambalajın üretimi, ürünlerin ambalajlı olarak satışa sunulması, ambalaj atığının oluşumu, ambalaj atığının toplanması ve geri dönüştürmesi aşamalarında yer alan bütün paydaşların yaptığı işlere sayısal değerler de belirtilerek değerlendirilmiştir.

Çizelge 34- 2020 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2024)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	1,201,543
Metal	220,569
Kompozit	1,122
Kağıt Karton	4,415,672
Cam	20,237
Ahşap	162,759
Karışık	11,820,726
Toplam	17,842,628

Çizelge 35- 2021 yılı Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2024)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	405
Ambalaj Üreticisi Sayısı	35
Tedarikçi Sayısı	29

Grafik 31- Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(ÇŞİDİM, 2024)

Çizelge 36- 2023 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2024)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
	3	2	-

Çizelge 37- 2023 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-İzin Uygulaması, 2024)

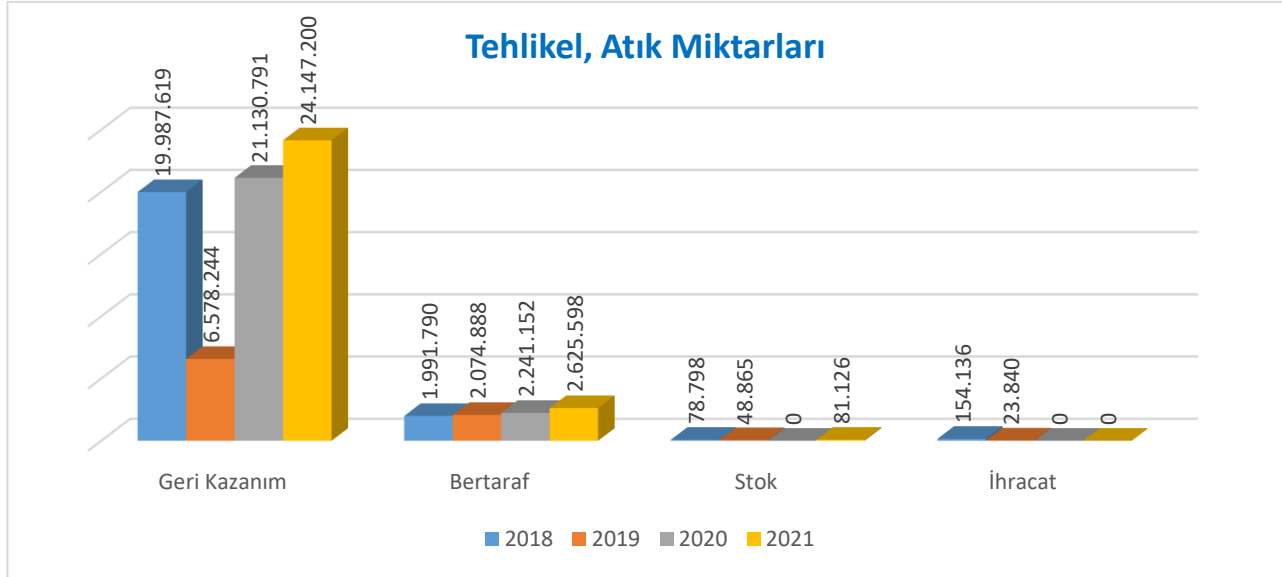
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt-Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
7	7	3	2	3	2	2	2

*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

Grafik 32- Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)

C.5. Tehlikeli Atıklar

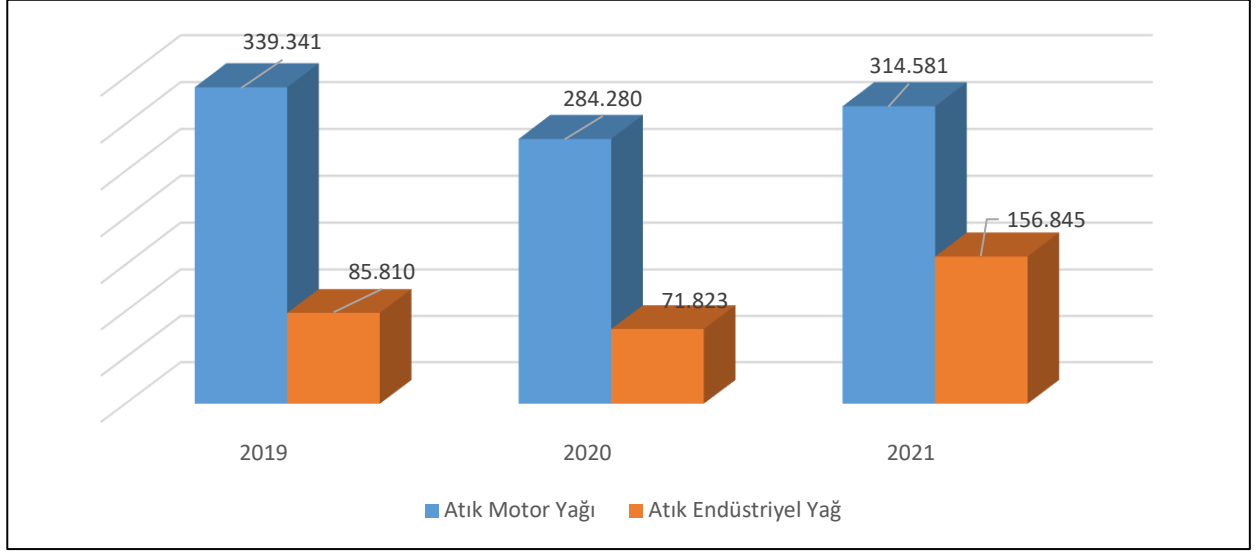
Grafik 33–Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Çizelge 38- 2021 yılında atık işleme yöntemine göre atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	495.843
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi	163.708
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	26.792
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	20.069.931
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	1.460
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	451.019
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	2.314.360
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	584.374
R-AHM	Alternatif hammadde işleme	39.710
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	1.285
D8	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	2.144
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	2.501.573
D10	Yakma (karada)	116.018
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	4.578
Stok		81.126

*Atık Beyan Sisteminde yer alan tehlikeli atık verisi, atık üreticilerinin gerçekleştirdikleri beyanlardan oluşmakta olup edilen yılda atık üreticisinin tesisinde oluşan ve geri kazanım/bertaraf amacıyla atık işleme tesisine gönderilen tehlikeli atık verisini içermektedir.

C.6. Atık Yağlar

Grafik 34– Yıllar itibariyle Samsun ilinde atık madeni yağ miktarları (Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Çizelge 39– 2021 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları (Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Geri kazanım ^{&} (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
471.426	0	0	6.499

[&] Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

*Atık Yönetim Uygulamasında Raporlar bölümünde bulunan Atık Beyan Sistemi - Standart Raporlardan elde edilmiştir.

Motor yağı değişim noktası (MoYDEN) sayıları	
2020	58
2021	273
2022	89

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

Çizelge 40– Yıllar itibarıyla atık akü ve pil miktarını gösterir (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
367.565	1.333.950	1.223.084	793.141	826.544	348.357	467.161	496.559

*Atık kodları:

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller ,160603 Cıva içeren piller, 160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 41– 2021 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(TABS, 2024)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
3	98.533	113	0

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok hariç olarak değerlendirilmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

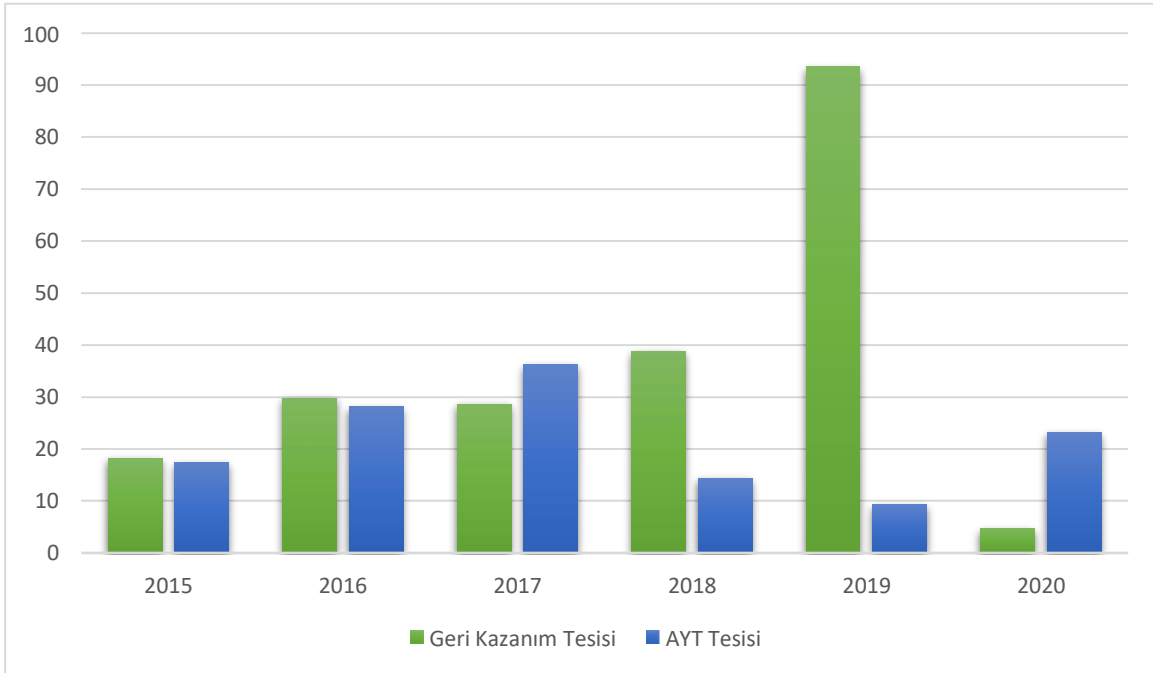
Çizelge 42– 2021 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler (TABS, 2024)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
	66.143	4	114,679		

Çizelge 43– Yıllar itibariyle toplam ÖTL miktarları (ton/yıl) (TABS, 2024)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geri Kazanım Tesisi	18,170	29,750	28,60	38,800	93,515	4,634
AYT Tesisi (Çimento Favrikası)	17,400	28,150	36,170	14,405	9,250	23,133

Atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen atık pil ve akümülatörlerin toplam miktarını gösterir.

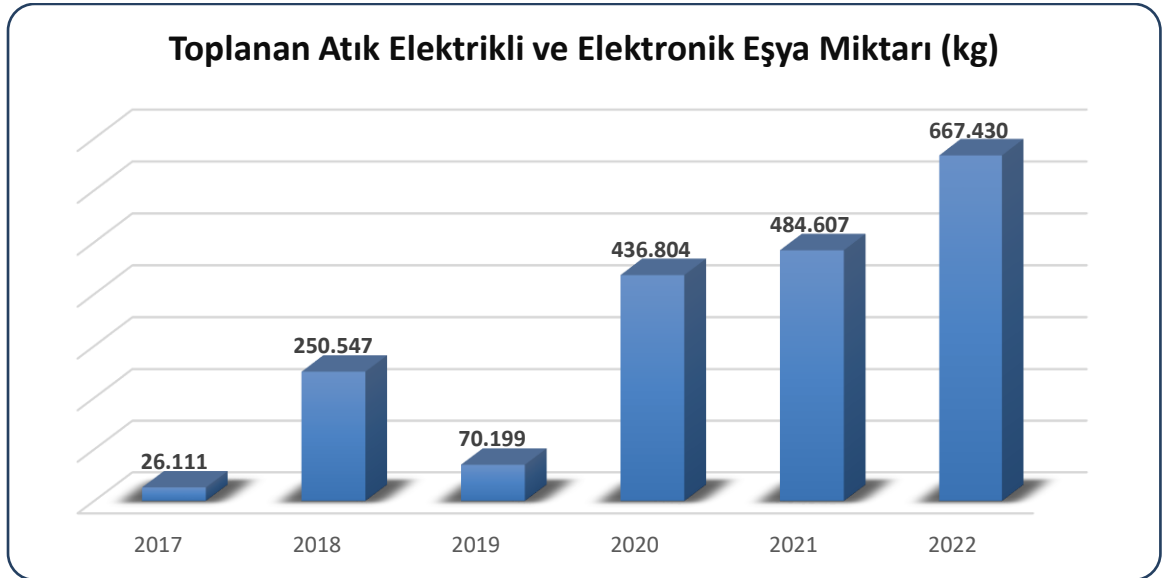
Grafik 35-Yıllar itibariyle toplam ÖTL Miktarı (ton/yıl) (Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

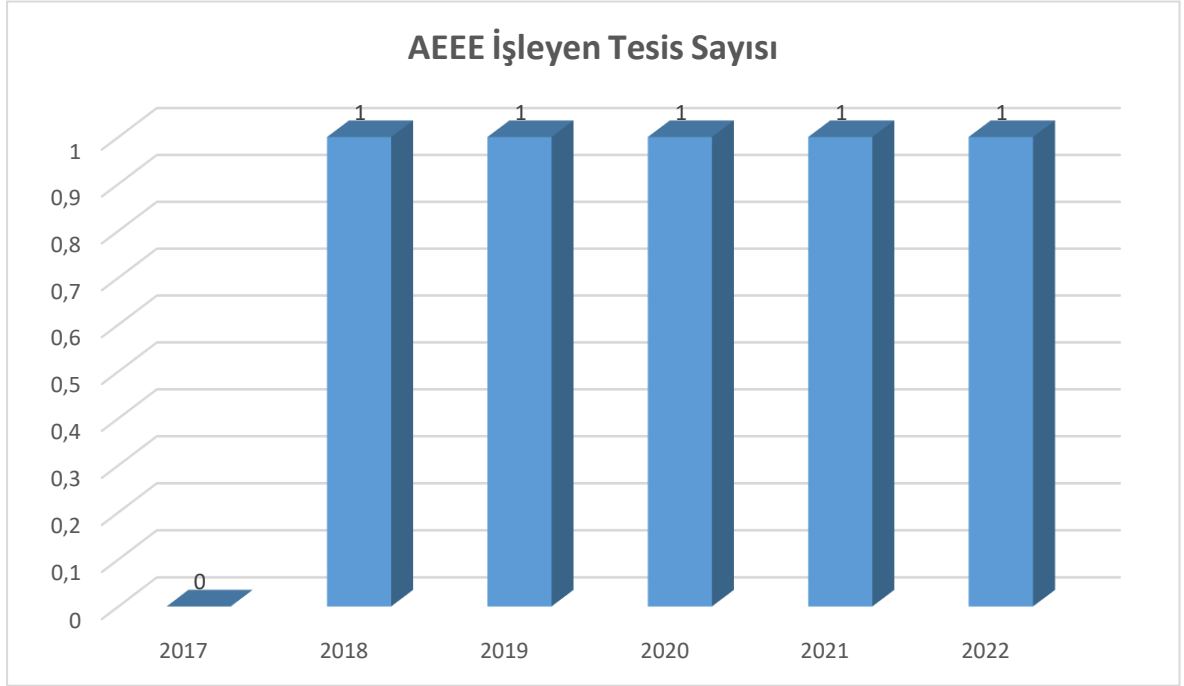
Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’ında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’ında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 36- Yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Grafik 37- Yıllar itibariyle AEEE işleyen tesis sayısı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

Çizelge 44– 2021 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Atık Yönetim Uygulaması, 2023)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri Sayısı:	AEEE'lerin Biriktirildiği Aktarma Merkezleri Sayısı:	AEEE İşleme Tesisi Sayısı:	Atık Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriktirilen AEEE Miktarı (ton):	İşlenen AEEE Miktarı (ton):
	0	1		484,607

C.10. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 45– 2023 yılı teslim alınan ÖTA tesis sayısı
(Kaynak, 2024)

ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
1	1	-

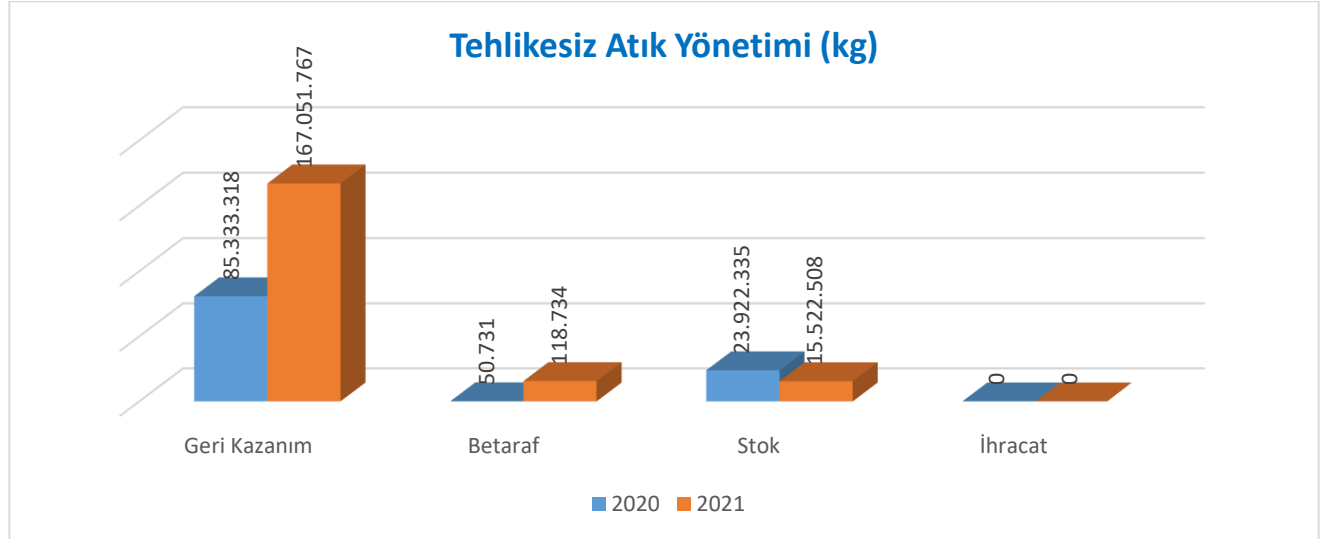
Çizelge 46-Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)

2020	2021	2022	2023
66	31	18	29

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Çizelge 47– 2021 yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (Kg.)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	54.527
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	1.702.366
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	18.582.448
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	1.555.715
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	98
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	64.260.035
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	1.208
R-AHM	Alternatif hammadde işleme	80.895.370
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	26.200
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	80
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	626
D10	Yakma (karada)	91.328
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	50
Stok		15.522.508

Grafik 38- Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2024)

C.12.1. Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Çizelge 48–2023 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi
Yeşilyurt Demir Çelik End. Ve Liman İşlt. (İzabe Tesisi)	Hurda 1.239.063,56 Antrasit(Karbon)m12.988,04 Mangan 9.761,35 Silis 2.274,62 Kireç 64.286,20 Harçlar 636,92	244.148,68	Bakanlık görüşü doğrultusunda karayolu imalatında dolgu, temel ile inşaat mühendisliği işlerinde dolgu olarak kullanılmak üzere yan ürün kapsamında (agrega) değerlendirilmektedir.
TOPLAM	1.329.010,69	244.148,68	

C.12.2. Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

Çizelge 49- 2023 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu külmiktarı (Kaynak, yıl)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)

(*İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.)

C.12.3. Atıksu Arıtma Çamurları

İlimizde kentsel atıksuyun arıtımından kaynaklanan arıtma çamurlarınının kurutulması amacıyla bir adet çevre izin ve lisansına sahip kurutma tesisi bulunmaktadır. Günlük ortalama 60-80 ton arasında tesise gelen arıtma çamurları %90 civarında kuruluğa ulaşmakta ve çimento üretimtesislerinde alternatif yakıt olarak kullanılabilir. (SASKİ, 2023)

C.13. Tıbbi Atıklar

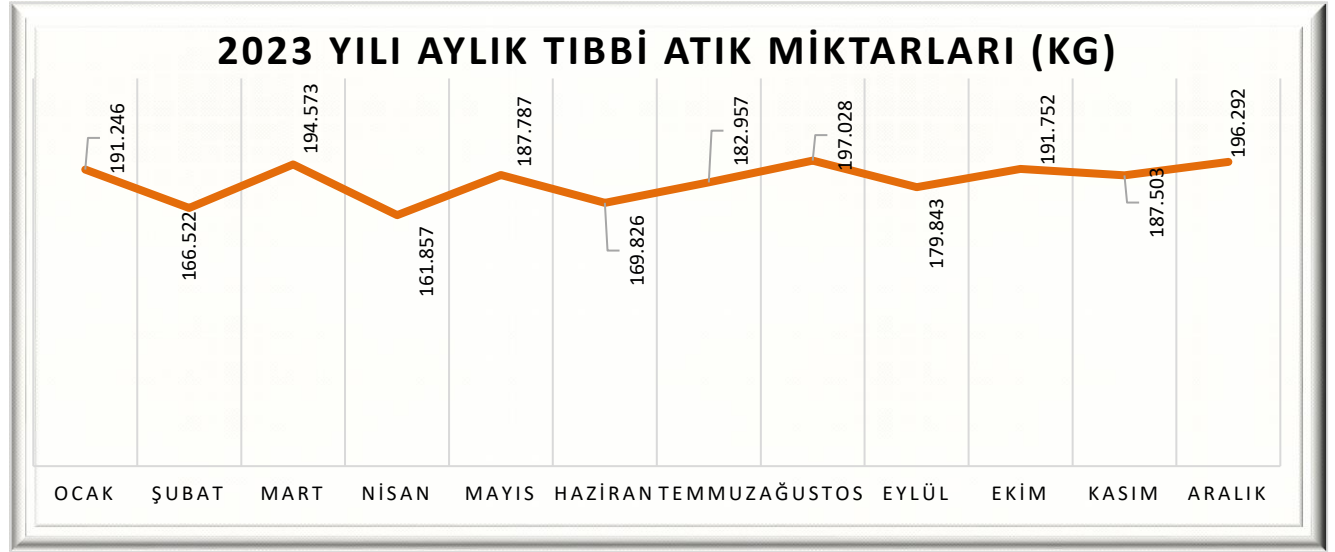

Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından işletilmekte olan Samsun Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde, Samsun ili sınırları dâhilindeki sağlık kuruluşlarından (atık üreticilerinden) toplama, taşıma ve bertarafı gerçekleştirilen 2023 yılı günlük ortalama tıbbi atık miktarı 6,05 Ton/Gün'dür. 2023 yılında toplam 2.207,19 Ton tıbbi atık bertaraf edilmiştir.

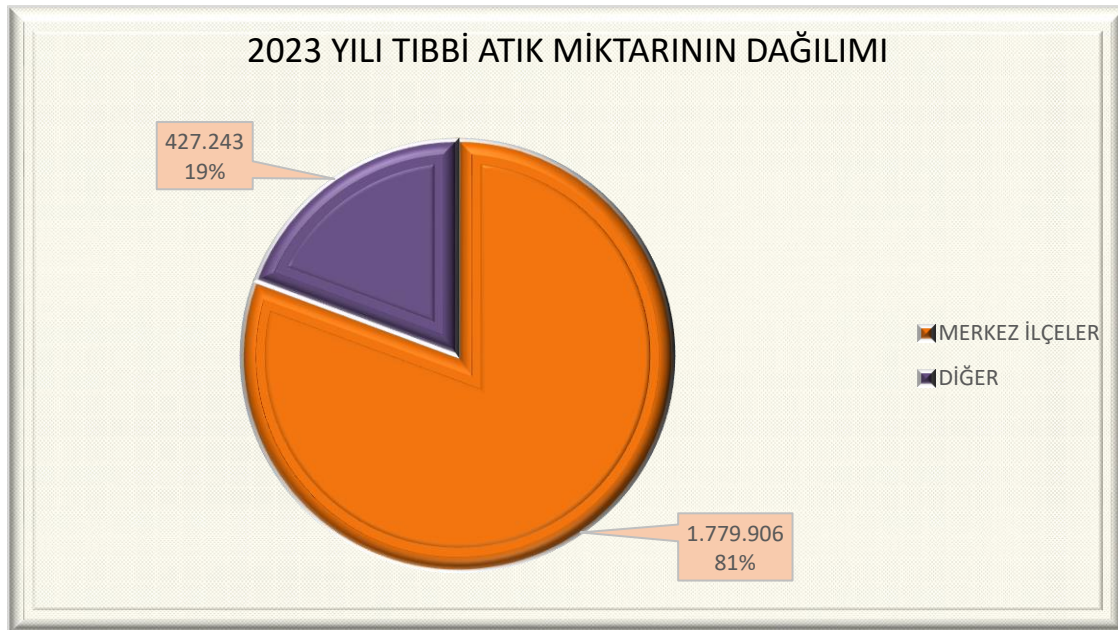
25.01.2017 tarih ve 29959 sayılı "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" gereğince kimyasal işlem görmüş

patolojik atıkların yakma tesislerinde bertaraf edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda 2023 yılı içerisinde Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde ara depolaması gerçekleştirilen 16,42 Ton/Yıl kimyasal işlem görmüş 180106 kodlu patolojik atık lisanslı yakma tesisine bertaraf edilmek üzere gönderilmiştir.

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda 3 ayda 1 gerçekleştirilmesi gereken sterilizasyon işlemi geçerlilik testi olan biyolojik indikatör analizleri 2023 yılı Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü gözetiminde gerçekleştirilmiştir. Tesisimiz ilgili yönetmeliğin gerekleri doğrultusunda Büyükşehir Belediyemizce işletilmeye devam edilmiştir.

Grafik 39- Tıbbi Atık Miktarları

Grafik 40-Tıbbi Atık Miktarlarının Dağılımı

Çizelge 50– 2023 yılında Samsun ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma Araç Sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı	X			3 Adet	2.207,19		X	X		SAMSUN
Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı	X			3 Adet	16,42	X			X	ANKARA

Çizelge 51- Samsun ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Samsun Büyükşehir Belediyesi, 2024)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tıbbi Atık Miktarı (Ton)	1.257	1.794	2.007	1.865	1.921	1.833	2.180	2.536	2.199	2.207

C.14. Maden Atıkları

Çizelge 52– 2022 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı
(Kaynak, yıl)

İşlenen Cevherin Adı	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı

(* Veri alınamamıştır.)

	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)
2022				

(* Veri alınamamıştır.)

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde oluşan katı atıkların düzenli depolanması amacıyla iki adet düzenli depolama tesisi mevcuttur. Bunlar; İlkadım ilçesinde bulunan ve 2008 yılından beri faaliyet gösteren Samsun Büyükşehir Belediyesi Merkez Avdan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi ile, 2010 yılından itibaren faaliyet gösteren Çarşamba İlçesinde bulunan Samsun Büyükşehir Belediyesi Çarşamba Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleridir.

İlçelerde oluşan katı atıklar aktarma istasyonları düzenli depolama sahasına taşınmaktadır. Havza ve Ladik İlçelerinde oluşan katı atıklar Havza İlçesinde bulunan aktarma istasyonu ile, Kavak ve Asarcık İlçelerinde oluşan katı atıklar Kavak İlçesindeki aktarma istasyonu ile, Vezirköprü İlçesinde oluşan katı atıklar Vezirköprü İlçesindeki aktarma İstasyonu ile, Bafra, Alçam , Yakakent ve Ondokuzmayıs İlçelerinde oluşan katı atıklar Bafra İlçesindeki aktarma istasyonundan Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığınca Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine taşınmaktadır.

Çarşamba, Terme, Ayvacık, Salıpazarı, İlçelerinde oluşan katı atıklar İlçe Belediye Başkanlıklarınca Çarşamba İlçesinde bulunan katı atık düzenli depolama tesisine taşınarak burada düzenli depolanmaktadır.

İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköy ilçelerinde oluşan katı atıklar ilçe Belediye Başkanlıklarınca Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine taşınarak burada düzenli depolanmaktadır. Samsun Büyükşehir Belediyesi Merkez Avdan Katı Atık Düzenli Depolama Tesisine yıllık ortalama 280.854,62 ton katı atık gelmektedir. Katı atıklar tesiste bulunan mekanik ayırma tesisi vasıtasıyla organik, geri kazanılabilir, inert vb. kısımları ayrıştırılmaktadır. 7 adet gaz türbini ve 1 adet biyogaz tesisi vasıtasıyla 2022 yılında çöp gazından 58.459.00 KW elektrik enerjisi üretimi sağlanmıştır. Çarşamba katı atık düzenli depolama tesisinde 63.889,92 ton/yıl atık bertaraf edilmiştir.

İlimizde oluşan tehlikesiz atıklar lisanslı/belgeli kişi yada kuruluşlarca toplanarak lisanslı geri kazanım tesislerinde geri kazanılmaktadır. İlimizde 2022 yılı sonu itibariyle 58 adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

Oluşan ambalaj atıklarının toplanması ve geri dönüşümü maksadıyla tüm ilçe belediye başkanlıklarınca toplama ayırma tesisleri ile kaynakta ayrı toplama sözleşmeleri imzalanmış olup, ambalaj atığı yönetim planları oluşturulmuştur. İlimizde 2022 yılı sonu itibariyle 35 adet ambalaj atığı toplama ve ayırma tesisi faaliyet göstermiştir.

Samsun Büyükşehir Belediye sınırları dahilindeki sağlık kuruluşlarından alınan ortalama tıbbi atık miktarı 2022 yılı sonu itibariyle 2.199,13 ton/yıl'dır. Ayrıca 12,9 ton atık herhangi bir kimyasal ile muamele görmüş patolojik atıklardan oluşmaktadır ve Samsun İl Mahalli Çevre Kararı doğrultusunda Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından işletilmekte olan Samsun Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisinde bertaraf edilmiştir.

Tıbbi atıkların toplanması amacıyla 3 adet taşıma lisanslı tıbbi atık toplama aracı bulunmaktadır

Çizelge 53– 2022 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Entegre Çevre Bilgi Sistemi, 2024)

Düzenli Depolama Tesisi Sayısı (Belediye)	2
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	35
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisi Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	58
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	1
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	-

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması

Ambalaj Bilgi Sistemi

Samsun Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmaları ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

2022 yılında, BEKRA bildirimlerine göre kuruluş sayıları ve kategorileri Çizelge Ç.45’de yer almaktadır.

Çizelge 54– 2023 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(EÇBS, 2024)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	3
Üst Seviye	11
TOPLAM	14

2023 yılında yapılan çevre denetimlerinde BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayıları Çizelge 55’te yer almaktadır.

Çizelge 55– 2022 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	3
Üst Seviye	11
Kapsam Dışı	1
TOPLAM	15

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde mevcut olan BEKRA kapsamındaki tüm tesislerin denetimi yapılmış olup, BEKRA bildirim sisteminde uyumsuz olan bir tesise denetimler gerçekleştirilmiştir.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 56–Yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü			
Yetki Devri Yapılan Kurum			

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İl Müdürlüğü ile (Varsa) yetki devri yapılan kurum kapsamında İlde yürütülen çalışmalar hakkında sade bir anlatımla genel bir değerlendirme yapılmalıdır.

Kaynaklar

(...) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Yeşilirmak Deltasında bulunan Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı'na 12 tür ağaç, 30 tür çalı ve 68 türde ot, 32 familyaya ait 72 çeşit mantar tespit edilmiştir. Tabiatı koruma alanında ağaç katını oluşturan ağaçların boyları 20 m. ile 40 m. arasında değişmektedir. Taban suyunun yüzeye çıkarak 4-5 ay kadar yüzeyde kaldığı subasar koridorlar dar *Fraxinus angustifolia* (Sivri meyveli dişbudak), *Fraxinus excelsior* (Adi dişbudak), *Ulmus glabra* (Karaağaç), *Alnus glutinosa* (Adıkızılağaç), *Carex pendula*, *Lysinnackra vulgaris*, *İris pseudocorus* (Süsen), *Rumex crispus* (Evelek – Ebegümeçi), *Myriophyllum verticillatum* (Sucivanperçemi) bireylerine rastlanmıştır.

Öte yandan Hacıosman Ormanında *Hedera helix* (Kayasarmaşığı), *Smilax excelsa* (Anadolu saparnası), *Periploca graeca* (İpek Bitkisi), *Humulus lupulus* (şerbetçi otu) gibi sarılıcı bitkilerle, *Cyclamen coum* (siklamen), *Ornithogalum sigmoideum* (Tükrük Otu), *Leucojum aestivum* (Gölsoğanı), *Ranunculus constantinopolitanus* (Düğün çiçeği), *Helleborus orientalis* (noelgülü), *Rumex crispus*, *Juncus acutus*, *Primula vulgaris* (çuha - onbiray), *Galum rivale*, *Viola sieheana* (orman menekşesi), *Glycrrhiza echinata* (meyankökü), *Hypericum perforatum*, *Typha latifolia* (sukamışı), *Iris pseudocorus* (süsen), *Myriophyllum verticillatum*, *Hydrocharis morsus-ranae* gibi çok sayıda otsu bitkiler de saptanmıştır.

Karışık geniş yapraklı subasar ormanlar: Galerîç Ormanı'nda yer alan *Fraxinus angustifolia*, *Frangula alnus*, *Quercus robur* ve *Smilax excelsa* türlerini barındıran mevsime bağlı subasar ağaç topluluklarını içerir. Baskın tür dişbudaktır (*Fraxinus angustifolia*).

Karışık geniş yapraklı ormanlar: Genelde *Quercus robur* ve *Carpinus betulus* türlerinin delta içinde dağınık olarak bulunan küçük topluluklarını içerir.

Kıyı kumulları: Batı yakasındaki kumullar, deltanın doğu yakasında bulunan kumullaragöre daha yüksek ve geniştir. Doğu yakası kumullarının en geniş olduğu bölüm Cernek Gölü çevresidir. Kıyı kumulları üzerinde genelde sütlegen türleri (*Euphorbia* sp.), kum zambağı (*Panocratium maritimum*) ve sığırkuyruğu türleri (*Verbascum* sp.) baskın olarak görülür. Kıyılarıdaki çakıllı kumullarda (primer kumullar) ise *Euphorbia paralias*, *Medicago marina*, *Eryngium maritimum*, *Xanthium strumarium*, *Parı cratium maritimum*, *Juncus acutus*, *Salsola kali* ve *Tournefortia sibirica* türleri görülür.

Kızılırmak Deltası Sulak Alanında, 355 bitki türü tespit edilmiştir. Bunlardan *Rhaponticum serratuloides* (Asteraceae), *Ambrosia maritima* (Asteraceae) ve *Panocratium maritimum* (Amaryllidaceae) IUCN kategorilerine göre ulusal ölçekte nesli tehlike altında (EN), *Jurinea kilaea* (Astaraceae), *Galanthus rizehensis* (Amaryllidaceae), *Leucojum aestivum* (Amaryllidaceae) ve *Thelypteris palustris* (Thelypteridaceae) ise ulusal ölçekte hassas (VU) bitki türleridir. *Rhaponticum serratuloides*, Kızılırmak Deltası dışında ülkemizde yalnızca Sakarya Nehri vadisinde bulunmaktadır. Kızılırmak Deltası *Thelypteris palustris* bitkisinin ülkemizdeki 3. kaydının yapıldığı alandır.

Ladik Gölü Sulak Alanı ülke genelinde ayrılmış olan havzalardan Yeşilirmak Havzası altında Tersakan Çayı membasını oluşturmaktadır. Bu alan statü olarak ülkemizde

bulunan 45 adet ‘‘Ulusal neme Haiz Sulak Alan’’dan biridir. 2017 yılı Mayıs ve Ağustos ayları içerisinde araştırma alanı olan Ladik Gölü Ulusal neme Haiz Sulak Alanı ve yakın çevresinde çeşitli lokalitelerde line transekt metodu uygulanarak genel flora ve vejetasyon gözlemleri gerçekleştirilmiştir. Bunlardan endemik olanları *Polygonum samsunicum* (Samsun madımağı)

Dactylorhiza osmanica (Osmanlı salebi), *Muscari aucheri* (Gkmüşkürüm),
Verbascum myrianthum (Kırk sığırkuyruğu) türleridir.

Resim 1- *Polygonum samsunicum*(Samsun madımağı)

Resim 2- Muscari aucheri

Resim 3- Verbascum myrianthum

Kaynak: (Tarım Orman Bakanlığı 11. Bölge Müdürlüğü, 2024)

D.2. Fauna

Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanında köstebek, kaplumbağa, yılan, su yılanı, kurbağa ve çeşitli ötücü kuşlar ile balıkçıl kuşlara rastlanmaktadır. Saha içerisinde özellikle yılan varlığı fazladır.

Yeşilirmak Deltası kuşlar ve iç su balıkları için oldukça önemli bir alandır. Bölge başta su kuşları olmak üzere birçok kuş türü için önemli bir üreme ve kışlama alanıdır. Alacabalıkçıl (*Ardeola ralloides*), pasbaş pakta (*Aythya nyroca*), balaban (*Botaurus stellaris*) ve gece balıkçılı (*Nycticorax nycticorax*) gelir. Bölgede yaşayan içsu balıklarından Rus mersin balığı (*Acipenser gueldenstaedtii*), Mersin balığı (*Acipenser stellatus*), Kolon balığı (*Acipenser sturio*) ve mersin morinosu (*Huso huso*)'nun nesli dünya ölçeğinde tehlike altındadır. Samsun Terme Gölardı Simenlik Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahası delta, göl, subasar orman ve deniz ekosistemlerinin iç içe bulunduğu önemli bir sulak alan özelliği göstermektedir.

Kızılırmak Deltası, birçok balık türüne ev sahipliği yapmaktadır. Delta'da 11 familyaya ait 29 balık türü tespit edilmiştir. Bu balık türleri arasında yer alan ve mersin balıkların (*Acipenseridae*) deltadaki gölleri kullanmasa da Kızılırmak Nehri Mersin balıkları için ülkemizdeki en önemli akarsulardan biridir. Bu nedenle Kızılırmak Nehri, Mersin balıklarının ülkemizdeki varlığını devam ettirebilmesi yönünden büyük önem taşımaktadır. Kızılırmak Nehri'nde bulunan mersin balığı türleri: kolan balığı/alman mersin balığı (*Acipenser sturio*), rus mersini/karaca mersin (*Acipenser gueldenstaedtii*), şip balığı (*Acipenser nudiventris*), sivrişka (*Acipenser stellatus*) ve

mersin morinası (*Huso huso*)’dır. Nesli küresel ölçekte kritik düzeyde tehlikede (CR) *Anguilla anguilla* (Yılan balığı), hassas/zarar görebilir (VU) balık türleri *Alosa pontica* (Tirsi) ve *Barbus tauricus escherichi* (Bıyıklı balık)’dır. *Aphanius danfordii* (Dişli sazancık) ise Orta Anadolu ve Bafra civarında endemik olan bir türdür.

Kızılırmak Deltası’nda bulunan 12 sürüngenin 2 türü kaplumbağa, 5 türü kertenkele ve 5 türü yılanıdır. Küresel ölçekte nesli “Hassas” (VU) durumda olan tosbağa (*Testudo graeca*) ve nesli “Tehlike Altına Girmeye Yakın” (NT) benekli sukaplumbağası (*Emys orbicularis*) alandaki öncelikli sürüngen türleridir.

Kızılırmak Deltasında üreyen önemli kuş türleri balaban (*Botaurus stellaris*), erguvani balıkçıl (*Ardea pupurea*) karaleylek (*Ciconia nigra*), kaşıkçı (*Platalea leucorodia*), boz ördek (*Anas strepera*), çirkiricim (*Anas querquedula*), Macar ördeği (*Netta rufina*), elmabaş patka (*Aythya ferina*), pasbaş patka, (*Aythya nyoca*), küçük orman kartalı (*Aquila pomarina*), turna (*Grus grus*), saz horozu (*Porphyrio porphyrio*), uzunbacak (*Himantopus himantopus*) kocagöz (*Burhinus oedicephalus*), bataklık kırlangıcı (*Glareola pratincola*), çizgili ötleğendir.

Kızılırmak Deltası leyleklerin ülkemizde koloni halinde kuluçkaya yattığı bir kaç alandan biridir. Yine Galerix Ormanı ve Sarıköy yakınlarındaki orman alanı balıkçılar için ülkemizdeki önemli kuluçka alanlarındandır.

Ülkemizde 160’ın üzerinde memeli türü bulunmaktadır. Kızılırmak Deltası’nda yapılan çalışmalar 33 memeli türünün (ülkemizde bulunan memelilerin % 20’si) alanda yaşadığını göstermiştir. Bu türlerden birisi, dünya ölçeğinde nesli yok olma (CR) tehlikesiyle karşı karşıya olan ancak Kızılırmak Deltası ve Karadeniz genelinde artık bulunmadığı düşünülen (Nesli Tükenmiş - EX) Akdeniz foku’dur (*Monachus monachus*). Alanda bulunan en öncelikli türler arasında nesli küresel ölçekte “Hassas” durumda olan Kirpikli yarası (*Myotis emarginatus*) bulunmaktadır.

Ülkemizde yaklaşık 150 çiftyaşar ve sürüngen türü bulunmaktadır. Bu türlerin yaklaşık %14’ü (9 tür çiftyaşar, 12 tür sürüngen) Kızılırmak Deltası’nda bulunmaktadır. Deltada sürüngenler, yaprak döken orman ve çalılıkların diplerinden kuru kayalıklara, dere kenarlarındaki ıslak zeminlerden orman katının üzerinde step alanlardaki çayırliklara kadar değişik alanlarda dağılım gösterebilirler.

Kızılırmak Deltasında bulunan 9 tür çift yaşamlıdan 2 türü semender ve 7 türü kurbağadır. Ladik Gölünde ise *Abramis brama* (Çapak balığı), *Blicca bjoerkna* (Tahta balığı), *Capoeta tinca* (Siraz balığı), *Esox lucius* (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Scardinius erythrophthalmus* (Kızılkanat), *Squalius cephalus* (Tatlı su kefalı

– Ak balık), *Carassius gibelio* (İsrail sazani) türler bulunmaktadır. Göldeki türlerden; *Esox lucius* (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Abramis brama* (Çapak balığı), yöre halkı için ekonomik önem arz etmektedir. Dünya ölçeğinde nesli tehlike altında olan alan ve Türkiye’de 8-9 yerde üreyen Pasbaş patka (*Aythya nyroca*) üremek için Ladik gölünü de kullanmaktadır.

(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2022)

D.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

D.3.1. Ormanlar

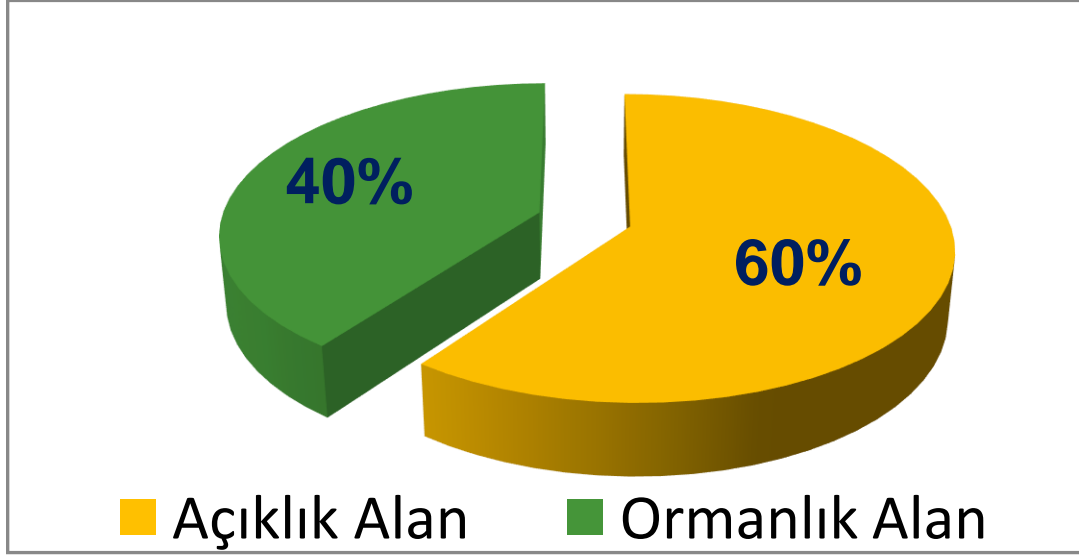
Samsun İlinin geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen Samsun'un Büyükşehir ilçelerindeki ovalık yerlerde orman örtüsü yok denecek kadar azdır. Genel olarak alçak rakımlarda kayın, meşe, kestane, gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar yer alırken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabancı ahlat, erik, defne, kocayemiş, ardıç gibi çalı formu bitki türleri yayılış göstermektedir.

İlin yapraklı ormanlık alanı ağırlıklı olarak Canik, Asarcık, Ayvacık, Kavak, Lâdik, Havza, Tekkeköy, Salıpazarı, Terme, Çarşamba, Bafra, Alaçam, Yakakent ilçelerinde yer alırken İbrelî ormanlık alanlar ise Vezirköprü ilçesinde ağırlık göstermektedir.

Samsun ilinde Ormancılık Faaliyetlerini yürütmek için 4 Orman İşletme Müdürlüğü bunlara bağlı 63 Orman İşletme Şefliği, 1 Fidanlık Müdürlüğü (3 Fidanlık Şefliği) bulunmaktadır.

SAMSUN İLİ ORMAN DURUMU:

Ormanlık Alan	388.821 Hektar
Ormansız Alan	586.283 Hektar
Genel Alan	975.104 Hektar

Ulusal Ağaçlandırma Seferberliği Eylem Planı'nda, kamu kurum ve kuruluşları ile toplumun bütün kesimlerinin koordineli bir şekilde çalışmaları öngörülmüştür. Bu eylem planı, 2008-2012 yılları arasını kapsamaktadır. Plan kapsamında Samsun da beş yıllık süre içerisinde 14.254 hektar alanda ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışması planlanmıştır. Amasya Orman Bölge Müdürlüğü'nce 2008-2012 yılları arasında toplam 14.254 hektar çalışma yapılmış olup, **2022** yılı içerisinde Samsun ili genelinde 156 ha sahada Ağaçlandırma yeni tesis, 1120 ha sahada bakım, 750 ha sahada Erozyon Kontrolü bakım, 100 ha sahada da Mera Islahı tesis çalışması yapılmıştır.

Samsun ili ormanlık alanı 2002 yılında 369.517 ha iken yapılan çalışmalar ile % 5 artarak 388.821 ha alana ulaşmıştır.

BAFRA ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Bafra Orman İşletme Müdürlüğümüze bağlı 9 Orman İşletme Şefliği ve 1 Kadastro Mülkiyet Şefliği bulunmaktadır

Ormanlık Alan	71.525,4 Hektar
Ormansız Alan	99.351,0 Hektar
Genel Alan	170.876,4 Hektar

KAVAK ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Kavak Orman İşletme Müdürlüğünün geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen İlçe merkezlerinde bulunan bazı mahallelerde orman örtüsü yok denecek kadar ardıç. Genel olarak alçak kesimlerde Kayın, Meşe, Gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar bulunurken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabancı ahlata, erik, defne, kocayemiş, kızılçık ve ardıç gibi çalı formu bitki şekilleri yayılış göstermektedir.

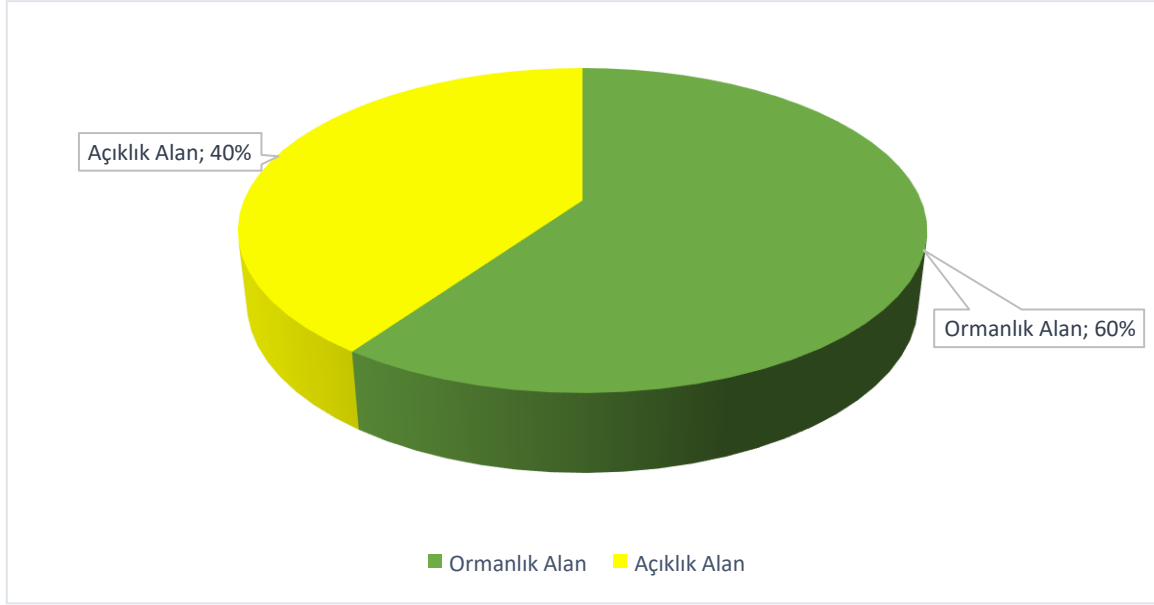
İşletme Müdürlüğümüz genelinde yapraklı ağaç türleri yayılış gösterir. İğne yapraklı ağaçların yayılış Bölgeleri Boğaziçi, Asarcık ve Çağlayan Orman işletme şefliklerinin yüksek kesimleri ile Kavak ve Aksu Orman işletme Şefliklerinin ağaçlandırma yapılan alçak kesimlerinde bulunmaktadır.

Ormanlık Alan	104.103,7 Hektar
Ormansız Alan	124.454,4 Hektar
Genel Alan	228.558,1 Hektar

VEZİRKÖPRÜ ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ ORMAN DURUMU:

Samsun İlinin geneli zengin ormanlara sahip olmasına rağmen Samsun'un Büyükşehir ilçelerindeki ovalık yerlerde orman örtüsü yok denecek kadar azdır. Genel olarak alçak rakımlarda kayın, meşe, kestane, gürgen ve dişbudak gibi geniş yapraklı ağaçlar yer alırken yüksek rakımlarda iğne yapraklı ağaç türleri bulunmaktadır. Asli orman ağaçlarının yanı sıra yabancı ahlata, erik, defne, kocayemiş, ardıç gibi çalı formu bitki türleri yayılış göstermektedir. İlin yapraklı ormanlık alanı ağırlıklı olarak Canik, Asarcık, Ayvacık, Kavak, Lâdik, Havza, Tekkeköy, Salıpazarı, Terme, Çarşamba, Bafra, Alaçam, Yakakent ilçelerinde yer alırken İbrelî ormanlık alanlar ise Vezirköprü ilçesinde ağırlık göstermektedir. Vezirköprü İlçesinde Ormanlık Faaliyetlerini yürütmek için 1 Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı 16 Orman İşletme Şefliği, 1 Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şefliği, 1 Kadastro Mülkiyet Şefliği ve 1 Depo Şefliği bulunmaktadır.

Ormanlık Alan	98.060,70 Hektar
Ormansız Alan	65.944,80 Hektar
Genel Alan	164.005,50 Hektar

Ulusal Ağaçlandırma Seferberliği Eylem Planı'nda, kamu kurum ve kuruluşları ile toplumun bütün kesimlerinin koordineli bir şekilde çalışmaları öngörülmüştür. Bu eylem planı, 2008-2012 yılları arasını kapsamaktadır. Plan kapsamında Samsun da beş yıllık süre içerisinde 14.254 hektar alanda ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü ve mera ıslahı çalışması planlanmıştır. 2022 yılı içerisinde Vezirköprü İlçesi genelinde 10,0 ha sahada ağaçlandırma yeni tesis, 70 ha sahada bakım, 500 ha sahada erozyon kontrolü tesis, 350 ha sahada erozyon kontrolü bakım çalışmaları yapılmıştır.

ALACAM ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ (2010 - 2019) UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU:

YILLAR	UYGULAMA SONUÇLARI									
	SON HASILAT (m ³)	BAKIM KESİMLERİ		DEVAMLİ	KORUYA TAHVİL	REHABİLİTASYON		O.Ü.H	AĞAÇLANDIRMA	TOPLAM
		MEŞCERE BAKIMI (m ³)	SIKLIK BAKIMI			(m ³)	(ster)			
			(m ³)	(ster)	(m ³)			(m ³)		
2010		8367	2700		1570			334		12971
2011	876	7906	4380		1550	362		1293		16367
2012	4483	5619	2818		1590	188		513		15211
2013		9408	1633		1780			135		12956
2014		7817	5072		1194	73		265		14421
2015		8012	4637		430			161		13240
2016		6393	5624		1375	370		579		14341
2017	327	6778	2789		1438	1262				12594
2018	1351	7952	4565		1628			174		15670
2019	1276	3185	3112		7674	1642		114		17003
Toplam	8313	71437	37330		20229	3897		3568		144774

ALAÇAM ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:

Coğrafi Konumu, Mülki ve İdari Durumu, Komşu Şeflikler, Kadastro, Piyasa Durumu:

Coğrafi Konum ve Ülke Paftalarındaki Yeri:

Alaçam Orman İşletme Şefliği, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır.

Greenwich'e göre: 35° 35' 24'' – 35° 48' 47'' Doğu boylamları ile

Ekvator'a göre: 41° 28' 32'' – 41° 40' 53'' Kuzey enlemleri arasında kalmaktadır.

Plan ünitesinin en yüksek yeri; Ercel Tepesi 982 m, en alçak yeri ise 0 m ile Karadeniz'in oluşturduğu kuzey sınırlarıdır.

Plan ünitesi; E35c1, E35c4, E35d1, E35d2, E35d3, E35d4 ve F35a2 adlı 1/25000 ölçekli paftalar içerisinde yer alır.

Mülki ve İdari Durumu:

Alaçam Orman İşletme Şefliği mülki açıdan Samsun ili Alaçam ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Bafra Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı bulunmaktadır.

Komşu Şeflikler:

İşletme Şefliği; doğuda Bafra Orman İşletme Şefliği, güneyde Kızılan ve Çayağzı Orman İşletme Şeflikleri ve batıda Gölyanı Orman İşletme Şefliği ile komşudur. İşletme şefliğinin kuzey sınırı, Karadeniz'e dayanmakta olup herhangi bir şeflik ile komşu değildir.

Kadastro Mülkiyet Durumu:

Orman kadastro sınırlarının işlendiği taslak meşcere haritası plan yapıcısına verilmediği için kadastro sınırları meşcere haritasına birebir işlenememiştir. Ancak plana ekli protokolde de belirtildiği gibi Bafra Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bir araya getirilerek uygun formatta düzenlenmiş olan sayısal kadastro verilerinden meşcere haritası yapımında yararlanılmış ve veri tabanına ayrı bir katman olarak eklenmiştir. İşletme şefliği sınırları içerisindeki ormanların mülkiyeti devlete aittir.

Piyasa Durumu:

İşletme şefliği ormanları en yakın tüketim merkezleri olan Alaçam ilçesine 5-15 km, Bafra ilçesine 20-40 km, Samsun iline 80-100 km olup Sinop iline ise 90-120 km uzaklıktadır. Ulaşım her yere rahatlıkla yapılabilir. Bu yerleşim yerleri asfalt yollar ile birbirine bağlıdır.

(Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, 2023)

ÇAMGÖLÜ ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:

Orman Varlığı:

Normal	4.989
Bozuk	1.057
Ormanlık Alan	6.046

Ormansız Alan	2.184
GENEL ALAN	8.230

Flora:

Ağaç Türleri

Kızılçam, Karaçam, Sarıçam, Uludağ Göknarı, Kayın, Gürgen Titrek Kavak, Ihlamur, Akçağaç, Karaağaç, Kayacık, Çınar, Ceviz, Saplı Meşe, Sapsız Meşe, Macar Meşesi, Mazı Meşesi, Saçlı Meşe, Yalancı Akasya, Ahlat, Kiraz, Üvez, Çitlembik, Yabani elma, Yabani erik

Ağaççık ve Çalılar

Ardıç, Laden, Fındık, Kızılıçık, Çoban Püskülü, Böğürtlen, Akçakesme, Sandal, Kocayemiş, Defne, Tesbih, Karaçalı, Sumak, Kuşburnu, Adi Alıç, Sarmaşık, Kekik

Otsu Bitkiler

Isırgan, Sütleğen, Menekşe, Orman Çileği, Salep, Sığır Kuyruğu, Eğrelti, Çayır Otları, Papatyagiller, Buğdaygiller

KIZLAN-GÖLYANI ORMAN İŞLETME ŞEFLİKLERİ (2010 - 2019) UYGULAMA SONUÇLARI TABLOSU

YIL R	UYGULAMA SONUÇLARI									
	SON HASILAT (m ³)	BAKIM KESİMLERİ		DEVAMLİ	KORUYA TAHVİL	REHABİLİTASYON		O.Ü.H	AĞAÇLANDIRMA	TOPLAM
		MEŞCERE BAKIMI (m ³)	SIKLIK BAKIMI			(m ³)	(ster)			
			(m ³)	(ster)	(m ³)			(m ³)		
2010		6255						167		6422
2011		7477								7477
2012		5627						38		5665
2013		3942				112				4054
2014		6587				20		125		6732
2015		6438				90		1588		8116
2016		4630				175		2366		7171
2017		5217						1685		6902
2018		6910				201		2063		9174
2019		5330				1063		1653		8046
Toplam		58413				9685		1661		69759

ORMANIN BUGÜNKÜ DURUMU

Coğrafi Konumu, Mülki ve İdari Durumu, Komşu Şeflikler, Kadastro, Piyasa Durumu:

Coğrafi Konum ve Ülke Paftalarındaki Yeri:

Gölyanı Orman İşletme Şefliği, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır.

Greenwich'e göre: 35° 28' 08'' – 35° 36' 05'' Doğu boylamları ile

Ekvator'a göre: 41° 28' 24'' – 41° 38' 04'' Kuzey enlemleri arasında kalmaktadır.

Plan ünitesinin en yüksek yeri; Sivri Tepe 1096 m, en alçak yeri ise 0 m ile Karadeniz' in oluşturduğu kuzey sınırlarıdır.

Plan ünitesi; E34c3, E35a1, E35d1 ve E35d4 adlı 1/25000 ölçekli paftaları içerisinde yer alır.

Mülki ve İdari Durumu:

Gölyanı Orman İşletme Şefliği mülki açıdan Samsun ili Alaçam ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Bafra Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı bulunmaktadır.

Komşu Şeflikler:

İşletme Şefliği; doğuda Alaçam ve Kızlan Orman İşletme Şeflikleri, güneyde Kızlan Orman İşletme Şefliği ve batıda Yakakent ve Kızlan Orman İşletme Şeflikleri ile komşudur. İşletme şefliğinin kuzey sınırı, Karadeniz' e dayanmakta olup herhangi bir şeflik ile komşu değildir.

Kadastro Mülkiyet Durumu:

Orman kadastro sınırlarının işlendiği taslak meşcere haritası plan yapıcısına verilmediği için kadastro sınırları meşcere haritasına birebir işlenememiştir. Ancak plana ekli protokolde de belirtildiği gibi Bafra Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bir araya getirilerek uygun formatta düzenlenmiş olan sayısal kadastro verilerinden meşcere haritası yapımında yararlanılmış ve veri tabanına ayrı bir katman olarak eklenmiştir. İşletme şefliği sınırları içerisindeki ormanların mülkiyeti devlete aittir.

Piyasa Durumu:

İşletme şefliği ormanları en yakın tüketim merkezleri olan Alaçam ilçesine 5-15 km, Bafra ilçesine 20-50 km, Samsun iline 80-100 km olup Sinop iline ise 90-120 km uzaklıktadır. Ulaşım her yere rahatlıkla yapılabilir. Bu yerleşim yerleri asfalt yollar ile birbirine bağlıdır.

KURUÇAY ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ

ORMANIN GEÇMİŞTEKİ DURUMU

Alanı, Sınırları, Servet ve Artım Alanı:

Bafra Orman İşletme Müdürlüğünden alınan 13.05.1998 tarih ve PP3.KT4. sayılı "Kuruluş oluru" ile Amasya Orman Bölge Müdürlüğü Bafra Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Çayağzı

Orman İşletme Şefliğinin ikiye bölünerek; merkezi Bafra İlçe merkezinde olmak ve toplam 20.146 Ha. Alanda faaliyet göstermek üzere Kuruçay Orman İşletme Şefliği kurulmuştur.

Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı Kuruçay Orman İşletme Şefliği'nin alanı; "Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti" bölümünde belirtildiği gibidir.

Mülki yönden Samsun ili Alaçam ilçesi sınırları içerisinde yer almakta, idari yönden ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğü'ne bağlı bulunmaktadır.

Kuruçay Orman Amenajman Planı (1988-2007) 2 İşletme sınıfı halinde planlanmıştır. A-

Kızılçam İşletme Sınıfı

B-Karaçam İşletme Sınıfı Sınırları:

Plan ünitesinin sınırları; "Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti" bölümünde belirtildiği gibidir.

Servet ve Artım:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği'nin 3 ayrı plan ünitesine ayrılmış olmasından dolayı, işletme sınıfları itibariyle toplam servet ve yıllık artım miktarları hesaplanamamıştır.

Plan Uygulamaları: Gençleştirme Çalışmaları:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği Orman Amenajman Planı (1988 – 1997) Dönemi: 1988-1997 yılları için düzenlenen planla Kuruçay Orman İşletme Şefliği olarak yine yaş sınıfları metoduna göre işletilen plan ünitesi ormanları 1999 yılında ara yoklama yapılmış ve 2007 yılına kadar da bu plan ile işletilmiştir. 2008 ve 2009 yılları için de avans raporları yapılmıştır. Plan Ünitesi ormanları AKızılçam ve B- Karaçam İşletme Sınıfı olmak üzere iki işletme Sınıfına ayrılmıştır. Kızılçam işletme sınıfında 226,0 ha yeniden ve 283,0 ha yeni olmak üzere toplam 509,0 ha alan gençleştirmeye verilmiş olup 2189 m³ yıllık son hasılat etası ile 504 m³ bakım etası kararlaştırılmıştır. Plan ünitesindeki 435 m³ 'lük dikili kuru ile yıllık toplam 2693 m³ etası kararlaştırılmıştır. Karaçam işletme sınıfında ise 37,0 ha yeniden ve 20,0 ha. yeni olmak üzere toplam 57,0 ha gençleştirme alanına karşılık yıllık toplam 163 m³ son hasılat etası ve 49 m³ bakım olmak üzere toplam 212 m³ etası kararlaştırılmıştır. 1999 yılında yapılan ve 2007 yılına kadar uygulanan revizyon planında ise A- Kızılçam işletme sınıfında toplam 472,5 ha gençleştirme alanına karşılık 31081 m³ (9 yıllık) son hasılat ve 3813 m³ bakım etası kararlaştırılmıştır. B- Karaçam işletme sınıfında ise 81 ha gençleştirme alanına karşılık 6168 m³ (9 yıl için) son hasılat etası ve 2097 m³ bakım etası kararlaştırılmıştır.

Planlanan ve Gerçekleştirilen Gençlik ve Sıklık Bakımı Miktarları : Plan ünitesindeki genç meşcerelerde ve 2006 yılından sonra baltalık işletme sınıfının kaldırılmasıyla birlikte "ab" çağındaki meşcerelerde sıklık bakımları çalışmaları kısmen gerçekleştirilmiştir.

Ağaçlandırma Çalışmaları : Plan ünitesinde son yıllarda ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmemiştir.

Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi:

Meşcere bakımları, bakım blokları sırasına uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Gençmeşcere bakımlarına gerekli müdahaleler yapılmış fakat hepsi tamamlanamamıştır.

ORMANIN BUGÜNKÜ DURUMU

BÜYÜKLÜĞÜ, SINIRI, GENEL MEVKİİ, ÜLKE PAFTALARINDAKİ YERİ

Sınırı, Büyüklüğü, Mülkiyeti

Coğrafi Konum ve Ülke Paftalarındaki Yeri:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği, Karadeniz Bölgesi içerisinde yer almaktadır. Greenwich'e göre: 35° 21' 30'' – 35° 36' 46'' Doğu boylamları ile Ekvator'a göre: 41° 15' 30'' – 41° 26' 20'' Kuzey enlemleri arasında kalmaktadır.

Plan ünitesinin en yüksek yeri; Küçükdürtmen Tepesi 1346 m, en alçak yeri ise Altinkaya Barajına yakın olan Çukur Tepe olup buranın rakımı 214 metredir.

Plan ünitesi; F34b2, F34b3, F34b4, F35a1, F35a4 adlı 1/25000 ölçekli paftalar içerisinde yer

Mülki ve İdari Durumu:

Kuruçay Orman İşletme Şefliği mülki açıdan Samsun ili Bafra ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. İdari açıdan ise Amasya Orman Bölge Müdürlüğü, Alaçam Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı bulunmaktadır.

Komşu Şeflikler:

İşletme Şefliği; kuzeyde Kızılan Orman İşletme Şefliği, doğuda Çayağzı Orman İşletme Şefliği, güneyde Kapıkaya Orman İşletme Şefliği ve Vezirköprü Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Akçay ve Şahinkaya Orman İşletme Şeflikleri, batıda Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Durağan Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Altinkaya Orman İşletme Şefliği, kuzeybatısında ise Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı Durağan Orman İşletme Müdürlüğüne bağlı Aydoğan Orman İşletme şefliği ile komşudur.

Kadastro Mülkiyet Durumu:

Plana ekli protokolde de belirtildiği gibi Bafra Orman İşletme Müdürlüğü tarafından bir araya getirilerek uygun formatta düzenlenmiş olan sayısal kadastro verilerinden meşcere haritası yapımında yararlanılmış ve veri tabanına ayrı bir katman olarak eklenmiştir

Piyasa Durumu:

İşletme şefliği ormanları en yakın tüketim merkezleri olan Alaçam ilçesine 15-25 km, Bafra ilçesine 40-50 km, Samsun iline 100-120 km uzaklıktadır. Ulaşım her yere rahatlıkla yapılabilmektedir.

YAKAKENT ORMAN İŞLETME ŞEFLİĞİ:

Orman Varlığı :

Flora:

Ağaç Türleri

Kızılcım, Karaçam, Sarıçam, Uludağ Göknarı, Kayın, Gürgen Titrek Kavak, Ihlamur, Akçağaç, Karağaç, Kayacık, Çınar, Ceviz, Saplı Meşe, Sapsız Meşe, Macar Meşesi, Mazı Meşesi, Saçlı Meşe, Yalancı Akasya, Ahlat, Kiraz, Üvez, Çitlembik, Yabani elma, Yabani erik

Ağaççık ve Çalılar

Ardıç, Laden, Fındık, Kızılcık, Çoban Püskülü, Böğürtlen, Akçakesme, Sandal, Kocayemiş, Defne, Tesbih, Karaçalı, Sumak, Kuşburnu, Adi Alıç, Sarmaşık, Kekik

Otsu Bitkiler

Isırgan, Sütleğen, Menekşe, Orman Çileği, Salep, Sığır Kuyruğu, Eğrelti, Çayır Otları, Papatyagiller, Buğdaygiller

D.3.2. Milli Parklar

Milli Park: Bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır. İlimizde Milli Park olarak tescilli alan bulunmamaktadır.

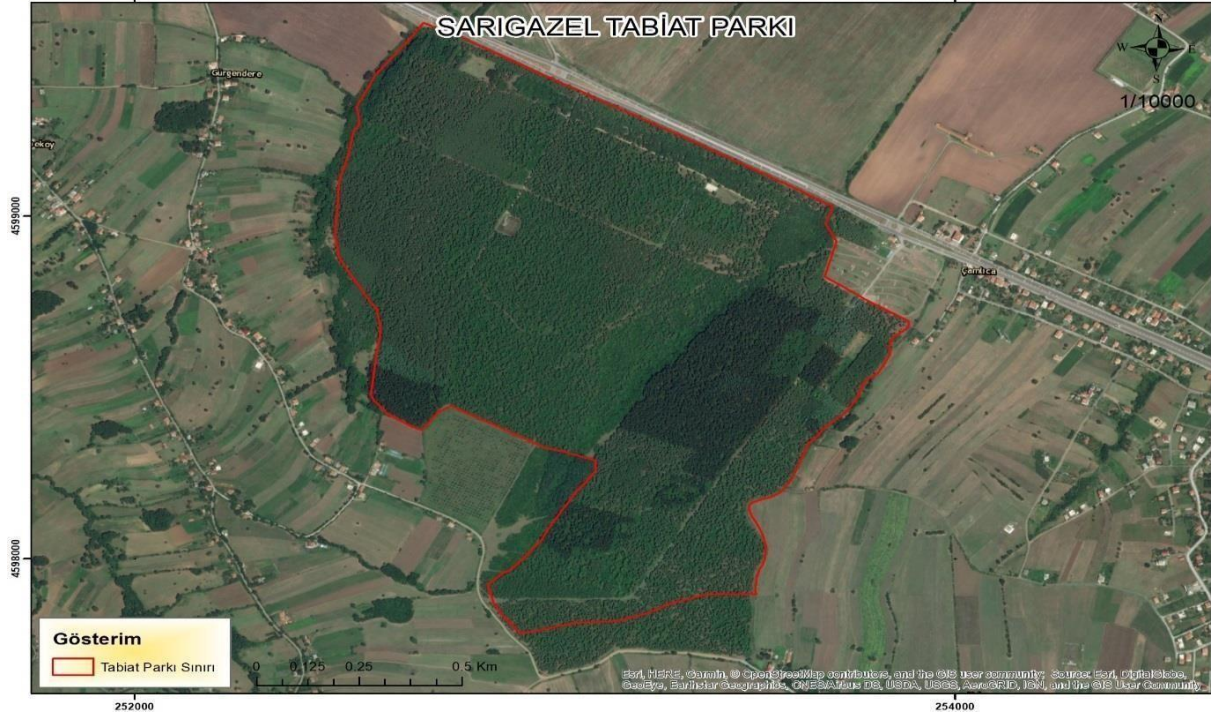
(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı, 11.Bölge Müdürlüğü, Samsun Şube Müdürlüğü)

D.3.3. Tabiat Parkları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 5 adet Tabiat Parkı bulunmaktadır.

SARIGAZEL TABİAT PARKI

Sarıgazel Tabiat Parkı; Samsun İli 19 Mayıs İlçesinde yer alıp 142,65 ha büyüklüğündedir.

ŞAHİNKAYA KANYONU TABİAT PARKI

Şahinkaya Kanyonu Tabiat Parkı; Samsun İli Vezirköprü İlçesinde yer alıp 1.032,14 ha büyüklüğündedir.

VEZİRSUYU TABİAT PARKI

Vezirsuyu Tabiat Parkı; Samsun İli Vezirköprü İlçe sınırlarında olup 287,65 ha büyüklüğündedir.

Kaynak: Doğa Koruma Milli parklar
(Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü)

D.4. Çayır ve Mera

İlimizde bulunan mera/yaylak alanlarının yüzölçümü yaklaşık 16.261 hektardır. 4342 sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği 1998 yılında yaklaşık 16.510 hektar olan mera alanından yaklaşık 900 hektarlık kısmında tahsis amacı değişikliği yapılmıştır.

İlimizde bulunan mera alanlarının tamamına yakın kısmında otlatma yapılmaktadır. Meraların çoğunluğunun durum ve sınıfı zayıf ve orta olarak sınıflandırılabilir. İlimiz hayvan varlığı dikkate alındığında mera alanlarının yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Meraların daha verimli kullanılması amacıyla ve ihtiyaç olanlarında ise ıslah faaliyetleri yürütülmektedir. Bu zamana kadar biten toplam ıslah yapılan mera alanı 4.280,64 hektar olup devam eden ıslah çalışma alanı ise 664,49 hektardır. Yine Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4342 sayılı Mera Kanununun 5/b maddesi kapsamında yaklaşık 1.200 hektarlık tapulu ve tescil harici alanlarda mera alanı olarak tescil edilmiştir.

İLÇE ADI	MERA ALANI (da)
19 Mayıs	2.760,27406
Alaçam	1.949,77074
Asarcık	307,10563
Atakum	3.668,84464
Ayvacık	133,25076
Bafra	32.898,11084
Canik	10.944,35814
Çarşamba	9.969,79360
Havza	32.635,86767
İlkadım	8.188,55394
Kavak	7.239,73809
Ladik	25.731,29300
Salıpazarı	112,09183
Tekkeköy	3.102,60642
Terme	4.392,93326
Vezirköprü	18.545,31027
Yakakent	37,56579
TOPLAM	162.617,46867(da)

(Samsun Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2022)

D.5. Sulak Alanlar

Kızılırmak Deltası Uluslararası Sulak Alanı-Ramsar

Kızılırmak Deltası; Samsun İlinde Kızılırmak Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü yerde, Ondokuzmayıs, Bafra ve Alaçam ilçe sınırları içinde kalan alanın, Samsun-Sinop karayolunun kuzeyinde bulunan bölümünde uzanır. Türkiye'nin en geniş ve barındırdığı canlı sistemi açısından en zengin sulak alanlarından biri olan Kızılırmak Deltası, Karadeniz Bölgesi'nin en büyük sulak alanı olma özelliğine sahiptir. Türkiye'nin en uzun nehri olan Kızılırmak Nehri Sivas ili, İmranlı ilçesinin doğusunda yer alan Kızıldağ'dan (3025 m.) doğarak, Sivas, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Kırıkkale, Çankırı ve Samsun il sınırları içinde yaklaşık 1355 km yol kat ettikten sonra Bafra Burnu'ndan Karadeniz'e ulaşan Kızılırmak Nehri, taşıdığı alüvyonlarla Türkiye'nin Karadeniz kıyısındaki en önemli delta ovasını ve sulak alanlar kompleksini oluşturmuştur.

Toplam alanı 56.000 hektar olan deltanın yaklaşık 12.000 hektarını sulak alan ekosistemleri ve bu sistemlerle ilişkili habitatların bulunduğu doğal ve yarı doğal alanlar oluşturmaktadır. Bu alanların 11.580 hektarını açık su yüzeyleri, tatlı ve tuzlu su bataklıkları, ıslak çayırlar ve mera alanları, 2.330 hektarını kumsallar ve kıyı kumulları, 3.100 hektarlık orman alanının ise 1.850 hektarını su basar ormanı, 1.250 hektarını geniş yapraklı orman alanları oluşturmaktadır. Deniz, ırmak, göl, sazlık, bataklık, çayır, mera, orman, kumul ve tarım alanları gibi farklı yaşam alanlarını (habitatları) bir arada bulundurması, deltanın eşine az rastlanır derecede önemli biyolojik çeşitliliğe sahip olmasını sağlamıştır. Kızılırmak Deltası yaklaşık 450 bitki, 352 kuş

türüne ev sahipliği yaparken, kuş türü sayısı Türkiye kuşlarının yaklaşık olarak %73'üne karşılık gelmektedir. Nehrin batısında ve doğusunda irili ufaklı birçok göl yer almaktadır. Doğuda sırasıyla Balık Gölü, Uzun Göl, Cernek Gölü ve Liman Gölü, batıda ise Karaboğaz Gölü ve Mülk Gölü yer almaktadır.

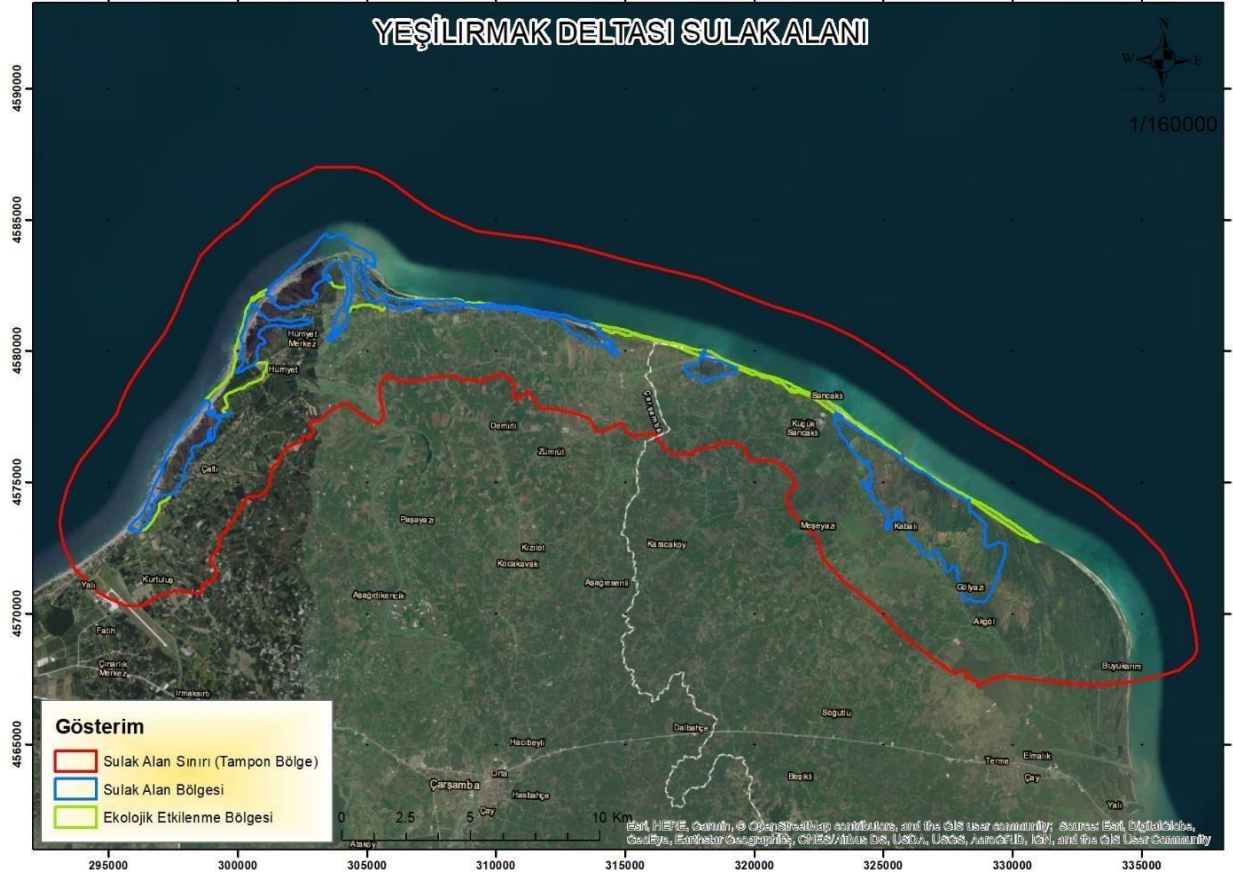
Kızılırmak Deltası, yaşama ortamlarının çeşitliliği ve önemleri ile Doğal Sit Alanı (1994), YabanHayatı Koruma Sahası(1984), Ramsar Alanı (1998), Önemli Bitki Alanı(2005), Önemli Sulak Alanı çok sayıda uluslararası sulak alan kriterleri uygunluğuna sahiptir.

Yeşilirmak Deltası Ulusal Önele Haiz Sulak Alanı

Yeşilirmak Deltası; Samsun ili Tekkeköy, Çarşamba ve Terme ilçe sınırları içerisinde yer almakta olup 19.03.2020 tarihinde Ulusal Önele Haiz Sulak Alan Olarak tescil edilmiştir. Terme ilçesine 22 km, Tekkeköy ilçesine 26 km ve Samsun iline 39 km mesafededir. Yeşilirmak Deltası Ulusal Önele Haiz Sulak Alanı 34.340 hektar alana sahiptir. Nehrin taşıdığı alüvyonların oluşturduğu Türkiye'nin Karadeniz kıyılarında yer alan en büyük delta ovalarından biridir. Deniz, ırmak, göl, sazlık, bataklık, çayır, mera, orman, kumul, subasar ormanları ve tarım alanları gibi farklı ekolojik karakterlerdeki habitatları bir arada bulundurması ile Yeşilirmak Deltası önem kazanmaktadır. Yeşilirmak Deltası, Orta Karadeniz havzası için örnek ve iyi korunmuş bir kıyı sulak alanı olması nedeniyle ve Karadeniz'e özgü nadir ve içerdığı habitat sulak alanıdır.

Yeşilirmak Deltasında doğal özellikleri bozulmadan kalmış geniş, açık su ve kıyı kumul habitatları, hafif tuzlu ve tatlı su bataklıkları, çeşitli Carex türleri ve boylu sazlıkları, Cladium kalkerli turbalığı, göller ve mevsime bağlı su basan nehir setleri bulunmaktadır. Türkiye'nin Önemli Bitki alanı (ÖBA) olması Yeşilirmak Deltasına ayrı bir önem kazandırmaktadır.

Ladik Gölü Ulusal Öne Haiz Sulak Alanı

İlçe merkezine 10 km. uzaklıkta yer alan Ladik ovasının doğusundaki çukurda oluşur. Elips biçiminde olan gölün uzunluğu 5 kilometre, genişliği ise 2 kilometredir. Ladik Gölü tabii, devamlı, suları durgun, derinliği ise yer yer 5 metreyi bulan göl suyu tatlı olup, birçok kuş türüne ev sahipliği yapan sulak alan ekosistemidir.

Maksimum su seviyesi 866,62 metre, göl alanı 12,69 m², hacmi 49,68 m³ olup sulama amaçlı kullanılmakta olup Ladik Gölü Ulusal Öne Sahip Sulak Alanı 1.836 hektar alana sahiptir.

Ladik gölü tektonik hareketlere bağlı olarak oluşan çukura suların dolması sonucu oluşmuş olan doğal tektonik bir göldür. Ladik Gölü, bu gölü besleyen çeşitli sürekli akış gösteren dereler ve mevsimsel dereler ile birlikte çeşitli sucul bitki birliklerinin alanda gelişmesine vesile olmuştur. Bahsi geçen bu sucul bitki birlikleri su içi bitkiler ve su kenarı bitkiler (sazlıklar ve makrofitikler) olarak tanımlanabilir. Öte yandan bu bitki birliklerinden sazlık alanların bir bölümü gölün üzerinde yüzen adacık olarak bilinen turbalıkların üzerinde geliştiğinden ayrı bir önem arz etmektedir.

Ladik Gölü nesli tehlike altında olan bitki ve hayvan türlerine ev sahipliği yapması ve kuşlar için önemli bir üreme alanı olup, göldeki Pasbaş patka üreme kolonisi de ülkemiz açısından nadir sayılabilecek özelliği nedeni ile bu kriteri sağlamaktadır. Göldeki mevcut türlerden; *Esox lucius* (Kuzey Turna Balığı – Bayağı Turna Balığı), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Perca fluviatilis* (Tatlı Su Levreği), *Abramis brama* (Çapak balığı), yöre halkı için ekonomik önem arz etmektedir.

Kaynak: Doğa Koruma Milli Parklar (Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2022)

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.6.1. Tabiat Anıtları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 1 adet Çalkaya Takım Şelaleleri Tabiat Anıtı bulunmakta olup 13,00 ha alana sahiptir

Çalkaya Takım Şelaleleri Tabiat Anıtı
(Kaynak: Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2022)

D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

Samsun ilinde 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescil edilen 1 adet Tabiatı Koruma alanı bulunmaktadır.

Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı:
Hacıosman Ormanı Tabiatı Koruma Alanı Samsun ili, Çarşamba İlçe sınırlarında olup 127,78 ha alana sahiptir.

Kaynak: (Tarım Orman Bakanlığı 11.Bölge Müdürlüğü, 2022)

D.6.3. Anıt Ağaçlar

Samsun ilinde Tabiat Varlığı olarak tescil edilen Anıt Ağaçlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Ağaç Türü	Doğu Çınarı (2 adet) <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	Atakum
Mahalle	Çakırlar Yalı Mah.
Ada	394
Parsel	4
Not: Alanda 2 adet Doğu Çınarı Bulunmaktadır.	

Samsun ili, Atakum ilçesi, Çakırlar Korusu mevkiinde, 394 ada 4 nolu parseller üzerinde bulunan çınar ağaçları, Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 22.01.1998 tarih ve 3030 sayılı karar ile tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	Atakum
Mahalle	Yukarı Aksu Mah.
Ada	130
Parsel	1

Samsun ili, Atakum ilçesi, Yukarı Aksu Mahallesi, 439 nolu parseldeyer alan çınar ağacı, Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 08.04.2005 tarih ve 213 sayılı kararı ile tabiat varlığı olarak

Ağaç Türü	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	İlkadım
Mahalle	Hançerli Mah.
Ada	1066
Parsel	25

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Hançerli Mahallesi Buğdaypazarı Mevkii 1066 ada 25 nolu parselde bulunan çınar ağacı Trabzon KTVKK'nun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararıyla tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Kale Mah. (Saathane Meydanı)
Taç Genişliği (m)		15,50
Boyu (m)		31,00
1,30 Çapı (cm)		140
Yaşı (Yıl)		175

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Kale Mahallesi Saathane Meydanında yol üzerimde bulunan çınar ağacı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı özelliği göstermesi nedeniyle tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	İlkadım
	Köy/Mahalle	Pazar Mah.(Gaziler Otobüs Durağı)
Taç Genişliği (m)		21,40
Boyu (m)		32,00
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		175

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Pazar Mahallesi, Gaziler otobüs durağında yer alan çınar ağacı Trabzon KTVKK'nun 08.03.1985 tarih ve 798 sayılı kararıyla tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dişbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Tekkeköy
	Köy/Mahalle	Bakacak Mah.
Taç Genişliği (m)		14,70
Boy (m)		16,50
1,30 Çapı (cm)		125
Yaşı (Yıl)		120

Samsun ili, Tekkeköy ilçesi, Bakacak Köyünde bulunan dişbudak ağacı, Trabzon KTVKK'nun 08.08.1995 tarih ve 1995 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Çay Mah.
Taç Genişliği (m)		28,00
Boy (m)		35,50
1,30 Çapı (cm)		310
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Çay Mahallesi, 142 ada 16 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/ Mahalle	Hasabahçe Mah. (Göğseli Cami Avlusu)
Taç Genişliği (m)		23,30
Boy (m)		29,00
1,30 Çapı (cm)		290
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hasabahçe Mahallesi, 130 ada 29 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kirazlı Çay Mah.
Taç Genişliği (m)		31,60
Boy (m)		36,00
1,30 Çapı (cm)		225
Yaşı (Yıl)		600

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Kirazlıçay Mahallesi, Değirmenbaşı Caddesi 237 ada 26-4 parselde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 16.08.1991 tarih ve 1118 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dışbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Taç Genişliği (m)		22,90
Boy (m)		20,20
1,30 Çapı (cm)		130
Yaşı (Yıl)		125
NOT: Alanda 3 adet Adi Dışbudak tescillidir.		

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hayratlar Mevkii, Kızılot-Demirli Köyü'nde bulunan 3 adet dışbudak ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2440 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Kızılot Mah.
Taç Genişliği (m)		29,50
Boy (m)		27,50
1,30 Çapı (cm)		410
Yaşı (Yıl)		650

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Hayratlar Mevkii, Kızılot-Demirli Köyü'nde bulunan 1 adet çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2440 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Gürgen
	Latince	<i>Carpinus betulus</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Yaycılar Mah.
Taç Genişliği (m)		26,50
Boy (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		105
Yaşı (Yıl)		170

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Yaycılar Köyü, Şeyh Habil Mezarlığında bulunan 1 adet adi gürgen ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 01.11.1996 tarih ve 2638 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Bafracalı Mah.
Taç Genişliği (m)		31,00
Boy (m)		35,00
1,30 Çapı (cm)		205
Yaşı (Yıl)		350

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Bafracalı Köyü, yol kenarında bulunan 1 adet çınar ağacı, Samsun KVTVKBK'nun 22.09.2010 tarih ve 2758 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Ceviz
	Latince	<i>Juglans regia</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Kozluk Mah.
Taç Genişliği (m)		15,75
Boyu (m)		14,50
1,30 Çapı (cm)		110
Yaşı (Yıl)		150

Samsun ili, Terme ilçesi, Kozluk Beldesi, Yavuz Mahallesi, 106 ada 49 parselde bulunan ceviz ağacı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 13.02.2013 tarih ve 70 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Adi Dışbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Oğuzlu Mah.
Taç Genişliği (m)		27,40
Boyu (m)		19,00
1,30 Çapı (cm)		120
Yaşı (Yıl)		180

Samsun ili, Terme ilçesi, Oğuzlu Köyü, 117 ada 1 parselde bulunan çınar ağacı, Samsun KVTVKBK'nun 25.03.2010 tarih ve 2489 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Vezirköprü
	Köy/Mahalle	Orta Cami Mah.
Taç Genişliği (m)		25,10
Boyu (m)		26,00
1,30 Çapı (cm)		180
Yaşı (Yıl)		275

Samsun ili, Vezirköprü ilçesi, Orta Camii Mahallesi'nde bulunan çınar ağacı, Trabzon KVTVKK'nun 23.08.1992 tarih ve 1429 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Çiçeksiz Dişbudak
	Latince	<i>Fraxinus excelsior</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Çarşamba
	Köy/Mahalle	Dikbiyık Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	551430.36
	X	4565033.72
Taç Genişliği (m)		14,00
Boyu (m)		15,00
1,30 Çapı (cm)		100
Yaşı (Yıl)		100

Samsun ili, Çarşamba ilçesi, Dikbiyık tescil harici alanda bulunan Adi Dişbudak, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 287 sayılı kararı ile korunması gerekli tabiat varlığı olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Mescitli Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	574309.60
	X	4552827.13
Taç Genişliği (m)		31,00
Boyu (m)		32,00
1,30 Çapı (cm)		262
Yaşı (Yıl)		700

Samsun ili, Terme ilçesi, Mescitli Köyü, 170 ada 1 parselde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 289 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Saçlı Meşe
	Latince	<i>Qercus cerris</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Bafra
	Köy/Mahalle	Gökçe ağaç Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	480096.13
	X	4600521.38
Taç Genişliği (m)		23,50
Boyu (m)		28,00
1,30 Çapı (cm)		142
Yaşı (Yıl)		100

Samsun ili, Bafra ilçesi, Gökçe ağaç Mah., 118 ada 11 parselde bulunan saçlı meşe, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 31.01.2017 tarih ve 288 sayılı kararı ile anıt ağaç olarak tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Tekkeköy
	Köy/Mahalle	Hamzalı Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	544313.48
	X	4563182.91
Taç Genişliği (m)		25,00
Boyu (m)		22,00
1,30 Çapı (cm)		370
Yaşı (Yıl)		900-1000

Samsun ili, Tekkeköy ilçesi, Hamzalı Mahallesi 1692 ada 23 ve 24 parsellerde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 19.07.2018 tarih ve 387 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Atakum
	Köy/Mahalle	B.Oyumca Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	519183.73
	X	4582179.65
Taç Genişliği (m)		27,00
Boyu (m)		28,00
1,30 Çapı (cm)		210
Yaşı (Yıl)		210

Samsun ili, Atakum ilçesi, Büyükoyumca mahallesinde, 1618 ada üzerinde bulunan doğu çınarı, Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 17.01.2018 tarih ve 352 sayılı karar ile tescil edilmiştir.

Ağaç Türü	Türkçe	Doğu Çınarı
	Latince	<i>Platanus orientalis</i>
Bulunduğu	İli	Samsun
	İlçesi	Terme
	Köy/Mahalle	Fenk Mah.
Koordinatı (ED50 3°)	Y	519183.73
	X	4582179.65
Taç Genişliği (m)		33,00
Boyu (m)		25,00
1,30 Çapı (cm)		237
Yaşı (Yıl)		545

Samsun ili, Terme ilçesi, Fenk Mahaltesinde, 318 ada 16 parsel üzerinde bulunan doğu çınarı, Samsun TVK Bölge Komisyonu'nun 10.03.2021 tarih ve 556 sayılı kararı sayılı kararı ile tescil edilmiştir.

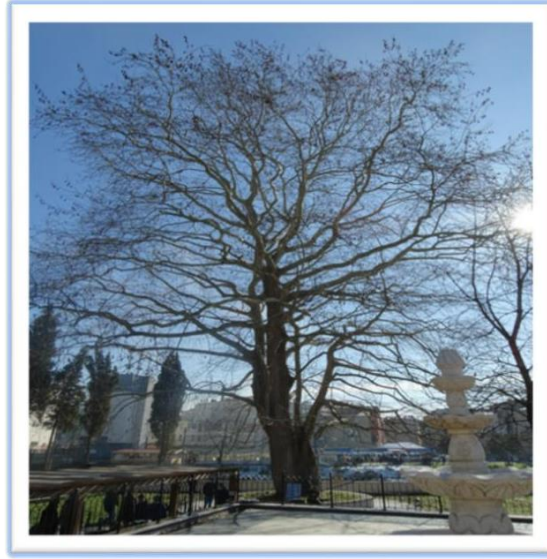

Ağaç Türü	ÇamAğacıTopluluğu <i>Pinus Pinea</i>
İli	Samsun
İlçesi	İlkadım
Mahalle	Kılıçdede Mah.
Ada	3623
Parsel	11

Not: Park Alanında Çam Ağaçlarından oluşan Ağaç Topluluğu Bulunmaktadır.

Samsun ili, İlkadım ilçesi, Kılıçdede Mahallesi, Gazi Parkı alanı içinde 3623 ada, 5 no.lu parselde bulunan ağaçlar, Trabzon KTVKK'nun 09.04.1996 tarih ve 2434 sayılı kararı ile koruma altına alınmıştır.

Ağaç Türü	Doğu Çınarı <i>Platanus orientalis</i>
İli	Samsun
İlçesi	Terme
Mahalle	Fenk Mah.
Ada	318
Parsel	16

Samsun ili, Terme ilçesi, Fenk Mahallesi, 318 ada, 16 no.lu parselde bulunan doğu çınarı Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 10.03.2021 tarih ve 556 sayılı karar ile tescil edilmiştir

D.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İlimiz sınırları içerisinde 383 sayılı kanun Hükmünde Kararname uyarınca ilan edilmiş herhangi bir Özel Çevre Koruma Bölge bulunmamaktadır.

D.6.5. Doğal Sit Alanları

- Samsun ilinde tescil edilen Doğal Sit Alanları aşağıda yer almaktadır.

1-Kızılırmak Deltası Doğal Sit Alanı: 19 Mayıs, Bafra ve Alaçam ilçe sınırları içerisinde bulunan Kızılırmak deltası; ülkemizin en önemli sulak alan ekosistemlerinden biri olup, barındırdığı canlı türlerinin çeşitliliği, canlılar için zengin yaşam alanları bulundurması ve halenbozulmamış olan doğal yapısı ile ülkemizin uluslararası öneme sahip ender habitat alanlarından biridir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) mevcut doğal sit alanlarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, bilimsel kriterler ışığında alanın sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde, Samsun-Ordu-Amasya-Sinop-Tokat İllerinde yer alan doğal sit alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri” yapılmış olup, Doğal Sit Alanlarının yeniden değerlendirilmesi ve

bilimsel kriterler ışığında biyo-ekolojik, jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerinin belirlenmesi için Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu Projeleri kapsamında Kızılırmak Deltasının yeni Doğal Sit Alanı sınır ve statüleri Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonununun 14.11.2019 tarihli ve 454 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup, “*Doğal Sit-Nitelikli Doğal Koruma Alanı*” ve “*Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı*” Bakanlık Makamı’nın 10.02.2020 tarihli ve 34708 sayılı Olur’u ile onaylanarak 19.02.2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. “*Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*” ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesininin 109.maddesine göre 21.04.2020 tarihli ve 31106 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda; Kızılırmak Deltasında 18784.42 ha *Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*, 20329.91 ha *Doğal Sit- Nitelikli Doğal Koruma Alanı* ve 4029.43 ha *Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı* olmak üzere toplam **43143.76 ha** lık alan koruma altına alınmıştır.

2- Terme Siment Gölleri Doğal Sit Alanı: Terme tarafından denize akan bir çayın, arazinin çok düz olmasından dolayı denize dökülmeden önce geniş bir alana yayılarak iç içe oluşturduğu gölleri de kapsayan habitat alanlarından biridir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) mevcut doğal sit alanlarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, bilimsel kriterler ışığında alanın sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla “Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” ve “Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar” çerçevesinde, Samsun-Ordu-Amasya-Sinop-Tokat İllerinde yer alan doğal sit alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projeleri” yapılmış olup, Doğal Sit Alanlarının yeniden değerlendirilmesi ve bilimsel kriterler ışığında biyo-ekolojik, jeolojik, hidrojeolojik ve jeomorfolojik değerlerinin belirlenmesi için Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu Projeleri kapsamında Kızılırmak Deltasının yeni Doğal Sit Alanı sınır ve statüleri Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonununun 20.10.2021 tarihli ve 613 sayılı kararı ile uygun görülmüş olup, “*Doğal Sit-*

Nitelikli Doğal Koruma Alanı” ve “*Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı*” Bakanlık Makamı’nın 26.01.2023 tarihli ve 5629270 sayılı Olur’u ile onaylanarak 04.02.2023 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. “*Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*” ise 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 109.maddesine göre 15.03.2023 tarihli ve 32133 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda; Terme Simenit Gölleri Doğal Sit Alanında 2245.23 ha *Doğal Sit- Kesin Korunacak Hassas Alan*, 3102.98 ha *Doğal Sit- Nitelikli Doğal Koruma Alanı* ve 630.97 ha *Doğal Sit-Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı* olmak üzere toplam **5979.18 ha** lık alan koruma altına alınmıştır.

3-Hacı Osman Ormanı Doğal Sit Alanı: İlimiz, Çarşamba ilçesi, Gelemen Çiftliği bitişiğinde yer alan Hacı Osman Ormanı, Orman İşletme Müdürlüğü Mülkiyetinde olup, dişbudak, meşe, gürgen ve akçağaç türlerinden oluşmaktadır. Yaklaşık **140.11** ha lık alan Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.

4-Asarkale Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı: Kolay Beldesi, Asar Köyü yakınında yeralan, Kızılırmak'ın batı kenarında Bafra ovasını Anadolu'nun iç kısımlarına bağlayan vadiyi kontrol etmek için kurulmuş kale tipi bir yerleşmedir. Teraslar halindeki Asarkale'de kayaya oyulmuş bir sarnıç ile yine kayaya oyularak açılmış merdivenli bir yer altı geçişi vardır. Yaklaşık **1063.24** hektarlık bir alan arkeolojik sit ve Doğal Sit alanı olarak koruma altına alınmıştır.

5-Canık-üçpınar gölalan şelalesi: Canik ilçesi, Üçpınar Mahallesi sınırları içerisinde bulunan Üçpınar Şelalesi doğal sit alanı sınırları Samsun Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 09.03.2021 tarihli ve 551 sayılı kararı ile onaylanmış Bakanlığımızca başlatılan

“Samsun-Ordu-Amasya-Sinop-Tokat” illerinde yer alan Doğal Sit Alanlarında dört mevsimi kapsayan “Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu” kapsamında, sınır ve statüleri yeniden belirlenen Üçpınar Şelalesi Nitelikli Doğal Koruma Alanı ile Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanları 15.08.2021 tarih ve 31569 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Canik-Üçpınar Şelalesinin yaklaşık 161 ha lık bir bölümü Doğal Sit Alanı olarak koruma altına alınmıştır.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Samsun İli sınırları içerisinde 2863 sayılı yasa kapsamında tescil edilen 5 adet doğal sit alanı ve 25 adet anıt ağaç bulunmaktadır. Anıt ağaçlara ilişkin bakım onarım ve peyzaj çalışmaları yürütülmektedir. Mevcut ve Potansiyel Doğal Sit Alanlarına ilişkin Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporları Bakanlığımızca yaptırılmış olup, bu kapsamda sınır ve statüleri yeniden değerlendirilecektir.

Kaynaklar

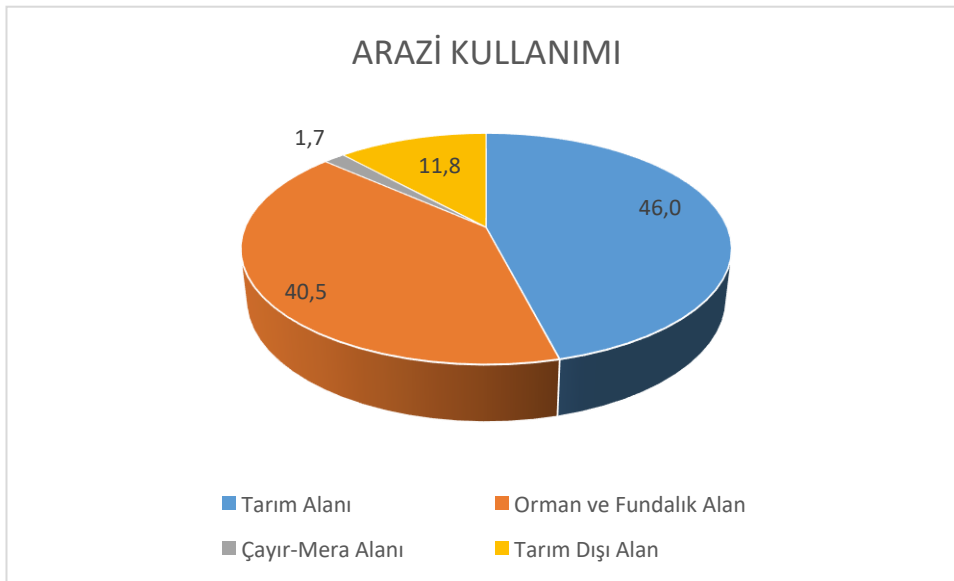
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>

F. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

İlimizde toplam tarım alanı 437.358 ha olup, bu alanın 378.470 hektarında tarım yapılmaktadır. Tarım yapılan alanın 222.807 hektarı tarla, 123.850 hektarı meyve, 14.305 hektarı sebze, 22 hektarı süs bitkileri üretimine ayrılmış olup, kalan 17.487 ha alan nadasa bırakılmaktadır.

Samsun İli Yüzölçümü	: 951.200 ha.
Tarım Alanı	: 437.358 ha. (-% 46)
Orman ve Fundalık Alan	: 385.654 ha. (-%40,5)
Çayır-Mera Alanı	:16.090 ha. (-%1,7)
Tarım Dışı Alan	:112.097 ha. (-%11.8)

Grafik 41– Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2023)
(Samsun İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2023)

Çizelge 57– Arazi kullanım sınıflandırması
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, Yıl)

Arazi Sınıfı	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15382,91	1,58	19058,51	1,96	17857,26	1,84	18730,42	1,93	19.458,93	2
2) Tarımsal Alanlar	476081,83	48,96	471026,63	48,44	495324,1	50,94	508115,23	52,26	508.036,46	52,25
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	454345,2	46,73	452578,82	46,55	429132,91	44,13	415327,39	42,71	413.808,2	42,56
4) Sulak Alanlar	9697,25	1	8976,12	0,92	9528,57	0,98	9862,7	1,01	9.862,7	1,01
5) Su Yapıları	16833,02	1,73	20700,13	2,13	20497,37	2,11	20304,47	2,09	21.173,92	2,18
TOPLAM	972340,21		972340,21		972340,21		972340,21		972.340,21	

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

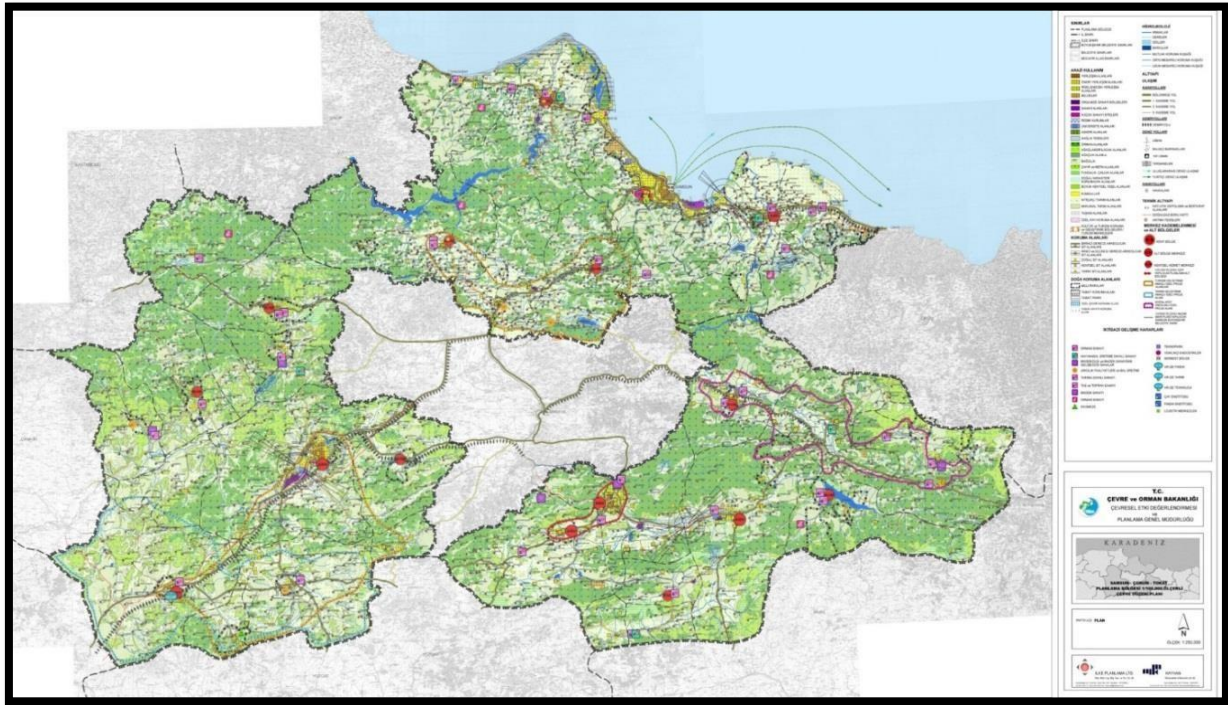
Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğünün 16/03/2007 tarihli ve 111 sayılı Genel Müdürlük Makamı Oluru ile oluşturulan komisyonca 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporu incelenmiş; Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının 16/04/2007 tarihli ve 1481-366 sayılı Oluru ile onaylanması uygun bulunmuş; 4856 sayılı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanununun 2(h) ve 10(c) maddeleri ile 5491/2872 sayılı Çevre Kanununun 9(b) maddesi uyarınca 20/07/2007 tarihinde onaylanmıştır.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığına iletilen itirazların komisyonca muhtelif tarihlerde yapılan inceleme, değerlendirme toplantılarında söz konusu planın Plan Hükümleri, Plan Açıklama Raporunda gerekli düzenlemeler yapılarak Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının Lejand E-35, F-36, F-37, G-33, G-34, G-36, G-37, G-38, H-33, H-34, H-35, H-36, H-37, H-38, I-33 numaralı Plan Paftaları, 7 pafta Plan Hükümleri ve Plan Açıklama Raporu 4856 sayılı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanununun 2(h) ve 10(c) maddeleri ile 5491/2872 sayılı Çevre Kanununun 9(b) maddesi uyarınca 26/02/2008 tarihinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca onaylanmıştır.

Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planının amacı; planlama bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir.

Bu Çevre Düzeni Planı, Planlama Bölgesinin yukarıda açıklanan temel hedefleri çerçevesinde oluşturulan stratejik ve mekânsal kararlarını 20 senelik bir süreç içerisinde üretmeye ve geliştirmeye yönelik bir yaklaşımı içermektedir. Planı bir süreç olarak değerlendirir ve kararları ilgili kesimlerin dahil çerçevesinde almayı, geliştirmeyi öngörür. Genel olarak iktisadi, toplumsal, ekolojik, mekânsal koridorlar ve alt-bölgeler içeren Planlama Bölgesi için üst ölçekte geliştirilen plan kararları, bölgenin var olan kapasitesini gerçekleştirilmesine, kaynakların rasyonel kullanılmasına ve yerel-bölgesel kalkınmanın başarılmasına yol açacağı gibi, bölgedeki ekolojik dengenin ve eşsiz doğal güzelliklerinin zarar görmesinin de önüne geçecektir. Bu yaklaşım, aynı zamanda bugünün küreselleşen dünyasında bölgeyi düşünürken uluslararası akış ve etkileri de değerlendirmeye alan kapsamlı bir ele alışı içermektedir. Planlama yaklaşımı genel itibarıyla dört ana başlık altında toplanmaktadır. Bunlar bölgesel yaklaşım, sürdürülebilirlik, yerel ekonomik kalkınma ve katılım başlıklarını içermektedir.

Planlama sürecinin analiz ve sentez aşaması sonucunda ortaya çıkan planın vizyon ve amacı dahilinde oluşturulan planlama hedefleri; ekolojik sürdürülebilirlik, küresel-yerel etkileşimi, iktisadi ve toplumsal gelişme, eşitlik ve sosyal adalet, yaşanabilirlik, erişilebilirlik, katılım ve yönetim başlıkları altında geliştirilmiştir. Bu başlıklar altında belirlenen üst hedeflerden yola çıkılarak planlama alanının gerçeklerine, gereksinimlerine ve tahayyüllerine uygun alt hedefler belirlenmiştir.

Harita 4– Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı

Çizelge 58– Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Plan Değişiklikleri

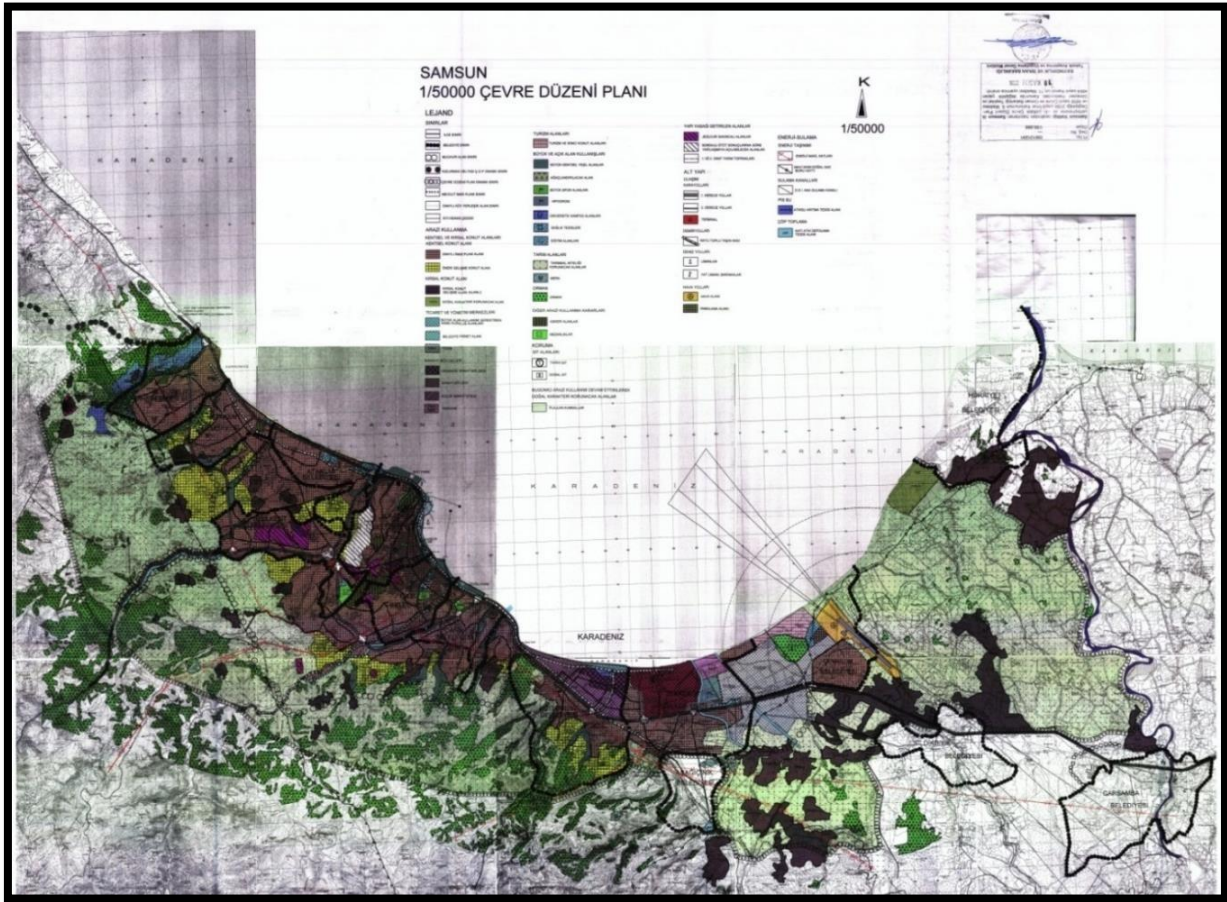
Onay Makamı	Onay Tarihi	Değişiklik Konusu
Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı	24/06/2011	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	07/09/2012	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	18/12/2012	F-35 Numaralı Plan Paftasına “Turizm Merkezi” Gösterimi ile Lejand Paftasına “Kamping” Gösteriminin Eklenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	16/09/2013	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	24/04/2014	G-33 Numaralı Plan Paftasında yer alan Çorum İl Merkezinde “İrdelenecek Yerleşim Alanları” Gösteriminin Kaldırılması ve Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	03/07/2014	F-36 Numaralı Plan Paftasında yer alan Kavak İlçe Merkezinde “Kentsel Gelişme Alanı” Gösteriminde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	16/02/2015	24/04/2014 Tarihinde Onaylanan Çevre Düzeni Planı Değişikliğine Askı Süresi İçerisinde Yapılan İtirazların Değerlendirilmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	26/12/2016	Plan Açıklama Raporuna Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası Hazırlanması Projesinin Eklenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	16/02/2017	G-33 ve H-33 Numaralı Plan Paftalarında Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	15/05/2017	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	01/11/2017	15/05/2017 Tarihinde Onaylanan Çevre Düzeni Planı Değişikliğine Askı Süresi İçerisinde Yapılan İtirazların Değerlendirilmesi Sonucunda Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	01/11/2017	H-36 Numaralı Plan Paftasında Yer Alan Tokat İl Merkezine “Kentsel Servis Alanı” Gösteriminin Eklenmesi, Lejand Paftası ve Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	28/02/2019	G-37 Numaralı Plan Paftasında Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	26/07/2019	F-37 Numaralı Plan Paftasında Yer Alan Çarşamba İlçesine “Organize Sanayi Bölgesi” Gösteriminin Eklenmesi, “Sanayi Alanı” ve “Kentsel Gelişme Alanı” Gösterimlerinin Sınırlarının Düzenlenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	13/01/2020	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	06.05.2021	F-37 Numaralı Plan Paftasında, Çarşamba İlçesi Sanayi Alanının ÇDP’ye işlenmesi değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	07.05.2021	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	21.12.2021	F-35 Numaralı Plan Paftasında Bafra Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB Alanının ÇDP’ye işlenmesi değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	18.01.2022	F-36 Plan Paftasında Kavak Bekdemir Mahallesi Sanayi Amaçlı Çevre Düzeni İmar Planı değişikliği
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	06.05.2022	Çevre Düzeni Planı Plan Hükümlerine 1.5.9.7 Eko Turizm Alanları Plan Hükümü Eklenmesi
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	19.12.2022	Çevre Düzeni Planı Plan Hükümlerinde 1.5.9.7 Eko Turizm Alanları Plan Hükümü Değişikliği

1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Samsun Valiliği (Mülga Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü) ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile planlanan alanda kalan Belediye Başkanlıkları arasında (Atakum, İlkadım, Gazi, Canik ile Yeşilkent, Atakent, Kurupelit, Kutlukent, Tekkeköy ve Çınarlık) 25/09/2000 tarihinde imzalanan Çevre Düzeni Plan Yapımı Protokolü uyarınca 2020 Samsun Çevre Düzeni Çalışmaları başlatılmış ve Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Samsun Valiliği (Mülga Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğü) ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığınca oluşturulan planlama ekibi tarafından tamamlanan 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 18/11/2004 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanununun 9. maddesi ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapan 4864 Sayılı Kanunun 11. maddesi uyarınca onaylanmıştır. 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planının hedefleri;

- Üniversiteden, havaalanına kadar olan Samsun metropoliten alanı içinde farklı idari yapıdan oluşan alanların, üst düzey planlama kararları ile disipline edilerek, kentsel gelişmenin sağlıklı ve planlı temellere dayandırılması;
- Samsun kent bütünü içinde yer alan kıyı varlığının korunması, içme ve kullanma suyu koruma havzalarının koruma altına alınması ve kentsel yaşam standartlarının yükseltilmesi;
- 1. ve 2. sınıf tarım topraklarının korunması, orman varlığının korunması, kültür ve tabiat varlıklarının genel bir planlama yaklaşımı içinde korunmasının sağlanması;
- Samsun kent bütününde, imar planlarına ışık tutacak ana kararların alınması, kentsel ulaşımında, ulaşım ana planı ile uyumun sağlanarak, kentsel alandaki ulaşım ve altyapı ile ilgili üst düzey yatırımlarda mekân organizasyonunun sağlanması olarak tanımlanmaktadır.

Harita 5- 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı

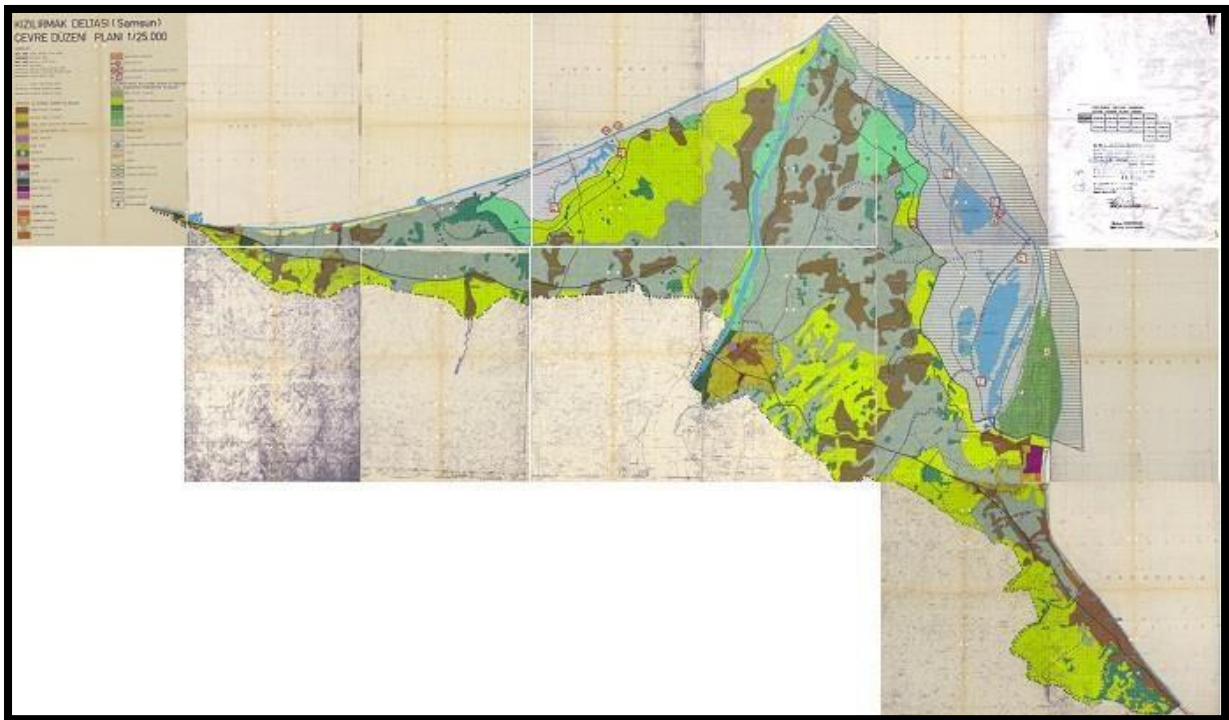
1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı

Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca 25/07/1996 tarihinde onaylanan 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı doğuda Samsun kent merkezinin 20 km. batısındaki Altinkum Belediyesi sınırlarından başlayıp, batıda Yakakent Belediye sınırı bitimine kadar devam etmektedir. 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planının hedefleri;

- Türkiye'nin Karadeniz kıyısındaki en büyük sulak alanı ve biyolojik çeşitlilik açısından ulusal ve bölgesel ölçekte önde gelen, ayrıca Ramsar Sözleşmesi'nde A nitelikli sulak alanlar listesi içerisinde yer alan Kızılırmak Deltası'nın doğal zenginliğini koruyabilmek, gelecek nesillere bozulmadan aktarılmasını sağlamak, bölgede sağlıklı bir koruma-geliştirme plan sürecinin oluşturulması;
- Bölgede doğal çevreye uyum sağlayabilecek, koruma-gelişme dengesini bozmayacak turizm kullanımlarının düzenlenmesi;
- Planlama alanı içerisinde kalan kentsel ve kırsal yerleşme alanlarının gelişmesini, sulak alanları, doğal sit alanları, tarım alanları ve orman alanlarını dikkate alıp yönlendirerek koruma-kullanma dengesinin sağlanması;
- Altyapı girişimlerinin koruma ilkelerine uyum esaslarının belirlenmesi;
- Her türlü çevre sorununa yasal yaptırım hükümleri ile engel olmak olarak tanımlanmaktadır.

Çizelge 59–1/25.000 Ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı Değişiklikleri

Onay Makamı	Onay Tarihi	Değişiklik Konusu
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	21/05/1998	F36-a2 Plan Paftasında Yer Alan Altınkum Kentsel Gelişme Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	15/12/1998	E35-d2 Plan Paftasında Yer Alan Göçkün Köyü Kentsel Gelişme Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	03/04/2000	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	17/01/2001	F36-a1 Plan Paftasında Yer Alan Kertme Köyü Köy Yerleşik Alanında Değişiklik Yapılması
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	01/10/2002	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması
Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı	17/05/2004	E35-c3 Plan Paftasında Yer Alan Yakıntaş Köyü Köy Yerleşik Alanında Değişiklik Yapılması
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	17/06/2013	Plan Hükümlerinde Değişiklik Yapılması

Harita 6- 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı

1/25.000 ölçekli Samsun Kıyı Alanları Strateji Belgesi

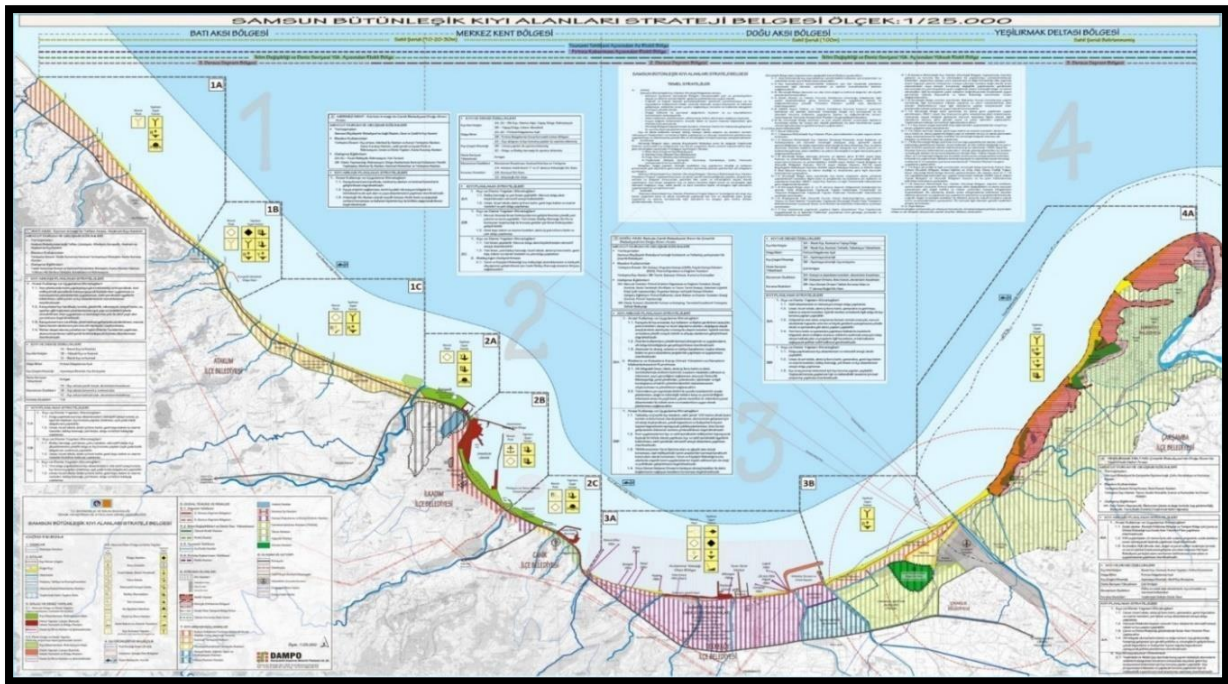
Mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca İlimiz sınırları içerisinde batıda Atakum Belediyesi sınırı ile doğuda Yeşilirmak arasındaki 64,5 km. uzunluğu kapsayan alanda, İlimiz kıyılarının Karadeniz Bölgesi havzasındaki yeri ve potansiyeline dayalı, sürdürülebilir gelişme politikalarına uygun olarak; Samsun kentinin mekânsal gelişimi ile uyumlu bir şekilde planlanması amacıyla Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Projesi kapsamında hazırlanan 1/25.000 ölçekli Samsun Kıyı Alanları Strateji Belgesi ve Raporu Bakanlık Makamınının 30/05/2011 tarihli ve 10147 sayılı Oluru ile 3194 sayılı İmar Kanununun 9. maddesi ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 7. maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

Samsun Bütünleşik Kıyı Alanları Planlama Projesinin amacı, ülkemizin kıyı bölgelerinde kentleşme, sanayileşme, turizm ve ikinci konut gelişmesi gibi nedenlerle bir dizi sorunun birikmiş olduğu, mevcut planlama uygulama sisteminin bu sorunların çözümünde

yetersizlikleri bulunduğu tespitinden hareketle, yeni bir planlama anlayışının geliştirilmesine olan ihtiyaç ve gereklilikler doğrultusunda, kıyı alanları için bütünlük bir planlama stratejisinin geliştirilmesi ve pilot proje alanı olan Samsun Kıyı Alanları için her tür ve ölçekteki arazi kullanım planları, sektörel ve tematik planlar, projeler, uygulamalar ile katılım, izleme ve denetleme esas olacak stratejilerin geliştirilmesidir.

Bütünlük Kıyı Alanları Planlama ve Yönetim Yaklaşımı, “kıyı alanlarında sürdürülebilir bir gelişme için, sürekli, önlem alıcı ve uyarlanmış bir planlama ve kaynak yönetimi” olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, projenin hedefleri;

- Kıyı alanlarında sürdürülebilir gelişme ilkesi doğrultusunda; doğal ve kültürel kaynaklardan yararlanmada sektörler arası uyumun sağlanması ve duyarlı ekosistemlerin korunması, kıyıya erişebilirlik ve kıyılardan yararlanmada kamu yararı ve eşitlik ilkesi çerçevesinde mekânsal gelişme stratejilerinin geliştirilmesi,
- Samsun kıyı alanlarında yetki ve sorumluluğu olan kurumlar ile kıyıda faaliyet gösteren sektörler arası uyum ve eşgüdümüne yönelik yönetim modelinin oluşturulması, planlama ve yönetime ilişkin uygulama araçlarının geliştirilmesi olarak tanımlanmaktadır.

Harita 7- 1/25.000 ölçekli Samsun Bütünlük Kıyı Alanları Strateji Belgesi

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Samsun İlinde üst kademe mekânsal plan olarak Samsun-Çorum-Tokat Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, 1/50.000 ölçekli Samsun Çevre Düzeni Planı ve 1/25.000 ölçekli Kızılırmak Deltası Çevre Düzeni Planı bulunmakta olup; mekânsal planlama kademelenmesinde yer almayan, kıyı ve etkileşim alanına özgü stratejik yaklaşımla hazırlanan ve imar planlarını yönlendiren 1/25.000 ölçekli Samsun Kıyı Alanları Strateji Belgesi bulunmaktadır.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)
(Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2022)

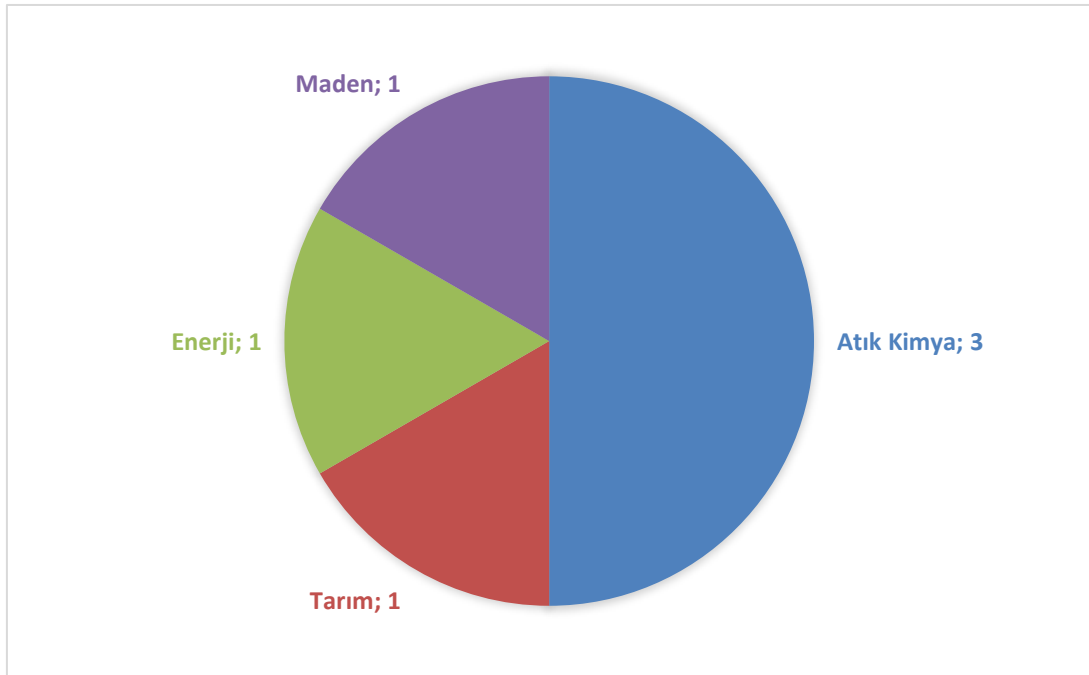
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

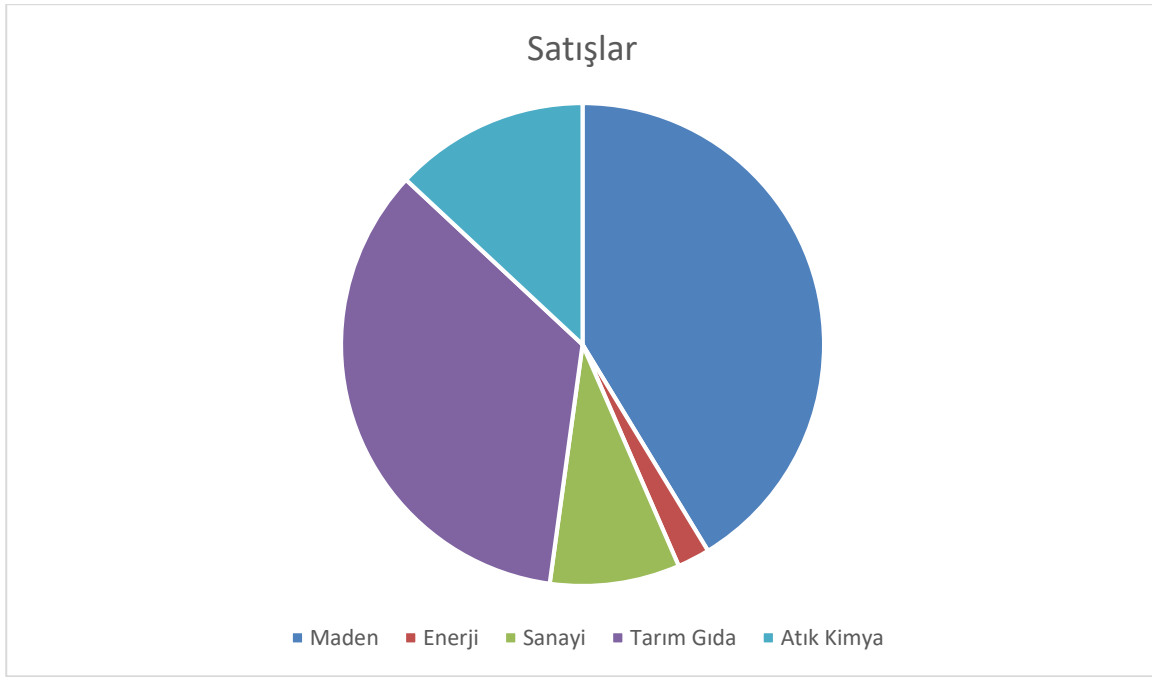
Çizelge 60– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2023 yılı içerisinde alınan ÇEDOlumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı*

(e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/2024>)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	19	1	4	16	6	-	-	46
ÇED Gereklidir	-	-	-	-	-	-	-	0
ÇED Olumlu Kararı	1	-	1	1	3	-	-	6
ÇED Olumsuz Kararı	-	-	-	-	-	-	-	0
İade/İptal	1	1	-	-	-	-	-	2

Grafik 42– 2023 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Grafik 43– 2023 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2024)

Çizelge 61– Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2023 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 01/01/2014-31.12.2023)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
122	159	872	452	412	78	229	2.324

Çizelge 62– 2014-2023 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 01/01/2014 – 31/12/2022)

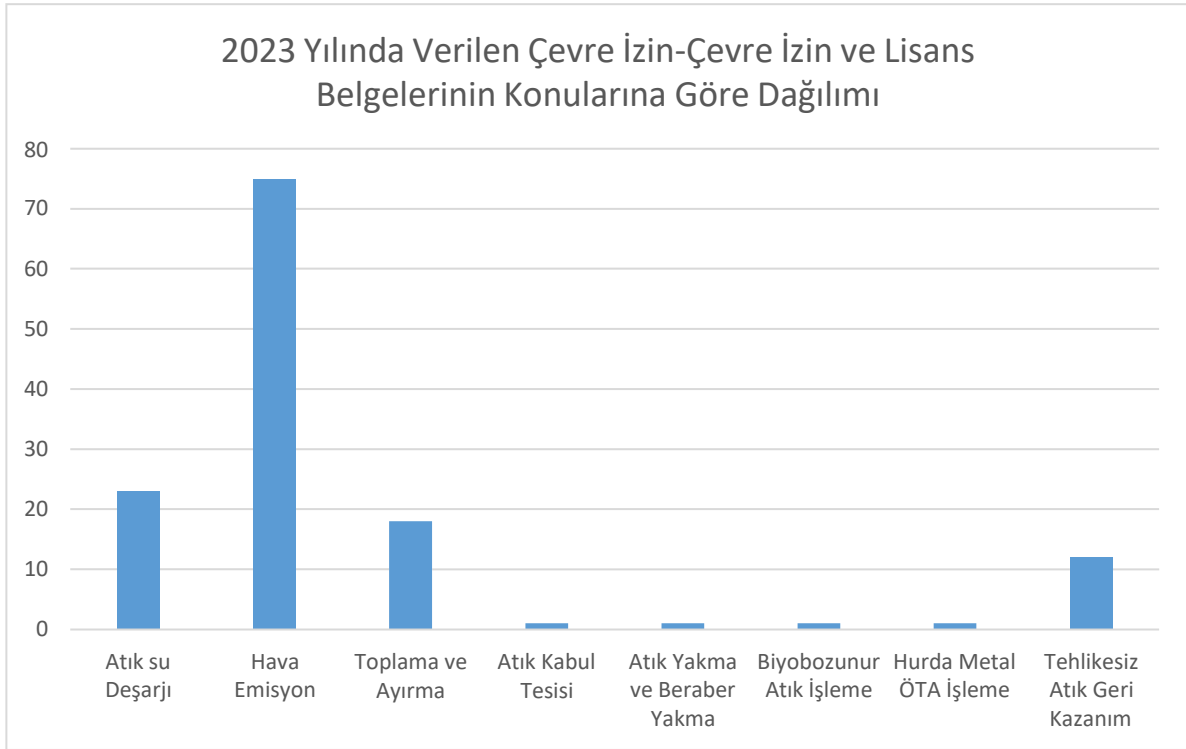
Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
6	2	-	1	1	-	-	10

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 63– 2023 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzin ve Lisans Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2024)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	7	68	75
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	10	94	104
Çevre İzni Muafiyet Sayısı	96		96
TOPLAM	17	162	275

Grafik 44– 2023 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı (e-izin yazılımı, 2024)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

e-ÇED Yazılımı

e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

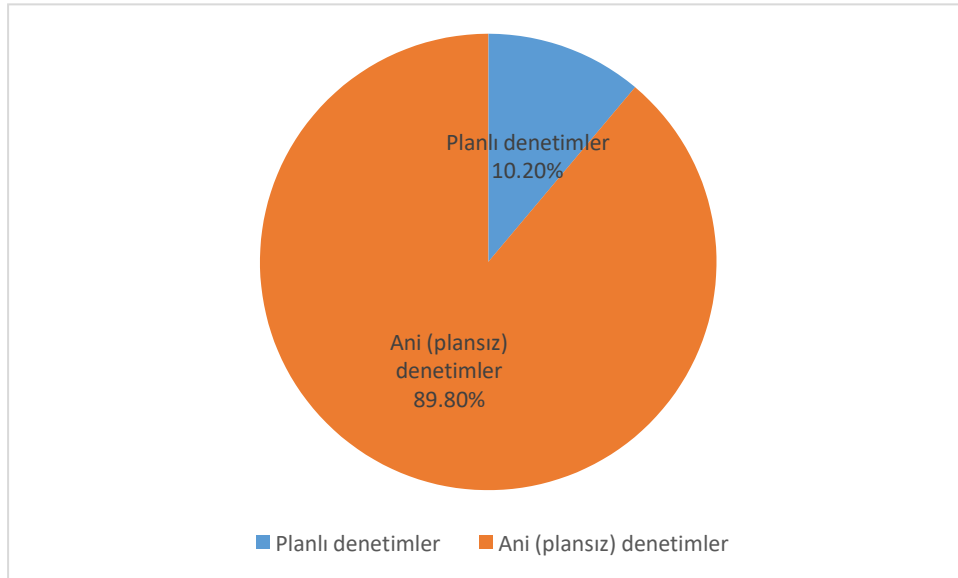
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, birya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 64- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı (e-denetim yazılımı, 2024)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	116
Plansız (ani+şikâyet) denetimler	1.039+112=1.151
Genel toplam	1.267

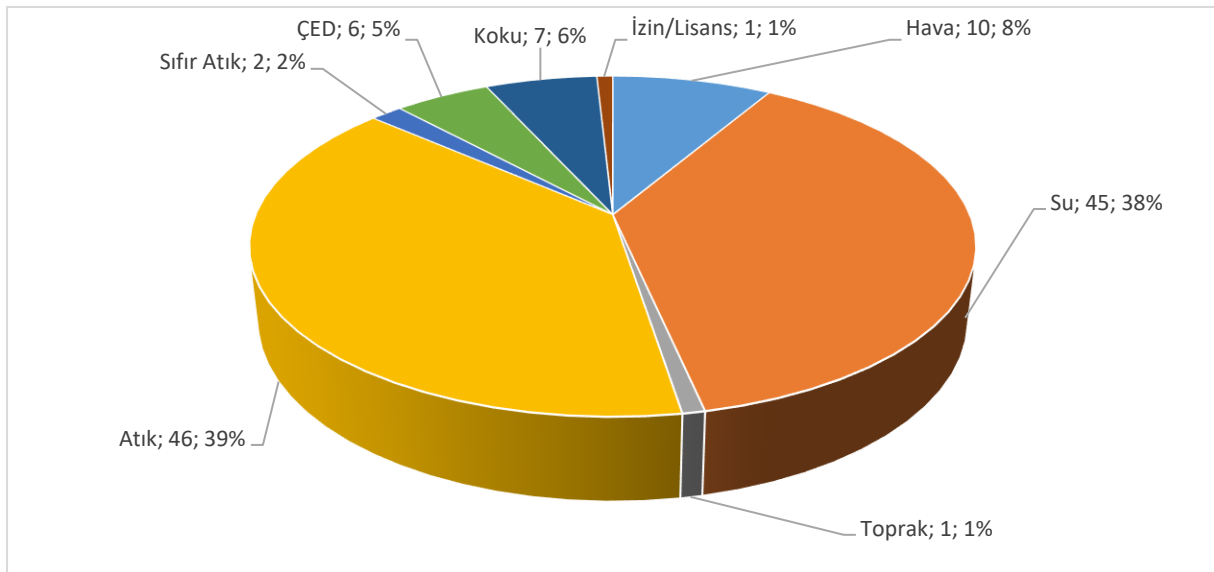

Grafik 45- ÇŞİDİM tarafından 2023 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevredenetimlerinin dağılımı (e-denetim yazılımı, 2024)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 65– 2023 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilmedurumları (ÇŞİDİM, 2024)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Sıfır Atık	ÇED	Koku	İzin/Lisans	TOPLAM
Şikâyet sayısı	10	45	1	46	2	6	7	1	118
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	10	45	1	46	2	6	7	1	118
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100

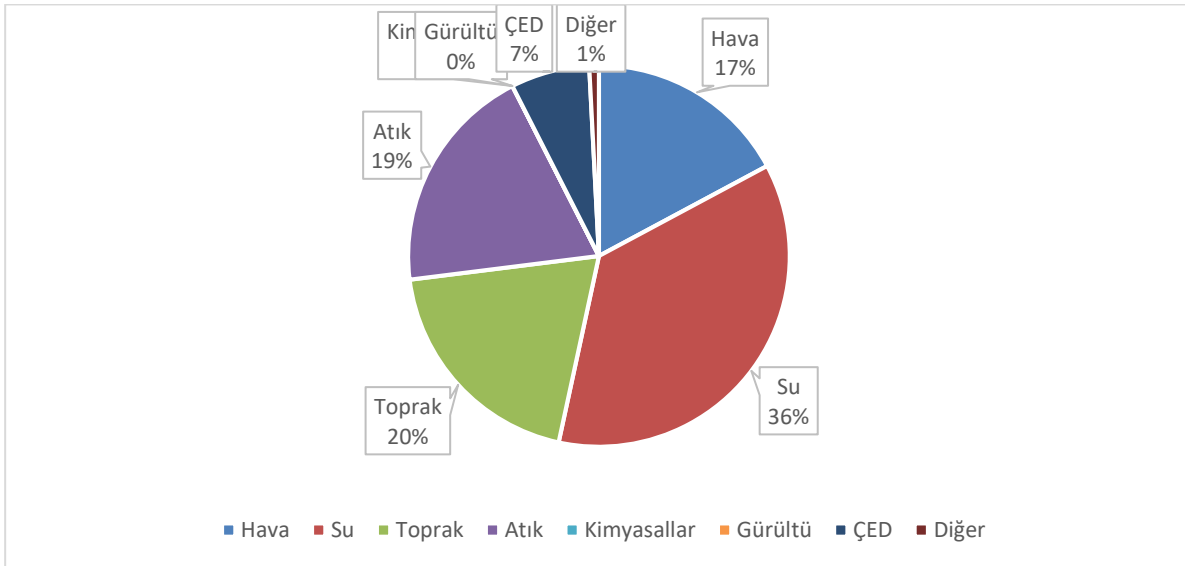

Grafik 46– 2023 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2023)

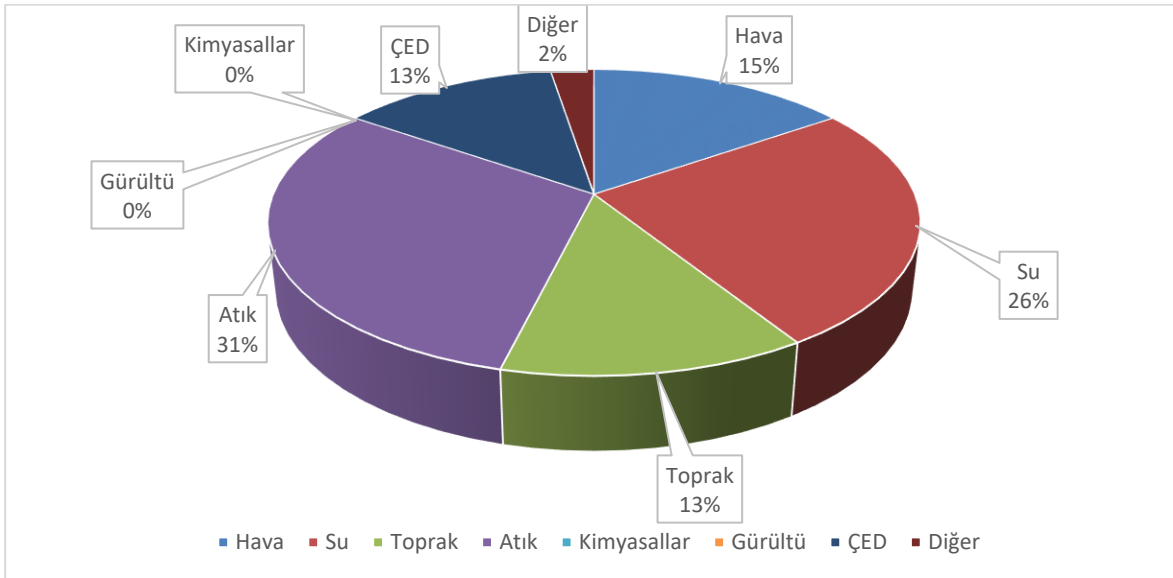
G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 66– 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı (e-denetim yazılımı, 2024)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.539.183	3.245.952,00	1.759.128,00	1.812.546	-	-	598.508	372.903,26	9.328.220,26
Uygulanan Ceza Sayısı	6	10	5	12	-	-	5	55	93

Grafik 47– 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2024)

Grafik 48- 2023 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı (e-denetim yazılımı, 2024)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

İlimizde 2023 yılı içinde 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 20.Maddesinin (e) bendi gereği; sanayi ve maden sektörüne ait 2 adet tesise, “ÇED Gerekli Değildir Kararı” almadan faaliyete başlamalarından dolayı faaliyeti durdurma kararı verilmiştir.

G.4. Sonuç ve Değerlendirme

Samsun Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz Çevre Yönetim ve Denetimlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü olarak, ilimizde faaliyet gösteren tesislerin ortam bazlı ve ani denetimlerinin yanı sıra, Bakanlığımızca belirlenen belirli sayıdaki tesislerde birleşik denetimler yapılmakta ve çevre kirliliği şikâyetlerinin incelenerek sonuca bağlanması işlemleri gerçekleştirilmektedir. Çevre Denetim Yönetmeliği kapsamında hazırlanan Samsun ilinin denetim planı kapsamında da denetimler yapılmakta ve planda yer alan hedeflere uyum durumu takip edilmektedir. Bu kapsamda 2023 yılında yapılan denetimlerde 2872 sayılı Çevre Kanununa aykırı faaliyeti tespit edilen 95 adet gerçek ve/veya tüzel kişiye toplam 9.328.220,26 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Kaynaklar

Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne-Denetim Yazılımı

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

İlimizde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ve diğer kurum-kuruluşlar tarafından hedef kitlelere yönelik sıfır atık konusunda farkındalık oluşturmak adına eğitimler düzenlenmektedir. 2023 yılı içerisinde 27.841 kişiye sıfır atık konusunda bilgilendirme yapılmıştır. İl Müdürlüğümüzce 2023-2024 eğitim yılı içerisinde İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün belirlemiş olduğu okullarda her hafta 2 okulda Sıfır Atık Farkındalık Eğitimi düzenlenmektedir.

Kaynaklar

(Samsun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2024)